

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**POSTAVENÍ SOUDNÍHO EXEKUTORA V ČR
A V DALŠÍCH ZEMÍCH EU**

Nikola Pernerová

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

Studijní program: Právo a právní věda

Obor: Právo

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**POSTAVENÍ SOUDNÍHO EXEKUTORA V ČR
A V DALŠÍCH ZEMÍCH EU**

Zpracovala:

Vedoucí diplomové práce:

Nikola Pernerová

JUDr. Jitka Wolfová

Katedra občanského práva

Plzeň 2020

Prohlášení:

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, březen 2020

Podpis:

Poděkování:

Děkuji vážené paní JUDr. Jitce Wolfové, vedoucí mé diplomové práce, za připomínky, cenné rady a věnovaný čas při konzultacích.

Obsah:

1	Úvod	1
2	Historický vývoj institutu soudního exekutora	2
2.1	Postavení soudní exekutora v dobách římského práva	2
2.2	Postavení soudního exekutora v období práva zemského a městského....	2
2.3	Postavení soudního exekutora dle exekučního řádu z roku 1896.....	3
2.4	Postavení soudního exekutora v období od roku 2001 až po současnost.	3
3	Základní ustanovení o soudním exekutorovi.....	5
3.1	Předpoklady pro jmenování.....	5
3.1.1	Plná svéprávnost.....	5
3.1.2	Vzdělání.....	5
3.1.3	Bezúhonnost	6
3.1.4	Exekutorská praxe	6
3.1.5	Exekutorská zkouška	6
3.2	Výběrové řízení	7
3.3	Slib.....	7
3.4	Jmenování	8
3.5	Pojištění	8
4	Postavení soudního exekutora	9
4.1	Soudní exekutor jako podnikatel	9
4.2	Nezávislost a nestrannost soudního exekutora	11
4.2.1	Srovnání s nezávislostí a nestranností soudce.....	14
4.2.2	Srovnání s nezávislostí a nestranností notáře	16
4.2.3	Srovnání s nezávislostí a nestranností advokáta.....	18
4.2.4	Místní příslušnost soudního exekutora.....	20
4.3	Neslučitelnost funkcí	22
4.4	Povinnost mlčenlivosti.....	23
4.5	Exekutorský úřad	25

4.5.1	Identifikace soudního exekutora	25
4.5.2	Sídlo exekutorského úřadu	26
4.5.3	Kancelář.....	27
4.5.4	Zaměstnanci soudního exekutora	28
4.5.4.1	Exekutorský koncipient.....	29
4.5.4.2	Exekutorský kandidát.....	29
4.5.4.3	Vykonavatel a další zaměstnanci exekutora	30
4.5.5	Zánik exekutorského úřadu	31
4.5.6	Zastupování exekutora	33
4.5.6.1	Ustanovení zástupce.....	34
4.5.6.2	Jednání zástupce exekutora	34
4.5.6.3	Změna zástupce exekutora	35
4.5.6.4	Vyrovnání mezi zástupcem a zastupovaným exekutorem	36
4.6	Dohled nad soudním exekutorem	37
5	Exekuční činnost soudního exekutora	40
5.1	Výběr soudního exekutora	40
5.2	Podjatost soudního exekutora	40
5.3	Poskytnutí součinnosti třetími osobami.....	42
5.4	Odměna soudního exekutora	43
6	Další činnost soudního exekutora.....	46
6.1	Poskytování právní pomoci	46
6.2	Odměna za další činnost	47
7	Odpovědnost soudního exekutora	48
7.1	Kárná odpovědnost	48
7.2	Odpovědnost za škodu	50
7.3	Trestní odpovědnost.....	53
8	Samospráva soudních exekutorů	54
8.1	Exekutorská komora ČR.....	54

8.1.1	Sněm exekutorů.....	55
8.1.2	Prezidium.....	55
8.1.3	Prezident Komory.....	56
8.1.4	Komise.....	57
8.1.4.1	Revizní komise.....	57
8.1.4.2	Kontrolní komise.....	57
8.1.4.3	Kárná komise	57
8.1.4.4	Zkušební komise	58
8.1.4.5	Výběrová komise	58
9	Postavení soudního exekutora v jiných státech EU.....	59
9.1	Postavení soudního exekutora na Slovensku.....	59
9.1.1	Obecná ustanovení	59
9.1.2	Předpoklady pro jmenování.....	60
9.1.3	Postavení soudního exekutora	61
9.1.3.1	Nezávislost a nestrannost soudního exekutora.....	62
9.1.3.2	Neslučitelnost funkcí.....	63
9.1.3.3	Povinnost mlčenlivosti.....	64
9.1.4	Exekutorský úřad.....	64
9.1.4.1	Zaměstnanci soudního exekutora.....	64
9.1.5	Zastupování soudního exekutora.....	65
9.1.6	Zánik funkce soudního exekutora	66
9.1.7	Dohled nad soudním exekutorem.....	67
9.1.8	Odpovědnost soudního exekutora	67
9.1.8.1	Kárná odpovědnost	67
9.1.8.2	Odpovědnost za škodu	68
9.1.8.3	Trestní odpovědnost.....	69
9.1.9	Slovenská komora exekútorov	69
9.2	Postavení soudního exekutora v Německu.....	71

9.2.1	Obecná ustanovení	71
9.2.2	Podmínky pro výkon funkce	71
9.2.3	Postavení soudního vykonavatele	72
9.2.3.1	Místní příslušnost.....	73
9.2.3.2	Neslučitelnost funkcí.....	73
9.2.3.3	Povinnost mlčenlivosti.....	74
9.2.4	Sídlo a kancelář soudního vykonavatele	74
9.2.4.1	Zaměstnanci soudního vykonavatele	75
9.2.5	Zastupování soudního vykonavatele	75
9.2.6	Zánik služebního poměru soudního vykonavatele	76
9.2.7	Dohled nad soudním vykonavatelem	76
9.2.8	Další činnost soudního vykonavatele	77
9.2.9	Odpovědnost soudního vykonavatele.....	78
9.2.9.1	Kárná odpovědnost	78
9.2.9.2	Odpovědnost za škodu	79
9.2.9.3	Trestní odpovědnost.....	79
9.2.10	Samospráva soudních vykonavatelů	79
10	Závěr.....	81
	Resumé	83
	Seznam použité literatury	85

Seznam použitých zkratk

BeamtStG	Beamtenstatusgesetz (zákon o státních úřednících)
ČAK	Česká advokátní komora
DGVV	Deutscher Gerichtsvollzieher Bund e. V. (Německý svaz soudních vykonavatelů)
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
etický kodex	Usnesení Sněmu Exekutorské komory České republiky ze dne 28. února 2006, kterým byl přijat stavovský předpis – Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů
exekuční řád	zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů
exekuční tarif	vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem
Exekučný poriadok	zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov
GVO	Gerichtsvollzieherordnung (řád soudních vykonavatelů)
kancelářský řád	Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 23.5.2002, kancelářský řád
kárný řád	Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 23. května 2002, kárný řád

Komentář	KASÍKOVÁ, Martina a kol. <i>Exekuční řád: komentář</i> . 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6.
komora	Slovenská komora exekútorov
Komora	Exekutorská komora České republiky
LZPS	zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
notářský řád	zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
NSS	Nejvyšší správní soud
OČTŘ	orgány činné v trestním řízení
OdpŠk	zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
OSŘ	zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
OZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
Sächs GVBI	Sächsisches Disziplinargesetz (Saský zákon o kárné odpovědnosti)
SR	Slovenská republika
TZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
ÚS	Ústavní soud
zákoník práce	zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
ZPO	Zivilprozessordnung (občanský řád spolkové republiky Německo)

zkušební řád

Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky
ze dne 17. července 2001, zkušební řád

ZŘS

zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

1 Úvod

Účinností zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů došlo k zavedení tzv. dvojkolejnosti, představující skutečnost, že nucený výkon exekučních titulů již není vyhrazen výlučně soudům, nýbrž i soudním exekutorům. Exekučním řádem tak došlo k zavedení, v České republice doposud neexistujícího, právního povolání soudního exekutora.

Soudní exekutor je fyzická osoba, na kterou stát přenesl část svých mocenských pravomocí a současně určil, jakým způsobem budou tyto pravomoci vykonávány. Soudní exekutor je pověřen k výkonu exekuční a tzv. další činnosti dle exekučního řádu. Při výkonu exekuční činnosti vystupuje v postavení úřední osoby a zároveň v postavení podnikatele nesoucího podnikatelské riziko.

Diplomová práce nese název Postavení soudního exekutora v ČR a v dalších zemích EU. Hlavním cílem této práce je na základě studia, legislativy, judikatury, odborné literatury a jiných dostupných informačních zdrojů popsat postavení soudního exekutora na území České republiky a porovnat ho s postavením soudních exekutorů v zahraničí.

Práce se v úvodních kapitolách zaměřuje na postavení českého soudního exekutora. Zabývá se jednak základními ustanoveními o soudním exekutorovi, exekutorským úřadem, dohledem nad soudním exekutorem, jeho postavením, odpovědností, exekuční a další činností, samosprávou soudních exekutorů a dalšími skutečностями souvisejícími s tématem této diplomové práce.

Závěrečná část práce je věnována komparaci se zahraniční právní úpravou. K porovnání postavení českého exekutora s jinými státy EU jsem si zvolila Slovenskou republiku a Spolkovou republiku Německo.

2 Historický vývoj institutu soudního exekutora

Povolání soudního exekutora se v novodobé historii vyskytuje až od roku 2001. Ačkoli se může zdát, že tento institut nemá žádné hluboké historické kořeny, opak je tomu pravdou. I v minulých dobách se setkáváme s úředními osobami, jejichž úkolem bylo vynucení nesplněných, zejména soudních, rozhodnutí. Tyto osoby však nebyly označovány titulem „soudní exekutor“, jako je tomu dnes. Níže se pokusím přiblížit postavení soudního exekutora v určitých dobách právních dějin.

2.1 Postavení soudní exekutora v dobách římského práva

V dobách římského práva existovaly státní úředníci, kteří disponovali pravomocemi k vymožení povinností uložených rozsudkem soudu. Tyto pravomoci mohli uplatňovat až po uplynutí 30denní lhůty pro dobrovolné splnění povinností. Tito úředníci byli označováni jako tzv. prétoři. Prétor byl volen lidovým shromážděním, zpravidla na jeden rok. Úřady byly obsazovány několika kandidáty při zachování principu kolegiality. Prétořem mohla být zvolena pouze osoba velmi majetná, neboť se jednalo o bezplatnou funkci, za kterou nenáležela ani odměna za vymožené plnění. Již samotné zvolení prétořem znamenalo pro úředníka velikou čest (*honor*). Činnost prétořa představovala výkon státní moci, která na rozdíl od postavení dnešního českého soudního exekutora, nebyla delegována na osoby soukromoprávní.¹

2.2 Postavení soudního exekutora v období práva zemského a městského

V tomto období také postrádáme samostatný institut soudního exekutora. Existovali zde státní úředníci, kteří v rámci své profese vykonávali činnost, která byla obdobná činnosti soudního exekutora, nicméně se nejednalo o jedinou náplň jejich práce. Tato činnost spočívala ve vynucení splnění povinností vyplývajících pro osoby z exekučních titulů (např. rozsudku zemského, městského soudu

¹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str.35-36.

či mimosoudní smíry). Exekuce prováděné státními úředníky byly považovány za výkon státní moci, za kterou byli placeni např. z dávek, poplatků či pokut.²

V oblasti zemského práva vykonávali exekuci nejvyšší komorník a místokomorník. Komorník byl považován za jednoho z nejdůležitějších a nejvyšších dvorských úředníků. V oblasti městské tuto funkci zastával rychtář, který disponoval veškerou mocí ve městě, vč. výkonných a soudních pravomocí, a purkmistr, jakožto nejvyšší městský úředník.³

2.3 Postavení soudního exekutora dle exekučního řádu z roku 1896

Exekuční řád byl tvořen ze zákona č. 78/1896 ř. z. ze dne 27. května 1896, o zavedení zákona o řízení exekučním a zajišťovacím a zákona č. 79/1896 ř. z., o řízení exekučním a zajišťovacím (exekuční řád). Cílem exekučního řádu bylo oddělení řízení nalézacího od exekučního.⁴

Exekuci prováděl exekuční soudce spolu s dalšími osobami z exekuční kanceláře nazývanými exekuční komisaři. Ti vedli veškerou exekuční činnost, lze říci, že měli postavení jako dnešní soudní exekutoři. Samotný výkon exekuce byl rozdělen mezi exekuční soudce a výkonné orgány. Exekuční soudci prováděli exekuce na nemovitosti, zatímco výkonné orgány měly na starost exekuce na movitosti. Do výkonných orgánů patřili soudcovští úředníci tzv. výkonní úředníci, kteří prováděli jednotlivé exekuční úkony. Museli mít náležitou kvalifikaci, složenou zkoušku, zaplacenou kauci a museli být do své funkce jmenováni. Každý výkonný orgán musel mít úřední průkaz, kterým se legitimoval.⁵

2.4 Postavení soudního exekutora v období od roku 2001 až po současnost

V roce 2001 vstoupil v platnost zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Tento zákon zavedl nový institut soudních

² WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 38-39.

³ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 38-39.

⁴ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 40-41.

⁵ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 41 a násl.

exekutorů, jakožto soukromých osob, na které stát delegoval část pravomocí soudu. Jedná se o pravomoci, které jsou uplatňovány po vydání autoritativního rozhodnutí soudu či jiného státního orgánu. Zákon značí jako soudního exekutora fyzickou osobu, která splňuje předpoklady stanovené zákonem a je státem pověřena exekutorským úřadem. Soudní exekutor vykonává svou funkci nezávisle a nestranně.^{6,7}

⁶ SCHELLE, Karel a Jiří BÍLÝ. *Dějiny českého soudnictví*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-959-6, str. 445.

⁷ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 45-46.

3 Základní ustanovení o soudním exekutorovi

Zákonem č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) byl založen institut soudního exekutora jakožto fyzické osoby, kterou stát pověřil exekutorským úřadem. Stát takto přenesl část svých mocenských pravomocí na soudního exekutora a stanovil způsob výkonu těchto pravomocí. V rámci tohoto pověření je exekutor oprávněn provádět nucený výkon exekučních titulů vč. zřizování exekutorského zástavního práva a další činnost v exekučním řádě uvedenou.⁸

Soudní exekutor je pověřen výkonem exekutorského úřadu pouze po splnění několika podmínek. Musí splnit obecné předpoklady pro jmenování, umístit se na prvním místě ve výběrovém řízení, složit slib, uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti a být jmenován do funkce.

3.1 Předpoklady pro jmenování

Exekuční řád v § 9 odst. 1 přesně definuje předpoklady pro jmenování do funkce soudního exekutora. Exekutorem může být jmenován pouze občan České republiky, který je plně svéprávný, získal vysokoškolské vzdělání v oboru právo, je bezúhonný, vykonal alespoň tříletou exekutorskou praxi a složil exekutorskou zkoušku.

3.1.1 Plná svéprávnost

Plně svéprávná osoba je způsobilá právně jednat, čili nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem. Dle § 30 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen OZ) se člověk stává plně svéprávný zletilostí, tj. dovršením 18 roku věku.

3.1.2 Vzdělání

Exekutor musí mít dle § 9 odst. 1 písm. b exekučního řádu vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním oboru právo a právní věda na vysoké škole v České republice. Popřípadě získané v zahraničí, pokud je takovéto vzdělání

⁸ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str.1.

v ČR uznáváno za rovnocenné a odpovídá obsahem a rozsahem vzdělání, které lze získat v ČR v magisterském studijním oboru právo a právní věda.

3.1.3 Bezúhonnost

Bezúhonnost je jedním z nejdůležitějších kritérií pro výkon exekutorského úřadu. Stát přenesl na exekutora část mocenských pravomocí, jejíž výkon může být svěřen pouze osobě morální. Bezúhonný je člověk, který nebyl odsouzen za úmyslný, popř. nedbalostní trestný čin nebo proti němu není vedeno trestní stíhání. Dále např. ten, kdo při výkonu jiného právnického povolání nebyl pravomocně kárně trestán. Ministerstvo spravedlnosti může stanovit i jiná kritéria, kterými bude posuzována bezúhonnost uchazečů o funkci exekutora.⁹

3.1.4 Exekutorská praxe

Za exekutorskou praxi se považuje praxe získaná ve funkci exekutora, exekutorského koncipienta a exekutorského kandidáta. Podle § 9 odst. 2 exekučního řádu se do této praxe započítává i praxe získaná v jiných právnických profesích. V takovém případě Ministerstvo spravedlnosti zkoumá, zda osoba vykonávala z převážné části práci právníka, přičemž může do této praxe započítat maximálně dva roky.¹⁰

3.1.5 Exekutorská zkouška

Exekutorskou zkoušku upravuje stavovský předpis exekutorské komory ze dne 17. července 2001 – zkušební řád.

Uchazeč o funkci exekutora se může účastnit exekutorské zkoušky pouze po splnění podmínek uvedených v ustanovení § 9 odst. 1 písm. a) až d) exekučního řádu. Exekutorská komora České republiky (dále jen Komora) je povinna dle § 24 odst. 2 exekučního řádu umožnit každému uchazeči, který je veden v seznamu exekutorských koncipientů a splňuje výše zmíněné podmínky, složení exekutorské zkoušky.

⁹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str.57.

¹⁰ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str.58.

Exekutorská zkouška se podle § 115 odst. 4 exekučního řádu koná před tříčlenným zkušebním senátem sestaveným ze dvou členů zkušební komise z řad exekutorů a jedním členem z řad soudců.

Exekutorská zkouška se koná zpravidla dvakrát ročně. Žadatel musí podat Komoře přihlášku ke zkoušce a zaplatit účastnický poplatek. Zkouška se skládá z několika právních oborů, z předpisů upravující exekutorskou činnost a ze stavovských předpisů Komory¹¹. Je rozdělena na písemnou a ústní část. Pokud by uchazeč ve zkoušce neuspěl, může ji opakovat nejdříve po uplynutí dvanácti měsíců ode dne oznámení výsledku zkoušky.¹²

Uchazeč o místo soudního exekutora, který již složil odbornou zkoušku z jiné právní profese, může ministerstvo požádat o její uznání namísto zkoušky exekutorské. Samozřejmě je povinen takovouto skutečnost prokázat.

3.2 Výběrové řízení

Výběrové řízení vyhláší a organizuje prezidium Komory. Cílem výběrového řízení je vybrat nejvhodnějšího uchazeče o exekutorský úřad. Komora je povinna uskutečnit výběrové řízení nejpozději do jednoho měsíce od uvolnění exekutorského úřadu. O výsledku výběrového řízení rozhoduje výběrová komise, která se skládá z šesti členů (dva soudní exekutoři, dva soudci, dva zaměstnanci ministerstva).

V případě, že Komora do jednoho měsíce od ukončení výběrového řízení nepodá ministru spravedlnosti návrh na jmenování nebo nevyhlásí výběrové řízení ve stanovené lhůtě, má ministr podle § 10 odst. 2 exekučního řádu pravomoc vyhlásit výběrové řízení sám. A na základě jeho výsledku jmenovat soudního exekutora do exekutorského úřadu i bez návrhu Komory.

3.3 Slib

Před samotným jmenováním do exekutorského úřadu musí uchazeč složit slib do rukou ministra spravedlnosti. Ustanovení § 12 odst. 1 exekučního řádu obsahuje jeho přesné znění. V případě, že uchazeč složí slib s výhradou nebo jej

¹¹ Obsah zkoušky je podrobněji popsán v §6 odst. 1 zkušebního řádu.

¹² KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str.58-59.

odmítne složit, jmenuje ministr do exekutorského úřadu uchazeče, který se ve výběrovém řízení umístil za tímto uchazečem.¹³

3.4 Jmenování

Jmenování exekutora do exekutorského úřadu je vázáno na splnění výše zmíněných podmínek. Samotné jmenování provádí ministr spravedlnosti na základě návrhu Komory. Ta podává návrh podle výsledků výběrového řízení a to do jednoho měsíce od jeho ukončení. Před jmenováním skládá budoucí exekutor slib do rukou ministra. Jmenování se musí uskutečnit do jednoho měsíce od doručení návrhu ministrowi. Po jmenování je exekutor zapsán do seznamu exekutorů, který vede Komora.¹⁴

3.5 Pojištění

Exekutor má povinnost uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti. Tuto skutečnost je exekutor povinen prokázat Komoře do třiceti dnů od jeho jmenování. Pojištění odpovědnosti za škodu musí exekutor uzavřít i pro své zaměstnance, pokud nějaké zaměstnává. Komoře dokládá i toto potvrzení o výše uvedeném pojištění. Exekutor má povinnost být pojištěn po celou dobu výkonu exekutorského úřadu.¹⁵

¹³ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 64 a násl.

¹⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 60 a násl.

¹⁵ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 62 a násl.

4 Postavení soudního exekutora

4.1 Soudní exekutor jako podnikatel

Soudní exekutor je při výkonu své funkce v postavení podnikatele, což zakotvil Ústavní soud v usnesení ze dne 31. 8. 2004, sp. zn. II. ÚS 150/04. Exekuční činnost (a další exekuční činnost) je činností výdělečnou, kterou exekutor vykonává samostatně, na vlastní účet a odpovědnost, živnostenským nebo obdobným způsobem s cílem dosažení zisku.¹⁶ Jako podnikatel s sebou nese podnikatelské riziko. Má také povinnost odvádět daň z přidané hodnoty, pokud je jejím plátcem.

Běžný podnikatel si svoji podnikatelskou činnost vybírá podle rizik, která jsou s ní spojená, na rozdíl od exekutora. Ten nemůže pověření soudu k provedení exekuce odmítnout pro značné riziko, které může představovat neuhrazení nákladů exekuce např. při zastavení exekuce z důvodu nemajetnosti povinného. Lze říci, že exekutor nemá při výběru exekuce volnost. Exekutorova povinnost poskytnout služby exekuční činnosti každému, kdo si o ně požádá, souvisí s tím, že je exekutor součástí justice. Jeho úkony se považují za úkony exekučního soudu. A stejně jako soudce, ani exekutor nemůže odepřít osobám právo na spravedlnost.

Ustanovení § 30 exekučního řádu stanoví důvody, pro které může exekutor odmítnout provést úkon exekutorské činnosti. Exekutor může odmítnout provést úkon, který odporuje zákonům, podzákonným právním předpisům či stavovským předpisům Komory. Pokud dospěje k závěru, že je požadovaný úkon „contra legem“, sdělí odmítnutí úkonu osobě, která jeho provedení požadovala. V případě, že je důvodné pochybovat o jeho nepodjatosti, musí exekutor odmítnout provést úkony nikoli neodkladné.¹⁷

Jestliže oprávněný požaduje po exekutorovi provedení úkonu, avšak nesplátí ve stanovené lhůtě zálohu na náklady exekuce, může exekutor odmítnout úkon provést. Exekutor má právo požadovat po osobě oprávněné složení zálohy přiměřené k očekávaným nákladům exekučního řízení. Současně může dle ustanovení § 55 odst. 6 exekučního řádu zastavit exekuci. Toto neplatí, jde-li

¹⁶ Ve smyslu ustanovení § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

¹⁷ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 124-126.

o exekuci k vymožení výživného nezletilého dítěte dle ustanovení § 30 písm. b) ve spojení s ustanovením § 55 odst. 6 exekučního řádu.

Problematikou rizikovosti povolání soudního exekutora, ve smyslu zániku jeho nároku na náhradu nákladů řízení při zastavení exekuce pro nemajetnost povinného, se Ústavní soud ČR ve své rozhodovací praxi zabýval již mnohokrát. Z jeho nálezu ze dne 9. 10. 2008, sp. zn. III. ÚS 1226/08 vyplývá, že při zastavení exekuce z důvodu nemajetnosti povinného, má soudní exekutor nárok na náhradu nákladů exekuce pouze v případě, že oprávněná osoba nese procesní zavinění na zastavení exekuce. Ústavní soud toto vyslovil i pro případ nemajetného povinného, který zanikl. Lze konstatovat, že exekutor nemá vždy zajištěné uhrazení nákladů řízení. Ústavní soud toto vysvětluje tím, že je exekutor podnikatelem, který na straně jedné získává odměnu za úspěšnou exekuci, ale na straně druhé musí čelit riziku nemajetnosti povinného. Ta může mít za následek neuspokojení jak osoby oprávněné, tak exekutora v podobě neuhrazených nákladů exekuce. Toto riziko nemůže exekutor přenášet na osobu oprávněnou bez jakéhokoliv důvodu.

Otázkou, zda osobě povinné v určitých případech náleží povinnost úhrady nákladů exekuce zastavené pro nemajetnost, se Ústavní soud zabýval v nálezu ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. IV. ÚS 191/18. Stěžovatelka (soudní exekutorka) zastávala názor, že povinný má mít povinnost uhradit náklady exekuce v případě, že oprávněný procesně nezavinil zastavení exekuce. Ústavní soud dospěl k názoru, že tuto povinnost má povinný pouze v případě, že procesně zavinil zastavení exekuce. V případě, kdy obecný soud dospěje k závěru, že ani povinný, ani oprávněný procesně nezavinili zastavení exekuce, může rozhodnout o povinnosti oprávněného uhradit alespoň účelně vynaložené náklady.

Toto úzce souvisí se samotným postavením soudního exekutora v tom smyslu, zda je považován spíše za podnikatele, nebo za orgán veřejné moci. Dá se říci, že z hlediska problematiky náhrady nákladů řízení Ústavní soud považuje exekutora spíše za podnikatele, který musí snášet riziko možné ztráty zisku.

Domnívám se však, že není spravedlivé po exekutorovi požadovat, aby nesl náklady exekuce. V případě, že soud dospěje k závěru, že povinný i oprávněný nemají povinnost uhradit náklady exekuce, tyto by měl dle mého názoru exekutorovi uhradit stát.

V souvislosti s náhradou nákladů exekučního řízení je vhodné zmínit také náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 378/16 ze dne 6. 9. 2016, který řeší problematiku výkladu ustanovení § 46 odst. 7 exekučního řádu. Ustanovení zakotvuje právo exekutora si, před vydáním vymoženého plnění insolvenčnímu správci, odečíst náklady exekuce, a to bylo-li plnění vymoženo před podáním samotného insolvenčního návrhu. Ústavní soud uvedl, že se účelně vynaložené náklady exekuce vč. odměny exekutora nestávají součástí majetkové podstaty v insolvenčním řízení. Lze konstatovat, že zákonodárce ustanovením § 46 odst. 7 exekučního řádu zajistil pohledávce exekutora privilegované postavení, stejně jako je zajištěno pohledávce insolvenčního správce ustanovením § 168 odst. 2 písm. a) insolvenčního zákona.

4.2 Nezávislost a nestrannost soudního exekutora

Nezávislost soudního exekutora je základním předpokladem pro nestranný výkon exekuční činnosti. Nezávislost a nestrannost exekutora jsou důležité pro naplnění principu rovnosti účastníků exekučního řízení, neboť exekutor vykonává část mocenských práv, která jinak přísluší soudům. Na dodržování nezávislosti exekutora dohlíží zejména Exekutorská komora ČR, jakožto stavovský orgán vykonávající dohled nad soudními exekutory.

Exekutor si má při výkonu své funkce počínat tak, aby byl nezávislý, nestranný, spravedlivý a zároveň tak, aby byla zachována důstojnost a vážnost exekutorského stavu v jeho pracovní a současně i v soukromé rovině. Je důležité, aby se exekutor v soukromém životě vyvaroval chování, kterým by mohl vzbudit dojem, že se např. přiklání k určité politické straně či skupině osob, nebo že nebere svou funkci vážně a mohl tím ohrozit důstojnost či důvěru v nestranný, nezávislý, spravedlivý výkon exekutorské činnosti.¹⁸ S tím souvisí povinnost exekutora dodržovat stavovský předpis Komory ze dne 28. února 2006 *Pravidla profesní etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů* (dále jen etický kodex).

Soudní exekutor je při výkonu své činnosti „*vázán jen Ústavou České republiky, zákony, jinými právními předpisy a rozhodnutími soudu vydanými v řízení*

¹⁸ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 6.

o výkonu rozhodnutí a exekučním řízení.“¹⁹ Musí respektovat i stavovské předpisy vydávané Exekutorskou komorou ČR. Exekutor se při výkonu exekuční činnosti nesmí nechat ovlivnit politickými vlivy či pokyny jiných státních orgánů. Toto celé lze označit jako tzv. institucionální nezávislost.²⁰

Z § 3 odst. 1 exekučního řádu vyplývá, že exekutor činní exekuční a další činnost za úplatu, jelikož je tzv. ekonomicky nezávislý na finanční podpoře státu.

Nezávislost a nestrannost exekutora může být ovlivněna jeho ekonomickým zajištěním. Domnívám se, že jsou v současné době činěny kroky, které jeho zajištění spíše narušují. Od roku 2001, kdy institut soudního exekutora vznikl, nedošlo k navýšení exekučního tarifu²¹. S postupem času náklady exekuce podléhají inflaci, s níž je spojené významné zhoršení ekonomického postavení soudního exekutora.²² Ministerstvo spravedlnosti místo nápravy tohoto stavu učinilo krok opačný. Exekuční tarif byl novelizován vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 441/2016 Sb. s účinností od 1. 4. 2017, čímž došlo naopak ke zhoršení materiálního zabezpečení soudních exekutorů, neboť došlo ke snížení minimální odměny exekutora z 3.000 Kč na 2.000 Kč.

Proti novele exekučního tarifu podala skupina senátorů k Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení obsahující snížení minimální odměny exekutora. Ústavní soud návrh zamítl nálezem ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 14/17. Z odůvodnění nálezu usuzuji, že Ústavní soud spatřuje postavení soudního exekutora spíše jako podnikatele. Jeho argumentace spočívá zejména ve skutečnosti, že je exekutor podnikatel, který nese riziko možného neuhrazení nákladů exekuce, s čímž exekutor udělil souhlas v okamžiku podání žádosti o zapsání do seznamu soudních exekutorů a v okamžiku samotného zapsání do tohoto seznamu.

Ústavní soud dále vyslovil nesouhlas s námitkou existence nerovnosti mezi osobami vykonávajícími státní moc uvnitř soudní soustavy a soudními exekutory ve smyslu zajištění jejich odměny ze strany státu, k čemuž u soudních exekutorů

¹⁹ Ustanovení § 2 odst. 1 exekučního řádu.

²⁰ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 120/2001 Sb., sněmovní tisk č. 725/0, zvláštní část k §2. Dostupné z [www: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=3&ct=725&ct1=0>](https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=3&ct=725&ct1=0).

²¹ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem.

²² FLAM J. Nezávislost soudního exekutora a jeho odměna. *Komorní listy*, 02/2016. Praha: Exekutorská komora ČR, 2015. s. 15-19. MK ČR E 19153.

nedochází. Dle pléna nelze srovnávat náklady exekuce s platy soudců, neboť exekutoři nejsou zaměstnanci, a tudíž jim nenáleží právo na spravedlivou odměnu za práci ve smyslu čl. 28 LZPS. Ústavní soud dále uvedl, že „...rozdílný přístup státu vůči soudním exekutorům na jedné straně a notářům a insolvenčním správcům na druhé straně má své rozumné důvody“²³. Rozdílný přístup státu je možné spatřit např. ve skutečnosti, že stát hradí insolvenčnímu správci odměnu či náhrady hotových výdajů v případě, kdy majetková podstata nebo záloha na náhrady nákladů insolvenčního řízení nepostačuje na jejich splacení podle ustanovení § 8 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů. Ve vztahu k soudním exekutorům stát takovýto postup neuplatňuje.

Domnívám se, že je důležité si uvědomit rozdíl mezi „běžným“ podnikatelem a exekutorem. Běžný podnikatel má možnost diverzifikace rizika, může si případné ztráty nahradit ziskem z jiné podnikatelské činnosti. Zatímco exekutor je ve své podnikatelské činnosti výrazně omezen, ze zákona mu výslovně plyne zákaz nahrazení odměny ziskem z jiné výdělečné činnosti.

Snížení minimální odměny soudního exekutora by nenarušovalo jeho ekonomickou nezávislost v případě, že by stát exekutorovi zaručil úhradu nákladů exekuce. Vzhledem ke skutečnosti, že stát tuto úhradu nezaručuje a zároveň snižuje minimální odměnu exekutora, dochází ze strany státu spíše k potlačení jeho nezávislosti. Ačkoliv je nezávislost jeden z nejdůležitějších atributů, které stát po exekutorovi vyžaduje.

Podle viceprezidenta Exekutorské komory ČR Mgr. Jana Mlynarčíka snížení minimální odměny exekutora směřuje k tomu, že si exekutoři nebudou moci „dovolit provádět ty způsoby vedení exekuce, které jsou ekonomicky nejvíce nákladné. To vše povede ke snížení kvality služeb nabízených občanům, to vše sníží vymahatelnost práva.“²⁴ Z názoru pana magistra vyplývá, že novela exekutorského tarifu bude mít za následek narušení nezávislosti soudních exekutorů, neboť budou nuceni se při výkonu exekuční činnosti rozhodovat

²³ Bod 66. nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 14/17 ze dne 14. 8. 2018.

²⁴ ŠRÁMEK, Dušan. Zklamání pro exekutory: ÚS ponechal v platnosti vyhlášku o tarifu. *Česká justice* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z [www: <https://www.ceska-justice.cz/2018/08/us-ponechal-platnosti-vyhlasuku-jez-snizila-prijmy-exekuto>](https://www.ceska-justice.cz/2018/08/us-ponechal-platnosti-vyhlasuku-jez-snizila-prijmy-exekuto).

dle nákladů exekuce, což je samozřejmě špatně. Exekutor by měl být materiálně zajištěn takovým způsobem, aby exekuční činnost nebyla ničím ovlivněna, a aby směřovala k co nejefektivnějšímu vymožení plnění povinného.

4.2.1 Srovnání s nezávislostí a nestranností soudce

Nezávislost soudního exekutora lze přirovnat k nezávislosti soudce, neboť jak již bylo zmíněno, stát na soudního exekutora delegoval část mocenských pravomocí, které jinak náleží soudům. Exekutor může při výkonu exekuční činnosti autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech soukromých osob. Z § 28 exekučního řádu lze vyvodit, že se exekutor považuje za součást soudní moci, neboť se jeho úkony považují za úkony exekučního soudu. Nezávislost exekutora by tak měla být ochraňována stejným způsobem jako nezávislost soudce, a zároveň by pro ni měly platit stejné limity.

Dle ustanovení § 79 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (dále jen zákon o soudech a soudcích) je soudce při svém rozhodování vázán pouze zákony. Má povinnost je vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Musí rozhodovat v přiměřených lhůtách, bez průtahů, nestranně, spravedlivě a na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem. V souvislosti s nezávislostí soudce je kladen požadavek vůči třetím subjektům, kteří nesmí narušovat či ohrožovat nezávislost a nestrannost soudců a přísedících. Soudce musí svoji funkci vykonávat řádně, zdržet se v pracovním i soukromém životě všeho, co by mohlo narušit požadavek nezávislého, nestranného a spravedlivého soudnictví.

„V zájmu záruk nezávislosti a nestrannosti výkonu soudcovské funkce soudce zejména

- a) je povinen prosazovat a obhajovat nezávislost soudnictví a jeho dobrou pověst,*
- b) je povinen chovat se tak, aby nezavdal příčinu ke snížení důvěry v soudnictví a důstojnosti soudcovské funkce,*
- c) je povinen odmítnout jakýkoliv zásah, nátlak, vliv, přání nebo žádost, jejichž důsledkem by mohlo být ohrožení nezávislosti soudnictví,*
- d) se nesmí při výkonu své funkce nechat ovlivnit zájmy politických stran, veřejným míněním a sdělovacími prostředky,*

e) musí vystupovat nezájatě a ke stranám nebo účastníkům řízení přistupovat bez ekonomických, sociálních, rasových, etnických, sexuálních, náboženských nebo jiných předsudků,

*f) dbá svým chováním o to, aby jeho nestrannost nebyla důvodně zpochybňována.*²⁵

Soudce se musí při rozhodování zprostit od všech vnějších vlivů, nesmí se ničím a nikým nechat ovlivnit. Jedinou věcí, na kterou by se měl zaměřit, je vydání správného a spravedlivého rozhodnutí. Důvodem, proč jsou na soudce kladeny daleko vyšší nároky než na ostatní povolání, je snaha státu o docílení důvěry veřejnosti v osobu soudce a justice jako takovou. Stejně nároky by měly být požadovány i po soudních exekutorech.

Nezávislost soudce je zajišťována určitými omezeními, která lze použít i ve vztahu k soudním exekutorům. Jako příklad lze uvést § 85 zákona o soudech a soudcích, který zakotvuje neslučitelnost funkcí soudce s jinou placenou funkcí či výdělečnou činností „s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, pedagogické, literární, publicistické a umělecké a činnosti v poradních orgánech ministerstva, vlády a v orgánech komor Parlamentu“, za současného zachování důstojnosti funkce soudce a důvěry v nezávislý a nestranný soud. Stejně omezení vyplývá z § 3 odst. 2 exekučního řádu pro soudního exekutora (*podrobněji viz podkapitola 4.3 neslučitelnost funkcí*).

Soudce i exekutor si tedy nemohou zvýšit příjmy jinou podnikatelskou činností. Nicméně je důležité zmínit skutečnost, že soudce není na rozdíl od exekutora v postavení podnikatele, tudíž nenese podnikatelské riziko, a zároveň je odměňován ze státního rozpočtu, čili jeho materiální zabezpečení zajišťuje stát.

Z § 75 odst. 1 zákona o soudech a soudcích vyplývá povinnost státu zajišťovat nezávislost soudců prostřednictvím jejich majetkového zabezpečení. Nezávislost soudce je potřeba podporovat vhodnými opatřeními, jejímž prostřednictvím dojde k eliminaci negativních vlivů působící na jeho rozhodovací činnost, jeho osobu či jeho okolí (např. rodinu). Dostatečné hmotné zabezpečení představuje jakousi prevenci před možnými korupčními riziky. Zároveň v sobě zahrnuje určité

²⁵ Ustanovení § 80 odst. 2 zákona o soudech a soudcích.

zadosti učinění za omezení, kterým si musí soudce v souvislosti s výkonem své funkce podrobit.²⁶

V souvislosti s materiálním zabezpečením soudce je vhodné zmínit náleží Ústavního soudu ze dne 3. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 33/11, upravující otázku restrikce platové základny soudců (konkrétně na 2,5násobek průměrné měsíční mzdy). Dle ústavního soudu musí být soudci chráněni před restrikcí, která je projevem svévole zákonodárce. Pro zásah do materiálního zabezpečení soudců musí existovat velmi vážný důvod, např. v případě finanční krize státu. Plénum odkazuje na Evropskou chartu o statutu soudce, ze které vyplývá právo soudce na plat v takové výši, která ho bude chránit před nežádoucími vlivy zasahující do jeho rozhodovací činnosti, a před chováním zasahujícím do jeho nezávislosti a nestrannosti. Z těchto důvodů je žádoucí, aby bylo platové zabezpečení soudců stabilní a nepodléhalo snížení. Myslím si, že je tato argumentace aplikovatelná i na soudní exekutory, kteří by měli být také chráněni před restriktivními zásahy (ačkoli je Ústavní soud jiného názoru – viz již zmíněný náleží ze dne 14. 8. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 14/17 v souvislosti se snížením minimální odměny exekutora).

4.2.2 Srovnání s nezávislostí a nestranností notáře

Notář je fyzická osoba, která byla státem pověřena notářským úřadem, představujícím soubor pravomocí, které stát svěřil notáři, a zároveň určil způsob jejich výkonu.

Ačkoli není notářství výkonem veřejné moci, lze ho považovat za veřejnou činnost, při níž notář vykonává pravomoci státu, které na něj byly přeneseny. Základními pravidly pro výkon těchto pravomocí je nestrannost zakotvená v ustanovení § 2 notářského řádu a nezávislost dle ustanovení § 5 odst. 1 notářského řádu. Stejně jako exekutor i jiná právnícká povolání, se musí notář řídit pouze zákony, popř. dalšími právními předpisy. Vystupuje tedy nezávisle na státní či jiné moci. Jeho nezávislost se projevuje i tím, že při poskytování

²⁶ GRYGAR, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích: včetně tzv. generátoru náhodného přidělování a GDPR: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018, str. 246-247. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-162-2.

právní služby dodržuje zásadu rovnosti účastníků a neznevýhodňuje žádného z nich.²⁷

Ustanovení § 5 odst. 2 notářského řádu stanoví neslučitelnost funkce notáře s jinou výdělečnou činností s výjimkou správy vlastního majetku. Nicméně na základě tohoto ustanovení smí notář vykonávat funkci poslance, senátora, zastupitele obecního nebo krajského zastupitelstva. Může také vykonávat činnost vědeckou, publikační, pedagogickou, tlumočnickou, znaleckou, uměleckou, a také činnost v poradních orgánech vlády, ministerstev, jiných ústředních orgánů státní správy, v orgánech samosprávy a činnost mediátora dle zákona o mediaci.

Notář má velmi podobné postavení jako soudní exekutor, zejména pokud vykonává funkci soudního komisaře. Tu vykonává podle ustanovení § 100 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen ZŘS) na základě pověření soudu k provedení úkonů v řízení o pozůstalosti, přičemž se úkony notáře jako soudního komisaře považují za úkony soudu.

S ekonomickou nezávislostí notáře souvisí ustanovení § 107 odst. 1 ZŘS, které zakotvuje právo notáře na odměnu za úkony, které provedl jako soudní komisař, právo na náhradu hotových výdajů a právo na náhradu DPH, je-li jejím plátcem. Tyto náklady pozůstalostního řízení jsou povinni zaplatit dědic, více dědiců, pozůstalý manžel nebo stát. Stát hradí náklady řízení, pokud mu dědictví připadá jako tzv. odúmrt'. Náklady hradí také v případě, že dědici nabývají předlužené dědictví, dále pokud se řízení zastavuje např. z důvodu, že je pozůstalost bez majetku či s majetkem pouze nepatrné hodnoty, nebo z důvodu překážky litispendence či rei iudicatae. Přičemž náklady hradí notáři soud, který ho pověřil k vedení pozůstalostního řízení.²⁸

V souvislosti s problematikou ekonomické nezávislosti je zajímavé ustanovení § 109 odst. 1 ZŘS, dle kterého, byla-li nařízena likvidace pozůstalosti, stát ručí notáři za uspokojení jeho odměny, náhrady hotových výdajů a náhrady za DPH. Tyto náklady pozůstalostního řízení tvoří pohledávku, která má být uspokojena z výtěžku zpeněženého majetku likvidační podstaty. Může nastat situace, že nebude z výtěžku uhrazena celá pohledávka notáře, či že dojde k zastavení

²⁷ BÍLEK, Petr. *Notářský řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-689-0, str. 27 a 52.

²⁸ MACKOVÁ, Alena. *Zákon o zvláštních řízeních soudních: komentář s důvodovou zprávou a judikaturou*. Praha: Leges, 2016. Komentátor. ISBN 978-80-7502-122-9, str. 217-219.

likvidace ještě před jejím vypořádáním. Stát má v těchto případech povinnost uhradit zbývající nebo celou část nároku notáře.²⁹

Z výše uvedeného je zřejmé, že stát zajišťuje ekonomickou nezávislost notáře tím, že mu garantuje úhradu nákladů pozůstalostního řízení, na kterou má samozřejmě nárok. Lze si položit otázku, proč toto stát nezaručuje i soudnímu exekutorovi. Domnívám se, že se exekutor, v případě zastavení exekučního řízení pro nemajetnost povinného, nachází ve stejné situaci jako notář v případě zastavení pozůstalostního řízení z důvodu např. nemajetné pozůstalosti či nařízení likvidace pozůstalosti. Ačkoliv se jedná o stejné situace, stát náhradu nákladů hradí pouze notáři.

4.2.3 Srovnání s nezávislostí a nestranností advokáta

Advokát je osoba soustavně poskytující právní služby za úplatu. Je zapsaný v seznamu advokátů vedeným Českou advokátní komorou (dále jen ČAK). Na rozdíl od soudního exekuta není advokát nositelem veřejné moci, nebyla na něj delegována pravomoc rozhodovat o právech a povinnostech osob, zároveň při výkonu své činnosti nevystupuje v nadřazeném postavení vůči klientovi. Naopak zájmy klienta musí nadřazovat nad své vlastní. Každá osoba má právo zvolit si svého exekutora i advokáta s tím, že advokát může, na rozdíl od exekutora, klienta odmítnout.

Advokát vystupuje při poskytování právních služeb nezávisle. Je vázán pouze právními předpisy a příkazy klienta, které se musí pohybovat v mezích zákonů. Nezávislost advokátů je garantována ČAK. Stejně jako exekutor je advokát nezávislý na státu. Nezávislost advokáta se projevuje jeho právem na samostatné právní posouzení konkrétní kauzy.³⁰

S nezávislostí advokáta úzce souvisí otázka neslučitelnosti některých činností s jeho funkcí. Advokát není ve své výdělečné činnosti omezen takovým způsobem jako např. soudní exekutor či soudce. Má větší prostor pro vylepšení svého materiálního zabezpečení. Otázkou slučitelnosti činností advokáta se zabývá *Sdělení představenstva České advokátní komory k otázce výkonu činností*

²⁹ MACKOVÁ, Alena. *Zákon o zvláštních řízeních soudních: komentář s důvodovou zprávou a judikaturou*. Praha: Leges, 2016. Komentátor. ISBN 978-80-7502-122-9, str. 220.

³⁰ PELIKÁN, Martin. *Shrnutí předpisů o advokacii*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-664-9, str. 4.

neslučitelných s výkonem advokacie (Věstník ČAK č. 3/1997). Ve sdělení se uvádí, že advokacie není považována za výlučnou činnost advokáta, je možné ji vykonávat souběžně s činností jinou. Tato jiná činnosti však nesmí ohrozit jeho nezávislost, snížit vážnost a čest advokacie. Nesmí se překrývat s činností advokacie způsobem, pro který je obtížné určit, zda byly jednotlivé úkony učiněny při výkonu advokacie nebo činnosti jiné.

Advokát se nesmí nacházet v pracovním (s výjimkou poměru vysokoškolského učitele) a služebním poměru či v členském poměru k družstvu. Zakázán je i výkon činnosti dle dohody o pracovní činnosti. Advokát nemůže zastávat současně funkci notáře, daňového poradce, auditora, patentového zástupce, makléře, podnikat jako fyzická osoba na základě živnostenského oprávnění v oboru ekonomického poradenství, realitní kanceláře nebo zprostředkování v oblasti obchodu a služeb.³¹

Na rozdíl od soudního exekutora není s funkcí advokáta zásadně neslučitelná výdělečná činnost prováděná na základě živnostenského či jiného podnikatelského oprávnění. Tato činnost by měla být ovšem vykonávána prostřednictvím jiné osoby (např. odpovědného zástupce). Jako u ostatních právnických povolání, může advokát vykonávat činnost znaleckou, tlumočnickou, přednáškovou a uměleckou.³²

Na základě výše uvedených skutečností se domnívám, že se soudní exekutor nachází v nejhorším postavení ve smyslu ekonomické nezávislosti zmíněných právnických profesí. Nemůže si ekonomické ztráty nahradit jinou výdělečnou činností jako advokát. Zároveň jeho materiální zabezpečení není zajišťováno státem jako v případě soudce, ačkoli je postavení soudního exekutora z hlediska pravomocí a zákonných omezení velmi blízké postavení soudce. A na rozdíl od notáře, mu stát neručí za náhradu nákladů řízení.

Myslím si, že by se měl stát podílet na zajištění nezávislosti a nestrannosti všech právnických profesí, na něž přenáší své pravomoci, a to stejnou měrou.

³¹ Sdělení představenstva České advokátní komory k otázce výkonu činností neslučitelných s výkonem advokacie (Věstník ČAK č. 3/1997).

³² Sdělení představenstva České advokátní komory k otázce výkonu činností neslučitelných s výkonem advokacie (Věstník ČAK č. 3/1997).

4.2.4 Místní příslušnost soudního exekutora

V souvislosti s nezávislostí a nestranností soudního exekutora je vhodné zmínit institut místní příslušnosti. V současné době má exekutor celostátní příslušnost. Oprávněný si může svobodně zvolit jakéhokoli exekutora působícího na území České republiky. Komora již několik let usiluje o zavedení místní příslušnosti.

Inspirací místí příslušnosti exekutorů by měla být místní příslušnost soudů. Tento systém by spočíval v přidělování exekučního nápadu na úrovni krajských soudů (tzv. krajská teritorialita), přičemž by se krajský soud příslušný k přidělení exekučního nápadu určoval dle místa trvalého pobytu³³ povinného. V praxi by postup přidělování exekučních nápadů vypadal zřejmě takto: oprávněný podá exekuční návrh ke krajskému soudu, v jehož obvodu má povinný trvalé bydliště, poté soudce formou „kolečka“ přidělí nový případ exekutorovi působící v obvodu okresního soudu spadající do příslušného kraje. Smyslem teritoriality je docílení rovnoměrného rozložení počtu nově zahájených exekucí mezi exekuční úřady.

Problematika zavedení místní příslušnosti soudních exekutorů rozděluje společnost. Jedna část, složená zejména z exekutorů, považuje zavedení teritoriality jako nezbytnou záležitost zahrnující v sobě převážně klady. Část druhá, složená například ze členů České asociace věřitelů a ze zbylé části exekutorů působících zejména ve velkých exekutorských úřadech, nespatřuje na zavedení teritoriality nic pozitivního.

Komora se domnívá, že založením místní příslušnosti dojde k posílení nezávislosti a nestrannosti exekutorů. Rovnoměrné přidělování exekučních případů by mělo vést k odstranění korupčních rizik, která jsou pro exekutory hrozbou, což je zapříčiněno skutečností, že se exekutor nachází v tržním prostředí. Další z argumentů pro zavedení teritoriality je fakt, že bude mít exekutor větší prostor k zaměření se na rychlost, efektivitu či vylepšení postupů při vymáhání pohledávek, neboť mu budou exekuční nápadu přidělovány soudem a nebude nucen si je „shánět“ sám.

Soudní exekutor by měl být, stejně jako soudce, nestranný k účastníkům řízení, což vyplývá z principu rovnosti účastníků řízení. Právě zavedení místní

³³ Místo trvalého pobytu = adresa pobytu občana v České republice, která je vedena v základním registru obyvatel; podrobněji viz § 10 odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel.

příslušnosti by pomohlo k odstranění rizika možného vztahu exekutora k osobě oprávněné.

Zavedením místní příslušnosti by mohlo dojít k výraznému omezení konkurenčního prostředí exekutorů. Zastánci teritoriality toto vnímají jako pozitivum, které přispěje k posílení nezávislosti a nestrannosti exekutorů. Naopak její odpůrci považují omezení soutěže exekutorů jako negativní důsledek, který může mít špatný vliv na efektivní vymáhání dluhů. Ve smyslu ztráty motivace exekutora ke zlepšování svého úřadu, neboť již nebude soutěžit s ostatními exekutory.

Jeden z argumentů odpůrců zavedení místní příslušnosti souvisí s trvalým pobytem povinného, který je rozhodný pro určení místně příslušného krajského soudu. Upozorňují na fakt, že většina dlužníků na adrese uvedeného trvalého pobytu nebydlí. Tudíž nemusí dojít k faktickému přiblížení exekutora a dlužníka.

Ztráta práva na svobodnou volbu exekutora osobou oprávněnou je zásadním argumentem proti. Věřitelé chtějí spolupracovat s konkrétním exekutorem z důvodu úspěšného vymáhání jejich předchozích pohledávek a z důvodu jeho dobré pověsti ve společnosti. Zavedením místní příslušnosti může nastat situace, kdy bude věřiteli k vymáhání jeho pohledávky přidělen exekutor, který nedisponuje takovou úspěšností a kvalitami, kterými disponuje exekutor, se kterým již v minulosti spolupracoval. Tato situace může vést ke snížení vymahatelnosti pohledávek. Podle ředitele České asociace věřitelů by se pokles vymahatelnosti promítl do cen služeb poskytovaných ze stran věřitelů, tudíž by zavedení místní příslušnosti mělo negativní dopad i na osoby nedlužící.³⁴

Zastánci místní příslušnosti tvrdí, že její zavedení bude mít vliv na snížení nákladů exekuce. Exekutor bude blíže dlužníkovi, s čímž budou spojeny menší náklady např. za cestovné. Odpůrci teritoriality se však obávají, že bude mít její zavedení na náklady spíše opačný vliv. Vzhledem k tomu, že exekutoři komunikují s dlužníky převážně písemně, telefonicky či elektronicky, nebude mít pravděpodobně zavedení příslušnosti významný vliv na tyto náklady. Možná bych spatřovala snížení nákladů v souvislosti s dražbou movitých či nemovitých věcí dlužníka.

³⁴ STANĚK, Pavel. KOMENTÁŘ: Milion a jeden důvod, proč teritorialita exekutorů postrádá smysl. *Lidovky.cz* [online]. 1. července 2019 [cit. 2020-02-21]. Dostupné z: <http://ldvk.cz/Gmh>.

V zavedení místní příslušnosti vidím velké pozitivum ve smyslu posílení nezávislosti a nestrannosti exekutora. Na straně druhé spatřuji negativum ve ztrátě práva věřitele na výběr exekutora. Přeci jen se jedná o věřitelovu pohledávku a je racionální, že požaduje její vymáhání po co nejlepším exekutorovi. Pokud bych se musela přiklonit k jedné straně, bude to spíše strana pro zavedení místní příslušnosti. Soudní exekutor je orgán veřejné moci, který je součástí justice, jeho nezávislost by měla být zajisté více podpořena a zavedení místní příslušnosti by mohl být jeden ze způsobů.

V evropských zemích institut místní příslušnosti výrazně převažuje, a to zejména na úrovni krajů/regionů. V Evropě je mnoho zemí, které mají velmi podobný systém jako je v České republice. Exekutor zde působí na celostátní úrovni a věřitelé si ho volí sami. Mezi tyto státy lze zařadit Nizozemí, Portugalsko, Španělsko a Slovinsko. Státy se zavedenou teritorialitou lze rozdělit podle toho, zda mají věřitelé právo výběru soudního exekutora či nikoliv. V zemích jako je např. Belgie, Estonsko, Lucembursko, Polsko je zavedena místní příslušnost a věřitelé disponují právem volby exekutora. Státy, ve kterých je teritorialita zavedena, ale věřitel si exekutora volit nemůže, jsou Dánsko, Finsko, Maďarsko, Německo, Rakousko, Slovensko aj. Ve Francii je územní působnost exekutorů tvořena kombinací celostátní a regionální teritoriality, exekutoři zde působí v rámci 32 regionů, přičemž některé úkony mohou činit celostátně.³⁵

4.3 Neslučitelnost funkcí

Výdělečná činnost exekutora je omezena exekučním řádem, konkrétně ustanovením § 3 odst. 2. Zákon se tímto omezením snaží zabezpečit nezávislost a nestrannost exekutorského povolání. Exekutor vedle exekuční činnosti nesmí vykonávat jiné výdělečné aktivity než ty, které jsou taxativně exekučním řádem určeny. Jedná se zejména o činnosti, díky kterým se exekutor může podělit se společností o své získané znalosti a zkušenosti. Konkrétně se jedná o činnost vědeckou, publikační, pedagogickou, znaleckou, tlumočnickou, uměleckou a poradní. Dále může exekutor vykonávat činnosti, které jsou spojené s udržením a správou jeho majetku, ať již v jeho výlučném či podílovém vlastnictví nebo v rámci společného jmění manželů. Může například být držitelem akcií,

³⁵ *Exekuce v Česku a Evropě* [online]. Dostupné z [www: <https://www.cesivpravu.cz/exekuce-v-cesku-a-evrope>](https://www.cesivpravu.cz/exekuce-v-cesku-a-evrope).

obchodních podílů ve společnosti či pronajímat nemovitosti. To vše při zachování podmínky, že tato činnost nebude v rozporu s nezávislostí, nestranností a důstojností exekutorského povolání. Exekutor může také vykonávat poradní funkci v poradních orgánech vlády, ministerstev či jiných ústředních orgánů státní správy a samosprávy.³⁶

Jako příklady jiných výdělečných činností, které jsou neslučitelné s funkcí exekutora lze uvést rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 15 Kse 4/2018-44 ze dne 12. 11. 2019. Z rozhodnutí vyplývá, že soudní exekutor nemůže vlastnit společnost vykonávající realitní činnost, čili společnost reálně podnikající. NSS zde uvádí, že jakákoliv činnost, jejíž výdělků nahrazují odměnu soudního exekutora, se považuje za překročení mezí správy vlastního majetku. Dle rozhodnutí by soudní exekutor neměl na budově sídla exekutorského úřadu vyvěšovat reklamu jiné společnosti způsobem, který by mohl ve veřejnosti vyvolat dojem o provázání úřadu s onou společností, a tím způsobit pochybnosti o nestranném, nezávislém, spravedlivém a důstojném výkonu exekuční činnosti.

Zároveň je důležité připomenout, že soud musí posuzovat neslučitelnost výdělečných činností vždy vzhledem ke konkrétnímu případu a k jeho okolnostem.

Zákon neumožňuje, aby exekutor současně s výkonem své funkce vykonával advokátní a notářskou praxi, funkci insolvenčního správce, správce podniku, či pracoval v zaměstnaneckém poměru nebo podnikal v jiné oblasti, než je exekuční činnost.³⁷ Současně nesmí být dle čl. 4 etického kodexu členem statutárních a kontrolních orgánů obchodních společností.

4.4 Povinnost mlčenlivosti

Soudní exekutoři, jejich zaměstnanci, členové orgánů Exekutorské komory a zaměstnanci Exekutorské komory či účastníci kárného řízení (dle exekučního řádu) mají zákonnou povinnost zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se při výkonu exekuční a další činnosti s ní související dozví. Povinnost

³⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 12 a násl.

³⁷ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 12.

mlčenlivosti musí výše uvedený okruh osob zachovávat i po skončení jejich funkce či zániku jejich zaměstnaneckého poměru.³⁸

Exekutor může být této povinnosti zproštěn buď orgánem Komory, nebo účastníkem exekučního řízení. Pravomocným orgánem Komory je v tomto případě prezidium Komory, v neodkladném případě prezident Komory³⁹, tito mohou exekutora zprostit povinnosti mlčenlivosti výhradně „z důvodů zvláštního zřetele hodných, v nebytné míře a pro jednotlivý případ“⁴⁰. Účastník exekučního řízení může exekutora zprostit povinnosti mlčenlivosti pouze pro skutečnosti, které se týkají výlučně jeho zájmu, nikoli zájmu třetích osob. Zproštění by mělo být účastníkem podané písemně či ústně do úředního protokolu, včetně vymezení konkrétních skutečností a subjektů vůči nimž se zproštění uplatní.^{41, 42}

Povinnost mlčenlivosti exekutor nemá ve vztahu ke svým zaměstnancům, neboť jsou oni sami touto povinností vázáni. Zákon upravuje další výjimky z povinnosti mlčenlivosti exekutora. Exekutor nemá povinnosti mlčenlivosti v případě řízení před soudem nebo jiným orgánem, které se týká jeho sporu s některým z účastníků exekučního řízení. Dále v jakémkoliv soudním řízení, ve kterém exekutor vystupuje jako účastník či svědek. Tato povinnost se neuplatňuje ani v rámci výkonu státního dohledu ani v rámci kárného řízení. Dokazování v kárném řízení má být dle § 19 kárného řádu Komory vedeno tak, aby byla šetřena povinnost zachovávat mlčenlivost.⁴³

Pokud se exekutor dozví, že je páchán nebo hrozí spáchání trestného činu obsaženého v ustanovení § 367 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, je povinen ho ohlásit příslušnému orgánu činném v trestním řízení (dále jen OČTR). Povinnost mlčenlivosti by v tomto případě byla porušena pouze, pokud by se jednalo o trestný čin, který není v § 367 odst. 1 trestního zákoníku obsažen. Oznamovací povinnost exekutorovi vyplývá i ze zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování

³⁸ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 127-132.

³⁹ Viz ust. § 116 odst. 6 písm. o) exekučního řádu a ust. § 112 odst. 1 písm. d) exekučního řádu.

⁴⁰ Ust. § 31 odst. 2 exekučního řádu.

⁴¹ *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 127-132.

⁴² LAVICKÝ, Petr. *Civilní proces*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Praktický komentář. ISBN 978-80-7478-988-5, str. 360-361.

⁴³ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 127-132.

terorismu a zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí. Podle § 8 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) mohou OČTŘ požadovat po exekutorovi poskytnutí součinnosti. V tomto případě může exekutor poskytnout potřebné informace pouze, pokud se jedná o nezbytně nutný úkon. OČTŘ musí zachovávat zásadu přiměřenosti, tudíž smí požadovat pouze nezbytně nutné informace, které jim nemohou být poskytnuty jiným způsobem či jinou osobou.^{44, 45}

Následkem porušení povinnosti mlčenlivosti je vznik kárné odpovědnosti exekutora a exekutorského kandidáta, a také vznik odpovědnosti za škodu vzniklou porušením této povinnosti. Zaměstnancům, kteří porušili povinnost mlčenlivosti, mohou být uloženy pracovní právní sankce.⁴⁶

4.5 Exekutorský úřad

Soudní exekutor je fyzická osoba, která byla státem pověřena exekutorským úřadem. Exekutorský úřad představuje soubor pravomocí exekutora, díky kterým může vykonávat exekuční a další činnost, přičemž jsou tyto pravomoci trvale spojeny s místem výkonu činnosti exekutora. Dle § 52 odst. 2 exekučního řádu „*je exekutor oprávněn vykonat všechny úkony, které občanský soudní řád a další právní předpisy jinak svěřují při provedení výkonu rozhodnutí soudu, soudci, vykonavatelé nebo jinému zaměstnanci soudu.*“ Exekutor má povinnost řádně vykonávat exekutorský úřad, ale zároveň vytvořit jeho materiální, prostorové a lidské složky.⁴⁷

4.5.1 Identifikace soudního exekutora

Ustanovení § 13 exekučního řádu stanoví povinnost exekutora používat při výkonu své činnosti průkaz exekutora, razítko a pečeti dlo, sloužící k identifikaci exekutora, neboť obsahují informace o jeho jménu, příjmení, titulu, označení „soudní exekutor“, jeho sídle a obsahují státní znak České republiky.

⁴⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 127–132.

⁴⁵ HLAUSA, Petr, Radovan DÁVID a Michal KOJAN. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí: poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. Praha: Leges, 2013. Glosátor. ISBN 978-80-87576-54-0, str. 52-54.

⁴⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 132.

⁴⁷ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 66-67.

Průkaz, razítko a pečetidlo vydává exekutorovi Komora, přičemž první úřední razítko Komora exekutorovi vydá bezodkladně po jeho jmenování a na jeho náklady.

Služební průkaz slouží k identifikaci nejen soudního exekutora, ale také exekutorského kandidáta, exekutorského koncipienta a dalších zaměstnanců. Všechny tyto osoby musí nosit služební průkaz při výkonu služební činnosti stále u sebe. Oblast služebních průkazů, jejich nošení, zabezpečení, následky porušení povinností s nimi související upravuje *Stavovský předpis prezidia Exekutorské komory ČR ze dne 10. srpna 2004, kterým se stanoví pravidla pro zabezpečení služebních průkazů soudních exekutorů, exekutorských kandidátů, exekutorských koncipientů a dalších zaměstnanců soudního exekutora před ztrátou a zneužitím*.⁴⁸

Exekutor používá při výkonu exekuční činnosti několik druhů razítek. Úředním razítkem tmavomodré či fialové barvy opatřuje listiny mající povahu rozhodnutí nebo např. exekutorské zápisy. Dále exekutor používá podací a hranaté razítko s označením exekutorského úřadu a exekutora. Ustanovení § 11 odst. 2 kancelářského řádu umožňuje exekutorovi nechat si pro ulehčení činnosti vyhotovit speciální razítka (např. označení stejnopisu, opisu, přílohy exekutorského zápisu, oběhu spisů apod.). K zajištění movitých věcí podléhající exekuci a k zabezpečení vyklizených nemovitých věcí používá exekutor pečetidlo.⁴⁹

4.5.2 Sídlo exekutorského úřadu

Sídlem exekutorského úřadu je obec, ve které se nachází sídlo okresního soudu, do jehož obvodu byl exekutor jmenován ministrem spravedlnosti. Exekutor může požádat Komoru o souhlas se založením sídla mimo příslušnou obec z důvodů např. rozsáhlosti obvodu, komunikačních těžkostí či jiných specifických důvodů. Jeho sídlo se však musí stále nacházet v obvodu okresního soudu, do kterého byl jmenován.^{50, 51}

⁴⁸ Stavovský předpis prezidia Exekutorské komory ČR ze dne 10. srpna 2004, kterým se stanoví pravidla pro zabezpečení služebních průkazů soudních exekutorů, exekutorských kandidátů, exekutorských koncipientů a dalších zaměstnanců soudního exekutora před ztrátou a zneužitím.

⁴⁹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 67-68.

⁵⁰ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 120/2001 Sb., sněmovní tisk č. 725/0, zvláštní část k § 14. Dostupné z [www: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=3&ct=725&ct1=0>](https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=3&ct=725&ct1=0).

Exekutor může zřizovat jiná pracoviště, jako jsou pobočky, kanceláře nebo logistická pracoviště. Musí však při jejich zřízení zachovat princip teritoriality, čili je nesmí zřídit mimo obvod obecního soudu, do kterého byl jmenován. Exekutor si může zřídit sklad mimo obvod svého obecního soudu, tento však musí sloužit ke skladování movitých věcí zabavených při exekuci nebo ke skladu věcí, které byly uschovány v rámci poskytnuté exekutorské úschovy. Ke zřízení takového skladu je zapotřebí povolení Komory na základě žádosti exekutora. Exekutor nemůže v takovémto skladu vykonávat exekuční činnost, která by mohla vzbudit pochybnosti o tom, zda se jedná o sklad nebo o odloučené pracoviště exekutorského úřadu.⁵²

Umístěním pracoviště v obvodu nepříslušného soudu se exekutor dopouští kárného deliktu, neboť tímto závažně porušuje pravidla soutěže a profesionální etiky exekutorů dle čl. 11 odst. 1 etického kodexu. Může tím narušit výkon exekutorské činnosti jiného soudního exekutora, jehož sídlo se nachází právě v tomto obvodu.⁵³

4.5.3 Kancelář

Kancelář exekutora je umístěna v sídle jeho exekutorské úřadu. Exekutor odpovídá za řádné vedení exekutorského úřadu, za vybavení kanceláře vhodným nábytkem, elektronikou či pracovními pomůckami. Dle čl. 11 odst. 3 etického kodexu musí exekutor vést kancelář takovým způsobem, aby nesnižoval důstojnost exekutorského stavu.

Exekutorská komora vydala stavovský předpis upravující záležitosti týkající se kanceláře exekutora – kancelářský řád. Kancelářský řád zakotvuje v ustanovení § 2 povinnost exekutora umístit před vchod budovy, ve které je zřízena jeho kancelář, označení exekutorského úřadu. Pokud by toto označení nebylo viditelné z veřejné komunikace, umístí ho exekutor tak, aby viditelné bylo. Před kanceláří exekutora musí být dle § 3 kancelářského řádu umístěna informační tabule obsahující údaje o exekutorovi, jeho úředních hodinách, zástupci exekutora

⁵¹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-714-6, str. 127.

⁵² KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 67-70.

⁵³ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 70.

či dalších pro veřejnost důležitých informací. Podle § 4 kancelářského řádu musí exekutor umístit v budově své kanceláře úřední desku, na které budou zveřejňována rozhodnutí a listiny soudů, exekutora či jiných státních orgánů, která souvisí s činností exekutora a jsou určena veřejnosti. Prostřednictvím úřední desky může exekutor informovat veřejnost nejen o úřední době exekutorského úřadu, ale také o důležitých kontaktech, dovolené, zástupci exekutora nebo o zřízení elektronické podatelny vč. informací s ní souvisejících.

4.5.4 Zaměstnanci soudního exekutora

Důležitou součástí exekutorského úřadu je lidská složka představující zaměstnance exekutora. Exekutor je oprávněn pověřit výkonem úkonů exekuční činnosti své zaměstnance. Sám rozhoduje o tom, zda bude mít nějaké zaměstnance, kolik jich bude a na jakou pozici je zaměstná. Úkony exekutora se dají považovat za úkony exekučního soudu, proto by měl exekutor zaměstnance, kteří budou pověřeni výkonem takovýchto úkonů, vybírat pečlivě a s rozvahou. Mělo by se jednat zejména o osoby, které jsou náležitě kvalifikované, odpovědné a bezúhonné. Zaměstnanci vykonávají exekuční či další činnosti jménem exekutora. Ten nese kárnou, popř. trestní odpovědnost za jejich činnost a odpovídá i za škodu, která byla způsobena jeho zaměstnanci při výkonu této činnosti.⁵⁴

Exekutor by se měl snažit o prohlubování znalostí svých zaměstnanců a to formou různých kurzů či školení. Touto oblastí se zabývá stavovský předpis Exekutorské komory České republiky č. 2/2012 Věstníku ze dne 28. listopadu 2012, o výchově a vzdělávání.

Ve vztahu k zaměstnancům exekutora bych chtěla zmínit rozhodnutí NSS ze dne 4. 9. 2017, sp. zn. 14 Kse 1/2017, ze kterého vyplývá, že osoby, které nejsou zaměstnanci exekutora a činí pro něj úkony související s jeho činností, nemohou vystupovat jeho jménem a nemohou vykonávat činnost běžnou pro exekutorský úřad. Toto je zákonem umožněno pouze zaměstnancům. Exekutor by si měl dát velký pozor na to, jakým způsobem osoby vykonávající pro něj úkony, vystupují ve vztahu k veřejnosti. Veřejnost by neměla získat dojem, že určitá osoba vystupuje za exekutorský úřad, čili je jeho zaměstnancem.

⁵⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 66-67.

Tím by mohlo dojít k ohrožení důvěry v nezávislý, spravedlivý či odborný výkon funkce soudního exekutora. Na tyto osoby se samozřejmě nevztahuje ani povinné pojištění exekutora pro případ vzniku škody způsobené jejím zaměstnancem.

4.5.4.1 Exekutorský koncipient

Exekutorský koncipient je osoba, která je zapsaná v seznamu exekutorských koncipientů, který vede Exekutorská komora ČR. Fyzická osoba může být jako exekutorský koncipient zapsána pouze v případě, že je zaměstnaná v pracovním poměru u jednoho exekutora, a zároveň splňuje předpoklady pro jmenování soudním exekutorem. Konkrétně musí mít vysokoškolské právnické vzdělání, být občanem ČR, mít plnou způsobilost k právním úkonům a být bezúhonná. Cílem exekutorského koncipienta je jednak získání tří leté exekutorské praxe, která je podmínkou pro složení exekutorské zkoušky. Zároveň by se měl snažit nabýt co nejvíce zkušeností, znalostí a odbornosti v oblasti exekuce. Exekutor, jakožto zaměstnavatel má povinnost na koncipienta dohlížet, připravit ho na exekutorské zkoušky, zejména předáním svých znalostí a zkušeností a umožní mu navštěvování různých školení, která pořádá Komora.⁵⁵

Ustanovení § 21 exekučního řádu stanoví, že koncipient může být exekutorem písemně pověřen k provádění úkonů v rámci exekuční nebo další činnosti. Nemůže však vydávat exekuční příkaz, vykonávat dražbu nemovité věci nebo obchodního závodu, vydávat rozhodnutí v exekuci prodejem nemovitých věcí nebo závodu a není oprávněn zřizovat exekutorské zástavní právo.

4.5.4.2 Exekutorský kandidát

Postavení exekutorského kandidáta upravuje exekuční řád v rozmezí § 23–26. Exekutorský kandidát je osoba, která je zaměstnaná u exekutora a je zapsaná v seznamu kandidátů vedeném Komorou. Kandidátem se stane koncipient, který úspěšně složil exekutorskou zkoušku a požádal o zápis do seznamu kandidátů. Kandidát splňuje všechny předpoklady pro jmenování soudním exekutorem, k výkonu funkce exekutora mu však zbývá projít výběrovým řízením, jmenováním do exekutorského úřadu a složením slibu do rukou ministra spravedlnosti.

⁵⁵ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 88-91.

Exekutor může dle ustanovení § 25 exekučního řádu kandidáta pověřit k provádění veškerých úkonů v exekuční a další činnosti. Z řad kandidátů se ustanovuje zástupce exekutora.

4.5.4.3 Vykonavatel a další zaměstnanci exekutora

Vykonavatel exekutora je osoba, kterou exekutor zaměstnává pro provedení určitých úkonů v exekučním řízení. Vykonavatel je fyzická osoba, která má vzhledem k tomu, že v průběhu výkonu jejího povolání může snadno dojít k porušení zákona, znalosti právních předpisů, ačkoli se u ní nevyžaduje právní vzdělání. Ustanovení § 27 odst. 3 exekučního řádu upravuje předpoklady pro výkon funkce vykonavatele. Musí se jednat o občana ČR, který je plně způsobilý k právním úkonům, je bezúhonný, má úplné středoškolské vzdělání, po dobu nejméně šesti měsíců je zaměstnaný v pracovním poměru u exekutora a absolvoval kvalifikační zkoušku vykonavatele exekutora.⁵⁶

Kompetence vykonavatele exekutora vychází z části šesté OSŘ, která upravuje činnost soudního vykonavatele. Vykonavatel exekutora má pravomoc provádět např. prohlídku povinného a prohlídku jeho místností, skříní a jiných schránek, soupis movitých věcí, zajištění sepsaných věcí, prodej věcí, které se rychle kazí, mimo dražbu či označení sepsaných věcí, které nebyly zajištěny. Kompletní pravomoci vykonavatele jsou upraveny v ustanovení § 46 vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.

Exekutor může zaměstnávat v pracovním poměru také další zaměstnance. Těmto zaměstnancům exekutor svěřuje vykonávání jednodušších úkonů, pro jejichž činnost zákon nevyžaduje žádné specifické předpoklady či požadavky. Jedná se zejména o administrativní pracovníky, kteří vykonávají administrativní úkony jako je zpracování spisů a došlé pošty, vedení spisovny, zjišťování údajů z příslušných evidencí či vydávání opisů exekutorských zápisů.^{57, 58}

⁵⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 109-112.

⁵⁷ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 52-53.

⁵⁸ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 113.

4.5.5 Zánik exekutorského úřadu

Exekuční řád upravuje v § 15 odst. 1 důvody pro zánik exekučního úřadu exekutora. Zánik úřadu představuje pro exekutora ztrátu pravomocí, které na něj byly jmenováním přeneseny za účelem výkonu exekuční a další činnosti.

Exekutorský úřad samozřejmě zaniká smrtí nebo prohlášením exekutora za mrtvého. Dále exekutorský úřad zaniká při ztrátě některé z podmínek pro jmenování exekutora do exekutorského úřadu. Konkrétně se jedná o pozbytí státního občanství České republiky. Stát na exekutora přenesl část svých mocenských pravomocí, z tohoto důvodu je důležité, aby při výkonu těchto pravomocí byl občanem České republiky. Podmínkou pro jmenování exekutora do exekutorského úřadu je plná způsobilost k právním úkonům, tudíž dalším důvodem pro zánik exekutorského úřadu je omezení jeho svéprávnosti.

Exekutor může být z exekutorského úřadu odvolán ministrem spravedlnosti. Děje se tak v případech uvedených v § 15 odst. 2 exekučního řádu. Komora má povinnost neprodleně oznámit ministerstvu existenci některého z důvodů pro odvolání exekutora, jakmile se o něm dozví. K pozastavení jeho exekutorského úřadu dochází dnem, kdy bylo rozhodnutí o odvolání exekutorovi doručeno. Ministr exekutora odvolá, pokud byl odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem exekuční činnosti. Výkon exekuční činnosti je považován za výkon státní moci, proto je důležité, aby byl exekutor bezúhonný, a aby svoji funkci vykonával takovým způsobem, který bude zachovávat morálku a důstojnost exekutorského stavu. Ministr exekutora odvolá z funkce na návrh Komory i v případě, že exekutor do třiceti dnů od jmenování nebo od zániku jeho pojistné smlouvy nedoloží kopii či stejnopis pojistné smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti a smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou jeho zaměstnanci v souvislosti s exekuční činností. Podmínku pojištění pro případ vzniku újmy třetí osobě zakotvuje exekuční řád v § 11 odst. 1 písm. b) a odst. 2 exekučního řádu.⁵⁹

Neotevření kanceláře v sídle exekutorského úřadu do tří měsíců od složení slibu exekutora, a to bez vážných důvodů, je také důvodem pro jeho odvolání. V České

⁵⁹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 71-75.

republiky je omezený počet exekutorských úřadů, přičemž je nutné, aby byly všechny úřady funkční, neboť není možné, aby ostatní exekuční úřady vykonávaly svoji exekuční činnost a zároveň zastávaly činnost onoho nefunkčního úřadu. Je proto efektivnější, aby byl takovýto exekutor odvolán a nahrazen exekutorem jiným nežli čekat na otevření jeho kanceláře. Posledním důvodem pro odvolání je pravomocné rozhodnutí soudu o nemožnosti exekutora řádně vykonávat exekuční činnost nejméně po dobu jednoho roku, kvůli špatnému zdravotnímu stavu. V tomto případě o tom soud rozhoduje na návrh ministerstva spravedlnosti.⁶⁰

Zánik exekutorského úřadu může být následkem porušení povinností exekutora. Kárná komise může exekutorovi uložit kárné opatření ve formě odvolání z jeho exekutorského úřadu. Toto opatření je nejvážnější, exekutorovi může být uloženo za velmi závažné a úmyslné kárné provinění⁶¹. Úřad exekutorovi zanikne i v případě, že mu byl soudem uložen v trestním řízení trest zákazu činnosti soudního exekutora, nebo byl rozsudkem odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Exekutorský úřad zaniká dnem právní moci rozhodnutí kárné komise nebo rozsudku trestního soudu.⁶²

Exekutor může samozřejmě sám požádat ministerstvo spravedlnosti o ukončení výkonu exekutorského úřadu. K samotnému zániku úřadu dojde po uplynutí šesti měsíční lhůty počínající dnem, kdy je žádost doručena ministerstvu. Lhůta je relativně dlouhá z důvodu dostatečného časového prostoru pro vyhlášení a konání výběrového řízení do exekutorského úřadu. Exekutor nemá povinnost svoji žádost odůvodnit.⁶³

Nově jmenovaný exekutor do zaniklého exekučního úřadu plynule navazuje na výkon exekuční a další činnosti předchozího exekutora. Přičemž má povinnost informovat všechny účastníky exekučního řízení o převzetí spisu předchozího exekutora, a zároveň musí oprávněného poučit o možnosti podat žádost na změnu exekutora. Toto právo zákon umožňuje dle § 44b odst. 2 exekučního řádu pouze

⁶⁰ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 71-75.

⁶¹ Kárné provinění je zaviněné, závažné či opětovné porušení povinnosti stanovené právním či stavovským předpisem či usnesením Komory. Může se jednat i o chování narušující důstojnost exekutorského stavu.

⁶² KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 71-74.

⁶³ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 71-74.

osobě oprávněné. Informační povinnost musí být dodržena i v tzv. další činnosti exekutora v rámci, které musí být informováni o změně exekutora oprávnění účastníci, zejména ti, kteří si konkrétního exekutora zvolili. Exekutor, kterému zanikl exekuční úřad, má povinnost zajistit předání spisů, plnění vymožených v exekucích, zajištěných věcí, exekučních úschov a registrů novému exekutorovi. Dále musí předat Komoře po zániku jeho exekutorského úřadu razítka, průkazy a pečetidla. Při nesplnění této povinnosti může být předání vymáháno žalobou ze strany Komory i nově jmenovaného exekutora.⁶⁴

Podle ustanovení § 15 odst. 6 exekučního řádu je zapotřebí pro vyrovnání podílu exekutora, jemuž exekutorský úřad zanikl, uzavřít mezi nově jmenovaným a původním exekutorem, popř. jeho dědici nebo odkazovníky, dohodu o odměně z nedokončených věcí. V případě, že nebude dohoda do dvou měsíců od jmenování nového exekutora doručena Komoře, rozhodne Komora o odměně sama podle zásady spravedlivého uspořádání.

4.5.6 Zastupování exekutora

Každý exekutor musí mít zvoleného svého zástupce pro případ, že by v budoucnu nemohl z vážných důvodů vykonávat po dobu delší než několik dnů svůj exekutorský úřad z důvodu např. nemoci, dovolené, mateřské dovolené, pozastavení výkonu exekutorského úřadu dle § 122 odst. 1 exekučního řádu čili z důvodu zahájení trestního řízení za úmyslný trestný čin nebo za čin související s výkonem exekuční činnosti. Zástupce je zvolen také pro případ odvolání zastupovaného exekutora z exekutorského úřadu⁶⁵. Zastupování exekutora nebude mít v případě pozastavení výkonu exekutorského úřadu dlouhé trvání, neboť ministr spravedlnosti má povinnost odvolat exekutora do jednoho měsíce od doručení návrhu Komory na odvolání exekutora. V případě, že dojde k zániku exekutorského úřadu exekutora, jeho jmenovaný zástupce vykonává úkony v již probíhajících exekucích do doby, než je obsazen uvolněný úřad novým exekutorem.⁶⁶

⁶⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 71-77.

⁶⁵ Pro důvody obsažené v ust. § 15 odst. 2 exekučního řádu.

⁶⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 78-80.

4.5.6.1 Ustanovení zástupce

Zástupce je ustanoven prezidiem Komory⁶⁷ a to, buď na návrh exekutora, nebo bez návrhu v případě, že exekutor sám nenavrhl svého zástupce do jednoho měsíce od svého jmenování do exekutorského úřadu podle ustanovení § 16 odst. 1 exekučního řádu.

K tomu, aby mohla fyzická osoba vykonávat funkci zástupce exekutora, musí splňovat podmínky uvedené v § 11 odst. 1 písm. b) exekučního řádu, jedná se o povinnost mít uzavřenou pojistnou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti. Zástupce exekutora je ustaven z řad kandidátů exekutora. Pokud exekutor nezaměstnává žádného kandidáta, je zástupce ustanoven z řad kandidátů nebo exekutorů jmenovaných v obvodu stejného okresního soudu, přičemž je ustanovení z řad takovýchto kandidátů podmíněno souhlasem exekutora, pro kterého kandidát pracuje v zaměstnaneckém poměru. Pokud není v daném obvodu okresního soudu jiný exekutor, bude zástupce ustanoven z řad exekutorů a kandidátů jmenovaných v obvodu stejného krajského soudu.⁶⁸

Exekutor má povinnost neprodleně písemně oznámit Komoře a svému ustanovenému zástupci vznik či zánik důvodu pro jeho zastupování včetně data, od kterého nemůže vykonávat svůj úřad a konkrétního důvodu pro jeho zastupování. V případě zániku nutnosti zastupování uvede exekutor ve svém oznámení den, od kterého může svůj úřad již vykonávat a opět musí uvést důvod. Zastupování exekutora počíná dnem, kdy se jeho zástupce dozvěděl o důvodu zastupování, bez ohledu na to, jestli bylo toto oznámení Komoře již doručeno či nikoli. Zastupování končí, pokud pominou důvody pro zastupování. Dále v případě, že je do zaniklého exekutorského úřadu jmenován nový exekutor.⁶⁹

4.5.6.2 Jednání zástupce exekutora

Zastupovaný exekutor nemůže v průběhu jeho zastupování vykonávat exekuční činnost, ta je totiž vykonávána prostřednictvím jeho zástupce. Zástupce má pravomoc vykonávat veškeré úkony, které jsou nezbytné k řádnému výkonu

⁶⁷ Na základě ust. § 111 odst. 6 písm. m) exekučního řádu.

⁶⁸ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 54.

⁶⁹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 81.

činnosti exekutora. Exekutor může v průběhu jeho zastupování, pokud mu to např. jeho zdravotní stav dovolí, vykonávat pracovněprávní, daňové či ekonomické záležitosti exekutorského úřadu a tzv. další činnost, která se vyznačuje svou nahodilou povahou. Další činnost nemůže exekutor vykonávat v případě vzniku zastupování z důvodu pozastavení výkonu jeho úřadu.⁷⁰

Dle ustanovení § 17 odst. 1 exekučního řádu zástupce podepisuje listiny svým jménem a příjmením, zároveň je však nutné, aby uvedl jméno a příjmení zastupovaného exekutora. Pokud je zástupce exekutora také exekutor, používá při výkonu exekutorské činnosti své pečetidlo a razítko. Jestliže je zástupcem kandidát, používá podle ustanovení § 17 odst. 2 exekučního řádu razítko a pečetidlo exekutora, kterého zastupuje.

Exekuční řád upravuje situaci, kdy kandidát vykonává institut zástupce exekutora, kterému zanikl výkon exekutorského úřadu. V tomto případě kandidát vykonává činnost zástupce samostatně, bez nutnosti být zaměstnán v pracovním poměru u jiného exekutora.⁷¹

4.5.6.3 Změna zástupce exekutora

Prezidium Komory má povinnost exekutorovi ustanovit nového zástupce, pokud dojde ke splnění jedné ze skutečností uvedených v § 18 odst. 1 exekučního řádu. Přičemž ustanovením nového zástupce automaticky zaniká ustanovení zástupce předchozího. Děje se tak např. v případě, kdy exekutorovi, který je v postavení zástupce jiného exekutora, zanikl exekutorský úřad⁷². Ke změně zástupce dojde také na žádost zastupovaného exekutora nebo na žádost samotného zástupce. Dalším důvodem pro změnu zástupce je skutečnost, že je zástupcem kandidát, který byl vyškrtnut ze seznamu kandidátů, nebo mu zaniklo pojištění odpovědnosti za újmu, a ani po upozornění Komory ho neobnovil, přičemž je toto pojištění jednou z podmínek pro výkon funkce zástupce exekutora⁷³. Zástupci může být podle § 18 exekučního řádu uloženo kárné opatření ve formě odvolání ze zastupování.

⁷⁰ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 81.

⁷¹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 84-85.

⁷² Důvody zániku exekutorského úřadu viz oddíl 4.5.5. zánik exekutorského úřadu.

⁷³ Srov. ust. § 16 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. b) exekučního řádu.

4.5.6.4 Vyrovnání mezi zástupcem a zastupovaným exekutorem

Problematika vyrovnání mezi zástupcem a zastupovaným exekutorem je upravena ustanovením § 16 odstavci 1, 3 a 6 exekučního řádu. Na základě této úpravy je nezbytné, aby den po ukončení zastupování bylo provedeno vyrovnání mezi zástupcem a zastupovaným exekutorem ke dni ukončení zastupování. Děje se tak na základě dohody o odměně, kterou po ustanovení zástupce uzavřel exekutor a jeho zástupce. V dohodě se strany musí dohodnout o podílu zástupce na odměnách pro všechny možné případy zastupování. Pokud nedojde k doručení takovéto dohody Komoře do dvou měsíců od ustanovení zástupce exekutora, rozhodne Komora sama o podílu zástupce dle zásad spravedlivého uspořádání. Proti rozhodnutí Komory o určení podílu na odměně zastupovaného exekutora (stejně tak proti rozhodnutí o ustanovení zástupce) může být podána „žaloba proti rozhodnutí vydaném v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy“ dle § 4 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního. V tomto případě se jedná o žalobu proti rozhodnutí právnické osoby (Komory), kterým bylo rozhodnuto o právech fyzické osoby v oblasti veřejné správy. Příslušný soud pro rozhodování o takovéto žalobě je krajský soud – v tomto případě se konkrétně jedná o Městský soud v Praze, neboť v jeho obvodu se nachází sídlo Komory.

Zástupce má povinnost uhradit škodu způsobenou v souvislosti s výkonem exekuční činnosti, kterou vykoval osobně. Dále musí uhradit škodu vzniklou porušením jeho povinnosti mlčenlivosti. Za škodu způsobenou zaměstnanci zastupovaného exekutora však odpovídá zastupovaný exekutor. Komentář uvádí výjimku z odpovědnosti exekutora za škodu způsobenou jeho zaměstnanci za trvání zastupování. Jedná se o situaci, kdy zaměstnanec způsobil škodu třetí osobě, přičemž ale jednal dle nesprávného a chybného pokynu zástupce. Exekutor nese objektivní odpovědnost za jednání svého zaměstnance, ale zároveň má právo na náhradu škody vůči zástupci, neboť byla újma způsobena zástupcovým chybným výkonem exekuční činnosti.⁷⁴

⁷⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 78-82.

4.6 Dohled nad soudním exekutorem

Ačkoli je povolání soudního exekutora povoláním svobodným, je nezbytné, aby byl jeho výkon kontrolován ze strany státu. Děje se tak z důvodu přenesení části pravomocí státu na exekutora – jakožto fyzickou osobu, a proto je důležité, aby měl stát dohled nad řádným výkonem těchto pravomocí. Dohled nad soudním exekutorem vykonávají tři subjekty, a to Ministerstvo spravedlnosti, předseda okresního soudu, do jehož obvodu je exekutor jmenován, popř. předseda exekučního soudu, který pověřil exekutora provedením exekuce a Exekutorská komora ČR.

Ministerstvo spravedlnosti vykonává státní dohled nad takovou exekutorovou činností, která představuje výkon soudní moci. Konkrétně se jedná o dohled nad výkonem exekuční činnosti, nad sepisováním listin dle § 74 odst. 1 písm. c) exekučního řádu, nad zjišťováním majetku exekutorem v rámci trestního řízení dle § 76a exekučního řádu, dále nad nakládáním se zvláštním účtem⁷⁵ či s prostředky na tomto účtu. Dohled ministerstva se nevztahuje např. na realizaci dobrovolné dražby či na poskytování právní pomoci exekutorem.⁷⁶

Ustanovení § 7 odst. 6 exekučního řádu určuje další subjekt vykonávající státní dohled nad exekutorem. Státní dohled vykonává také předseda okresního soudu, do jehož obvodu je exekutor jmenován. Předseda soudu dohlíží na výkon exekuční činnosti a na sepisování listin, popř. na výkon jiné činnosti dle § 74 odst. 1 písm. c) exekučního řádu. V jednotlivých věcech vykonává státní dohled předseda exekučního soudu. Předseda okresního soudu má právo pověřit výkonem dohledu místopředsedu soudu a jednotlivými úkony dohledu vyššího soudního úředníka.

Ministerstvo a předsedové okresních soudů kontrolují i vnitřní fungování exekutorského úřadu. Prověřují, zda exekutor při své činnosti dodržuje zákonný postup, plynulost a délku exekučního řízení, a také efektivnost exekutorského úřadu. Zároveň kontrolují, zdali exekutor dodržuje při vedení svého

⁷⁵ Exekutor má povinnost vést na zvláštním účtu vymožené peněžité prostředky a oddělit je tak od svých vlastních prostředků, viz. § 46 odst. 5 exekučního řádu.

⁷⁶ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 54-55.

exekutorského úřadu kancelářský řád Komory. Jejich dohled může být prováděn i na základě písemných podnětů fyzických nebo právnických osob.⁷⁷

Exekutorská komora ČR vykonává dohled nad exekutory v postavení samosprávného orgánu. Na rozdíl od ostatních subjektů má pravomoc vykonávat dohled nad výkonem všech činností exekutora, dále nad správným řízením jeho exekutorského úřadu a dodržováním stavovských předpisů. Komora také prověřuje, zda exekutor dodržuje povinnosti mu uložené § 2 písm. f) zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výkonů z trestné činnosti a financování terorismu, a to při výkonu další činnosti a při úschově peněz, cenných papírů nebo jiného majetku. Komora zřídila pro výkon dohledové činnosti kontrolní komisi složenou z devíti členů a pěti náhradníků z řad exekutorů. Kontrolní komise má pravomoc kontrolovat spisy, listiny a evidenční pomůcky exekutora. Dohlíží, zda exekutor dodržuje při exekuční a další činnosti zákonné postupy, a zda nedochází k průtahům v exekučním řízení.⁷⁸

Kontrolní orgány mají při své dohledové činnosti pravomoc provádět pravidelné kontroly exekutorských úřadů vč. vstupů do jejich prostor. Mohou nahlížet do spisů, listin, evidenčních pomůcek nebo účetnictví, pořizovat si z nich výpisy a kopie. Mohou požadovat po exekutorovi písemné vyjádření k předmětné věci, popř. ústní vysvětlení od něj i jeho zaměstnance v případě, že písemné vyjádření nepostačuje. Důležité je, aby orgány vykonávající dohled nad exekutorem jednaly takovým způsobem, který nezasahuje do jeho rozhodovací činnosti. Exekutor je povinen vykonávat exekuční činnost nezávisle, tudíž nesmí být žádným způsobem ovlivňován okolními subjekty a musí se řídit pouze právním řádem ČR při zachování práva na spravedlivý proces.⁷⁹

Exekutor má dle § 7 odst. 4 exekučního řádu povinnost poskytovat součinnost dohledovým subjektům, zejména zaslat požadované listiny či údaje ve stanovené lhůtě, podat písemné vyjádření, případně se dostavit k podání ústního vysvětlení.

⁷⁷ HLAVSA, Petr, Radovan DÁVID a Michal KOJAN. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí: poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. Praha: Leges, 2013. Glosátor. ISBN 978-80-87576-54-0, str. 22-23.

⁷⁸ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 25-27.

⁷⁹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 22-25.

Neposkytnutí součinnosti exekutorem či jeho zaměstnanci může být následně posouzeno jako kárný delikt.⁸⁰

⁸⁰ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 55.

5 Exekuční činnost soudního exekutora

5.1 Výběr soudního exekutora

Jeden ze základních principů exekučního řízení je právo oprávněného na volbu exekutora. Věřitel zašle zvolenému exekutorovi exekuční návrh obsahující jméno exekutora vč. jeho sídla. Samotné doručení návrhu nezakládá právo exekutora na výkon exekuce, je nutné, aby byl pověřen exekučním soudem.⁸¹ Příslušnost exekučního soudu je upravena ustanovením § 45 odst. 1 a 2 exekučního řádu. Věcně příslušným exekučním soudem je soud okresní. Místně příslušný je soud, v jehož obvodu má povinný trvalý pobyt, popř. sídlo, jedná-li se o právnickou osobu. Není-li možné určit místní příslušnost podle těchto kritérií, je rozhodující umístění majetku povinného.

Místní příslušnost exekučního soudu se nevztahuje na výběr exekutora. V současné době platí celostátní působnost soudních exekutorů, tudíž si oprávněný může zvolit exekutora bez ohledu na skutečnost, jestli se exekutor (ne)nachází v obvodu příslušného exekučního soudu. Exekuční soud je vázán volbou osoby oprávněné a pověřil zvoleného exekutora k provedení exekuce.

Z práva na svobodnou volbu exekutora oprávněným existují výjimky. Exekucí nemůže být pověřen exekutor, jehož funkce zanikla, nebo z ní byl odvolán, popř. byl výkon jeho exekutorského úřadu pozastaven. Exekuci nemůže provádět ani exekutor, který má určitý vztah k předmětu, účastníkům řízení či jejich zástupcům. Pokud dojde k naplnění nějaké výjimky, poučí soud oprávněného o nutnosti zvolení jiného exekutora. V případě, že oprávněný neopraví exekuční návrh, bude soudem odmítnut.⁸²

5.2 Podjatost soudního exekutora

Z věty druhé § 28 exekučního řádu vyplývá postavení exekutora, jakožto veřejnoprávního činitele, který rozhoduje o právech a povinnostech osob. S tím souvisí požadavek nezávislosti a nestrannosti exekutora. Nestrannost rozlišujeme subjektivní a objektivní. Subjektivní nestrannost vyjadřuje psychický vztah

⁸¹ LAVICKÝ, Petr. *Civilní proces*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Praktický komentář. ISBN 978-80-7478-988-5, str. 353-354.

⁸² KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 116-117.

exekutora k věci, účastníkům řízení či jejich zástupcům, objektivní představuje skutečnost, zda se exekutor jeví v očích veřejnosti jako nestranný.⁸³

Exekutor bude vyloučen z exekučního řízení v případě existence důvodných pochybností o jeho nepodjatosti pro poměr k předmětu řízení, účastníkům či jejich právním zástupcům. Přičemž postačí prokázání existence pochybností, není zapotřebí prokázat podjatost jako takovou. Poměr k projednávané věci je osobní zájem exekutora na výsledku řízení, např. v případě kdy je sám účastníkem řízení (povinný nebo oprávněný) nebo pokud by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen na svých právech jako tzv. vedlejší účastník. Poměr k účastníkům či jejich zástupcům se projevuje příbuzenským vztahem k nim, popř. velmi silným přátelským vztahem.⁸⁴

Podle ustanovení § 29 odst. 3 exekučního řádu má soudní exekutor povinnost, neprodleně oznámit exekučnímu soudu skutečnost zakládající důvod pochybovat o jeho nepodjatosti. Od tohoto okamžiku může provádět pouze neodkladné úkony, směřující zejména k zajištění majetku povinného.

Pokud se o důvodu podjatosti exekutora dozví účastníci řízení, musí uplatnit námitku podjatosti. Námitka se podává do osmi dnů od doručení vyrozumění o zahájení exekuce, popř. do osmi dnů od okamžiku, kdy se o skutečnosti zakládající možnou podjatost dozvěděli. Podání námítky osobou povinnou nemá odkladný účinek ve vztahu k úkonům soudního exekutora. Námitka se uplatňuje k rukám exekutora, ten ji musí neprodleně předložit exekučnímu soudu, který ho pověřil provedením exekuce. Exekutor může činit pouze neodkladné úkony. Námitka musí obsahovat identifikaci exekutora, okolnosti zakládající podjatost a důkazy.⁸⁵

Rozhodování o vyloučení exekutora je upraveno § 16 v rozmezí odstavců 8-11 exekučního řádu. Exekuční soud rozhodne o vyloučení exekutora usnesením, proti kterému není možné podat opravný prostředek. Rozhodnutí se doručí oprávněnému, povinnému a exekutorovi. Oprávněný musí za vyloučeného exekutora zvolit nového, který bude v exekuci pokračovat. O vyloučení

⁸³ LAVICKÝ, Petr. *Civilní proces*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Praktický komentář. ISBN 978-80-7478-988-5, str. 355-356.

⁸⁴ LAVICKÝ, Petr. *Civilní proces*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Praktický komentář. ISBN 978-80-7478-988-5, str. 356-357.

⁸⁵ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 121-122.

koncipienta, kandidáta či jiného zaměstnance exekutora rozhoduje exekutor podle § 29 odst. 12 exekučního řádu.

Podjatost soudního exekutora upravuje rozhodnutí NSS sp. zn. 15 Kse 4/2013 ze dne 3. 7. 2014. Z rozhodnutí vyplývá povinnost exekutora, v souvislosti se zjišťováním existence důvodů o pochybnostech o své nepodjatosti, zabývat se nejenom nestranností subjektivní, ale také objektivní. Ačkoli se může exekutor cítit být osobně nepodjatý k věci, účastníkům či jejich zástupcům, ve vztahu k veřejnosti může být tato skutečnost vnímána jinak. Ve zmíněném rozhodnutí se jednalo konkrétně o případ, ve kterém byla osobou oprávněnou společnost, se kterou byl exekutor osobně i majetkově propojen. Tím, že neprodleně exekutor neoznámil tuto skutečnost soudu, ohrozil důvěru v nestranný a spravedlivý výkon exekuce. Pochybení exekutora souviselo s jeho subjektivním pocitem, při kterém nevzal do úvahy otázku, jak může být tato skutečnost vnímána očima veřejnosti.

5.3 Poskytnutí součinnosti třetími osobami

Součinnost třetích osob je nepostradatelný a efektivní prostředek, prostřednictvím kterého exekutor zjišťuje majetkové poměry povinného. Informace získané ze součinnosti třetích subjektů pomáhají exekutorovi zvolit nejvhodnější způsob provedení exekuce. K efektivnímu vymožení plnění je zapotřebí, aby se k exekutorovi dostaly informace co nejrychleji, čím dříve je vydán exekuční příkaz na majetek povinného, tím lépe.

Exekutor musí podat k poskytnutí součinnosti žádost, ta musí obsahovat identifikaci povinného a vyrozumění o zahájení exekuce vydané exekutorem nebo pověření soudu k vedení exekuce, aby bylo zřejmé oprávnění exekutora žádat součinnost.⁸⁶ Žádost může být v písemné či elektronické podobě. Forma žádosti je ovlivněna subjektem, od kterého se požaduje součinnost. Ustanovení § 34 odst. 3 exekučního řádu výslovně stanoví povinnost exekutora podat žádost o součinnost peněžitému ústavu elektronickým datovým souborem.

Exekuční řád v § 33 taxativně vyjmenovává subjekty, které mají povinnost poskytnout exekutorovi na základě jeho žádosti součinnost. Jsou to soudy, orgány státní správy a samosprávy, banky, spořitelni a úvěrní družstva, provozovatel

⁸⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 143.

poštovních služeb, vydavatelé tisku aj. Součinnost musí poskytnout bez zbytečného odkladu, bezplatně, i přes jejich povinnost mlčenlivosti⁸⁷. Výjimku z bezplatnosti tvoří osoby oprávněné k vedení evidence investičních nástrojů, těm exekutor uhradí prokázané účelně vynaložené náklady spojené s poskytnutím součinnosti podle § 34 odst. 1 exekučního řádu. Pokud třetí osoby nesplní svou povinnost, má exekutor právo uložit jim pořádkovou pokutu ve výši až 50.000 Kč (možné i opakovaně), přičemž se pokuta hradí na účet exekučního soudu a připadá státu. Zároveň tyto osoby odpovídají za škodu vzniklou v souvislosti s neposkytnutím součinnosti. S tím souvisí právo exekutora nebo oprávněného podat proti třetí osobě žalobu na náhradu takto způsobené škody.⁸⁸

Exekutor získává údaje také z informačních systémů jako je základní registr obyvatel, agendový informační systém cizinců, agendový informační systém evidence obyvatel či registr rodných čísel u osob nevedených v předchozích informačních systémech. Údaje z těchto systémů poskytuje dle § 33a odst. 1 exekučního řádu Ministerstvo vnitra nebo Policie ČR.

5.4 Odměna soudního exekutora

Exekutor vykonává exekuční činnost pouze za úplatu, dle § 90 odst. 1 exekučního řádu mu náleží odměna, náhrada hotových výdajů, náhrada za ztrátu času při vedení exekuce, náhrada za doručení písemností, a je-li plátcem DPH, příslušná daň z přidané hodnoty, vše dohromady můžeme označit za náklady exekuce. Z čl. 15 etického kodexu vyplývá povinnost exekutora účtovat si odměnu a náklady exekuce. V případě, že si exekutor účtuje odměnu nižší, než je stanovena vyhláškou č. 330/2001 Sb., popř. si neúčtuje odměnu žádnou, dopouští se závažného porušení pravidel soutěže mezi exekutory. To ovšem neplatí, pokud účastník řízení, který má odměnu platit, splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Exekutor porušuje pravidla soutěže také tím, že smluvně sjedná nulové náklady exekuce.

⁸⁷ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 143.

⁸⁸ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 90-91.

Odměna soudního exekutora je určena vyhláškou č. 330/2001 Sb.⁸⁹ (dále jen exekuční tarif). Dle ustanovení § 1 odst. 3 exekučního tarifu jsou v odměně exekutora zahrnuty i náhrady za běžné administrativní a jiné práce, tyto již nemohou být zahrnuty do účelně vynaložených hotových výdajů exekutora. Odměna exekutora za výkon exekuční činnosti je upravena v rozmezí ustanovení § 5-12 exekučního tarifu. Základem pro výpočet odměny z peněžitého plnění je výše exekutorem vymoženého plnění nezahrnující náklady exekuce a náklady oprávněného. Za exekuci vedenou pro pohledávku do 3.000.000 Kč náleží exekutorovi 15 % z vymoženého plnění, přičemž mu náleží minimální odměna ve výši 2.000 Kč. S rostoucím plněním se procentuální odměna snižuje (10, 5, 1 %). Odměna za exekuci ukládající jinou povinnost, než zaplacení peněžité částky se odvíjí od konkrétního druhu nepeněžitého plnění. Odměna za vyklizení činí 10.000 Kč za každou nemovitost, stavbu, byt či místnost. Za odebrání věci či souboru věcí mu náleží 15 %, minimálně však 2.000 Kč. Odměna za rozdělení společné věci se vypočte stejně jako u plnění peněžitého, přičemž základem je výtěžek z prodeje. Pokud však dojde k rozdělení věci jiným způsobem než prodejem, činí odměna 6.000 Kč. Za splnění exekuce provedením prací a výkonů náleží exekutorovi odměna ve výši 6.000 Kč.

Současně s vyrozuměním o zahájení exekuce se povinnému zasílá výzva k dobrovolnému splnění vymáhané povinnosti, ve které exekutor vyčíslí vymáhaný nárok, zálohu na snížené náklady exekuce a náklady oprávněného. Pro osobu povinnou je výhodnější splnit povinnost ve stanovené 30denní lhůtě, neboť tak budou celkové náklady exekuce nižší. Podle § 11 exekučního tarifu se při dobrovolném plnění odměna exekutora krátí na 50 % u peněžitého plnění, a u nepeněžitého plnění na 30 %.

Podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2516/14 ze dne 22. 1. 2015 by se odměna exekutora měla odvíjet od složitosti, odpovědnosti a namáhavosti exekuce, nikoli jen od výše vymoženého plnění. V souladu s principem proporcionality zásahu do majetku povinného, může soud exekutorovi přiznat nižší náklady exekuce než na základě exekučního tarifu. A to v případě, že soud po přezkoumání a vyhodnocení činnosti exekutora směřující k vymožení plnění, dospěje k závěru, že by náklady exekuce určené podle exekučního tarifu byly

⁸⁹ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem.

nepřiměřeně vysoké vzhledem k vykonané činnosti exekutora. Soud musí své rozhodnutí náležitě odůvodnit.

Exekutor může s oprávněným uzavřít písemnou smlouvu, ve které si stanoví výši smluvní odměny za vedení exekuce, ta však nesmí být nižší než podle exekučního tarifu. Vedle smluvní odměny má exekutor nárok na odměnu, náhradu hotových výdajů, náhradu za doručení písemností a náhradu za ztrátu času, neboť není smluvní odměna součástí nákladů exekuce. Tato odměna představuje nárok exekutora pouze vůči osobě oprávněné. Povinný hradí exekutorovi odměnu stanovenou exekučním tarifem bez ohledu na smlouvu uzavřenou mezi exekutorem a oprávněným.⁹⁰ Z čl. 7 etického kodexu vyplývá povinnost exekutora sdělit oprávněnému pravdivé informace o očekávaném rozsahu úkonů, ze kterých se odměna odvíjí. Zároveň nesmí smlouva odporovat pravidlům etické soutěže exekutorů.

⁹⁰ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 135-136.

6 Další činnost soudního exekutora

Soudní exekutor může vedle exekuční činnosti vykonávat tzv. další činnost, jejíž rozsah je taxativně vymezen v rozmezí ustanovení § 74–86 exekučního řádu. Zákon do ní řadí poskytování právní pomoci, autorizovanou konverzi dokumentů, sepisování listin, přijímání peněz, listin a jiných movitých věcí do úschovy, doručování písemností, vykonávání činnosti soudního vykonavatele, provádění dražeb movitých a nemovitých věcí na návrh vlastníka, zajištění a správa majetku v trestním řízení či sepisování exekutorských zápisů. Exekutor koná další činnost na základě pověření soudu, soudního komisaře, státního zástupce či na žádost fyzické nebo právnické osoby.⁹¹ Žadatelé (fyzické a právnické osoby) mohou požádat o provedení úkonů v rámci další činnosti jakéhokoliv exekutora, který má povinnost žádosti vyhovět. Zákon, stejně jako u výkonu exekuční činnosti, umožňuje exekutorovi odmítnout provedení požadovaného úkonu. Podle § 74 odst. 3 exekučního řádu může exekutor odmítnout provést úkon, odporuje-li právním předpisům, nebo jsou-li exekutor, jeho zaměstnanec nebo osoba jim blízká zúčastněni na věci, nebo poskytnul-li právní pomoc již někomu jinému, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy žadatele o právní pomoc. Zároveň je exekutor dle čl. 6 odst. 2 etického kodexu povinen provést přiměřená opatření k odvrácení újmy, která žadateli bezprostředně odmítnutím služby hrozí.

6.1 Poskytování právní pomoci

Postavení exekutora při poskytování právní pomoci je odlišné od postavení advokáta. Exekutor je při výkonu této činnosti omezen na poskytování právní pomoci pouze osobě oprávněné a povinné, popř. jejich právním nástupcům, ohledně jejich práv a povinností vyplývajících z exekučního titulu. A to od okamžiku vydání rozhodnutí, které se nabytím vykonatelnosti stane exekučním titulem. Právní poradenství může být exekutorem poskytováno pouze v souvislosti s přípravou či nuceným vymáháním exekučního titulu, nebo v souvislosti s probíhající/připravující se exekuční a další činností. Exekutor tak může např. poskytovat oprávněnému právní rady ohledně vhodného postupu směřujícího k vymožení plnění. Jak již bylo řečeno, exekutor nesmí poskytovat

⁹¹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 468.

právní pomoc osobě, jejíž zájmy by mohly být v rozporu se zájmy osoby, které již právní poradenství poskytli.⁹²

6.2 Odměna za další činnost

Exekutor má za výkon další činnosti nárok na odměnu, náhradu hotových výdajů a náhradu za doručení písemností. Výše mimosmluvní odměny je stanovena exekučním tarifem v případě, že není mezi žadatelem a exekutorem uzavřena dohoda o odměně smluvní. Právní úprava odměňování za další činnost je poněkud rozsáhlejší než za činnost exekuční. Exekuční tarif upravuje odměnu za další činnost, zároveň však odkazuje i na jiné právní předpisy. To z důvodu, že exekutor vykonává v rámci další činnosti úkony, které jsou typické spíše pro jiná právní povolání (např. advokát, notář...).

Odměna za poskytování právní pomoci se řídí vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Exekutor při sepisování exekutorských zápisů a přijímání věcí do úschovy vykonává činnost podobnou činnosti notářů, proto se odměna za tuto činnost řídí vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví.

Odměnu za doručování písemností soudu, výkon činnosti soudního vykonavatele či zpeněžení věcí, práv a jiných majetkových hodnot z pověření soudu, vyplácí exekutorovi soud, který pověření vydal. Odměna za správu v trestním řízení zajištěné věci a majetku je vyplácena soudem nebo státním zástupcem, který exekutora ke správě pověřil, přičemž se její výše řídí notářským tarifem.

⁹² KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 469-470.

7 Odpovědnost soudního exekutora

7.1 Kárná odpovědnost

Exekutor, kandidát a koncipient jsou kárně odpovědní za kárné provinění, přičemž kárnou odpovědností exekutora není dotčena kárná odpovědnost kandidáta či koncipienta a naopak. Rozlišujeme dva druhy kárného provinění, kárný delikt a závažný kárný delikt. Rozdíl mezi nimi lze spatřit v míře závažnosti protiprávního jednání, ta se hodnotí podle způsobu provedení kárného provinění, jeho následků, okolností, za kterých bylo spácháno, dle osoby, která se ho dopustila, její pohnutkou, mírou účasti, recidivou aj.⁹³

Kárným deliktem je dle § 116 odst. 2 exekučního řádu porušení povinností exekutora, kandidáta nebo koncipienta pro ně vyplývajících z právního, stanovského předpisu či z usnesení Komory. Dále jednání, kterým dochází k narušení důstojnosti exekutorského povolání nebo ohrožení důvěry v nezávislý, nestranný, odborný a spravedlivý výkon exekuční činnosti. Ustanovení § 116 odst. 3 exekučního řádu definuje závažný kárný delikt, tím je protiprávní jednání exekutora, koncipienta či kandidáta, které naplňuje skutkovou podstatu kárného deliktu avšak závažným způsobem. Za kárný delikt exekutora se považuje výše zmíněné porušení povinností či jednání, kterého se dopustil jeho zaměstnanec. Přičemž exekuční řád v ustanovení § 116 odst. 15 určuje liberační důvod, za jehož splnění se exekutor může zprostit kárné odpovědnosti. Děje se tak v případě, že exekutor prokáže skutečnost, že vynaložil veškerá opatření, která po něm lze při řízení exekutorského úřadu požadovat. Tato opatření vyplývají např. z čl. 11 odst. 3 etického kodexu, dle kterého exekutor svěřuje výkon kancelářských činností pouze osobám náležitě kvalifikovaným, odpovědným a bezúhonným a má povinnost soustavně dohlížet na výkon jejich činnosti.

Za kárný delikt lze uložit exekutorovi některé z kárných opatření stanovených v ustanovení § 116 odst. 6 a 7 exekučního řádu. Konkrétně může být uloženo písemné napomenutí, veřejné napomenutí, pokuta do výše 2.500.000 Kč (za závažný kárný delikt až 5.000.000 Kč) či odvolání z exekutorského úřadu. Za jeden kárný delikt je možné současně uložit více kárných opatření, a to písemné napomenutí s pokutou nebo veřejné napomenutí s pokutou.

⁹³ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 598-603.

Nejpřísnější kárné opatření exekutora je odvolání z exekutorského úřadu (u kandidáta odvolání ze zastupování). Podle § 116 odst. 11 exekučního řádu bude toto opatření uloženo v případě, že byl exekutor v posledních pěti letech nejméně třikrát pravomocně uznán vinným za závažný kárný delikt. Toto zpochybňuje důvěryhodnost v jeho řádný výkon exekutorského povolání. Od právní moci rozhodnutí o odvolání nesmí být exekutor po dobu pěti let jmenován do exekutorského úřadu, na základě ustanovení § 116 odst. 12 exekučního řádu. Děje se tak z důvodu ochrany exekutorského povolání v tom smyslu, aby jeho výkon nebyl svěřován osobě nedůvěryhodné. Opatření potřebná k výkonu kárného opatření uloženého exekutorovi provádí Ministerstvo spravedlnosti.

O tom, zda bylo spácháno kárné provinění, popř. o uložení kárného opatření se rozhoduje v kárném řízení, které je upraveno ustanovením § 117 exekučního řádu. Řízení se zahajuje pouze na základě návrhu – kárné žaloby. Tu je oprávněn podat kárný žalobce, kterým může být ministr spravedlnosti proti kterémukoli exekutorovi, kandidátovi, koncipientovi. Dále předseda revizní komise a předseda kontrolní komise ve věcech působnosti těchto komisí, předseda krajského soudu a předseda okresního soudu proti exekutorovi mající sídlo v obvodu těchto soudů, a proti kandidátovi či koncipientovi tohoto exekutora. A předseda exekučního soudu proti exekutorovi, kterého pověřil vedením exekuce, a také proti zástupci, kandidátovi nebo koncipientovi tohoto exekutora.

Kárná žaloba musí být podána do tří let od spáchání kárného provinění. Jedná se o lhůtu prekluzivní. V případě, že nebyl návrh ve lhůtě tří let podán, dochází k zániku kárné odpovědnosti a kárnou žalobu již nelze podat. Žaloba musí obsahovat náležitou identifikaci exekutora, kandidáta či koncipienta, popis skutku, pro který má být kárné řízení vedeno, označení důkazů, popř. připojení důkazů, se kterými kárný žalobce disponuje.

V kárném řízení vedeném proti kandidátovi nebo koncipientovi rozhoduje tříčlenný kárný senát jmenovaný předsedou kárné komise. Skládá se ze dvou členů kárné komise z řad soudců a z jednoho člena kárné komise z řad exekutorů, přičemž jeho předsedou může být pouze soudce.

Kárné řízení exekutora se řídí zákonem č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů. Tento zákon stanoví pro podání kárné žaloby subjektivní lhůtu šesti měsíců, ode dne, kdy se kárný žalobce dozvěděl

o spáchání kárného provinění, a objektivní lhůtu tří let. Podle ustanovení § 4b odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb. je kárným soudem ve věcech kárné odpovědnosti soudních exekutorů Nejvyšší správní soud rozhodující v senátu složeném z předsedy, kterým je soudce Nejvyššího správního soudu, z jeho zástupce, kterým je soudce Nejvyššího soudu a ze čtyř přísedících. Přísedící se skládají ze dvou soudních exekutorů, jednoho advokáta a osoby navržené Veřejným ochráncem práv.

Na kárné řízení proti exekutorovi se obdobně použije také ustanovení § 66 soudního řádu správního.

Podle § 123 exekučního řádu se po uplynutí pěti let od právní moci rozhodnutí o uložení kárného opatření na exekutora, kandidáta nebo koncipienta hledí, jako by nebyl pro kárné provinění stíhán. Přičemž pokud nebylo kárné opatření vykonáno, postih se zahlazuje až jeho vykonáním.

7.2 Odpovědnost za škodu

Odpovědnost za škodu způsobenou třetím osobám a účastníkům exekučního řízení při výkonu exekuční činnosti nese exekutor a stát, přičemž odpovědnost exekutora za škodu nastává v případě, že ji nenese stát.

Exekutor odpovídá za škodu způsobenou při výkonu tzv. další činnosti, ve které nevystupuje jako úřední osoba. Jedná se o poskytování právní pomoci, autorizované konverze, provádění dobrovolné dražby či úschovy na žádost fyzické nebo právnické osoby. Exekutor odpovídá i za škodu způsobenou výkonem činnosti jeho zaměstnance. Exekuční řád se nevztahuje na škodu způsobenou exekutorem svému zaměstnanci a naopak. Na tento druh náhrady škody se použijí ustanovení zákoníku práce (hlava II. a III.). Odpovědnost exekutora za způsobenou škodu je odpovědností objektivní. To znamená, že za ni exekutor odpovídá bez ohledu na zavinění. Ustanovení § 32 odst. 2 exekučního řádu upravuje liberační důvod, kterým je prokázání skutečnosti, že újmě nemohlo být zabráněno i přes veškeré vynaložené úsilí, které lze po exekutorovi požadovat. Veškerým vynaloženým úsilím „je třeba rozumět každou možnou péči, kterou

*bylo možné za daných podmínek konkrétního případu vyvinout, aby se zabránilo vzniku škody.*⁹⁴

Odpovědnost exekutora za škodu může vzniknout pouze za splnění určitých předpokladů. Musí dojít k porušení právních povinností vyplývajících pro exekutora (či jeho zaměstnance) z právních předpisů či ze smlouvy na základě, které se exekutor zavázal k jejich plnění. Dále musí dojít ke vzniku škody, ta se vyjadřuje v penězích, aby mohl být poškozený finančně odškodněn. Vyjádřitelnost újmy v penězích je důležitý předpoklad, neboť ustanovení § 57 exekučního řádu vylučuje možnost nahradit škodu uvedením v předešlý stav, lze ji tedy odškodnit pouze majetkově. Mezi porušením právní povinnosti a škodou musí existovat příčinná souvislost, tzv. kauzální nexus. A v neposlední řadě musí být vyloučena možnost zproštění exekutora z povinnosti nahradit způsobenou újmu.

Jedna z podmínek výkonu činnosti exekutora je uzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za újmu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti, přičemž je tuto smlouvu povinen uzavřít i za jeho zaměstnance. Exekutor musí být takto pojištěn po celou dobu výkonu exekutorského úřadu. Ve lhůtě třiceti dnů po svém jmenování musí tuto skutečnost prokázat Komoře.

Odpovědnost státu je upravena zákonem č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád). Stát odpovídá za škodu způsobenou exekutorem či jeho zástupcem pouze při výkonu státní správy. Jedná se o odpovědnost objektivní, které se nemůže stát nijak zprostit. Za výkon státní správy se dle ustanovení § 4 tohoto právního předpisu považuje exekuční činnost, sepisování exekutorských zápisů a činnost vykonávaná exekutorem na základě pověření soudu, tyto činnosti se považují za úřední postup.

Z výše uvedeného můžeme odvodit skutečnost, že stát odpovídá za škodu vzniklou nesprávným úředním postupem exekutora, nikoli za nezákonné rozhodnutí. Nesprávným úředním postupem je *„jakákoli činnost spojená s výkonem pravomocí orgánu veřejné moci, dojde-li při ní nebo v jejím důsledku*

⁹⁴ Stanovisko Nejvyššího soudu SSR ze dne 23. 11. 1983, č. j. Cpj 10/83, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 3/1984.

*k porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání tohoto orgánu nebo k porušení pořádku určeného povahou a funkcí postupu*⁹⁵. “ Zákon upravuje postavení soudního exekutora jako úřední osoby, na kterou stát delegoval výkon státní správy.

Nesprávným úředním postupem exekutora, za jehož škodu odpovídá stát, je např. situace, kdy je exekutor delší dobu nečinný a zároveň nezastaví exekuční řízení i přes skutečnost, že je povinný nemajetný a vymožení pohledávky je již nereálné.⁹⁶

Stát má vůči exekutorovi regresní nárok, představující právo státu žádat po exekutorovi regresní úhradu škody, kterou poškozenému uhradil. Právo na regresní náhradu vzniká státu pouze za předpokladu, že škoda vznikla zaviněným porušením právní povinnosti exekutora. Účelem regresní náhrady je, aby důsledky způsobené škody dopadly i na osoby, které ji skutečně svojí činností způsobily. Její rozsah je limitován mírou účasti exekutora na způsobené škodě.⁹⁷ Exekutor se dopustí nesprávného úředního postupu např. tím, že zajištěnou movitou věc nepřevezme do úschovy nebo ji neuloží u vhodného schovatele, jelikož má být zajištěná věc předmětem dražby a musí být exekutorem chráněna před poškozením či ztrátou.⁹⁸

Nejvyšší soud se v rozsudku sp. zn. 28 Cdo 2441/2010 ze dne 8. 6. 2011 zabýval otázkou formy zavinění porušení právní povinnosti exekutora ve vztahu k právu státu na uplatnění regresní náhrady, přičemž dospěl k závěru, že: „*Jelikož pro účely regresní odpovědnosti zákon formu zavinění nestanoví, postačuje, je-li prokázáno zavinění protiprávního jednání ve formě nevědomé nedbalosti.*“ S právním názorem Nejvyššího soudu naprosto souhlasím. Exekutor by měl státu nahradit regresní náhradu v případě jakékoli formy zavinění. Domnívám se, že žádný exekutor nebude úmyslně jednat nesprávným úředním postupem. A jakožto úřední osoba, která by na základě svého postavení měla vědět, jaké jednání může způsobit újmu, by měla odpovídat i za nedbalostní jednání.

⁹⁵ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-768-2, str. 172.

⁹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 4051/2011 ze dne 31. 10. 2012.

⁹⁷ VOJTEK, Petr. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-670-8, str. 199-201.

⁹⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 399/2012 ze dne 2. 5. 2012.

Ve věcech náhrady škody způsobené soudním exekutorem jedná za stát Ministerstvo spravedlnosti dle ustanovení § 6 odst. 2 písm. a) OdpŠk.

7.3 Trestní odpovědnost

Z pohledu práva trestního je exekutor považován, při výkonu exekuční činnosti a při činnosti vykonávající z pověření soudu, za úřední osobu podle ustanovení § 127 odst. 1 písm. f) TZ. Jakožto úřední osoba požívá zvýšenou trestněprávní ochranu před trestnými činy, jako je násilí proti úřední osobě či vyhrožování s cílem působit na úřední osobu. Exekutor zároveň nese jako úřední osoba zvýšenou trestní odpovědnost. Může být trestně stíhán za zneužití pravomoci úřední osoby či za maření úkolu úřední osoby z nedbalosti.

8 Samospráva soudních exekutorů

8.1 Exekutorská komora ČR

Exekutorská komora je samosprávná stavovská organizace sdružující všechny exekutory. Komora vede seznam exekutorů, kandidátů a koncipientů. Sídlí v Praze a má pobočku v Brně.

Jejím členem se exekutor stává okamžikem jeho jmenováním, přičemž členství zaniká jeho odvoláním, smrtí či prohlášením za mrtvého. Se členstvím jsou spojena práva a povinnosti exekutora. Exekutor má např. právo být účasten na sněmu exekutorů, volit a být volen do orgánů Komory. Může požádat Komoru o pomoc a ochranu při řešení sporů vznikajících v souvislosti s exekuční či jinou činností mezi exekutory navzájem, mezi exekutory a orgány veřejné správy nebo třetími osobami. Smí se účastnit vzdělávacích a obdobných akcí organizovaných Komorou, podávat návrhy, připomínky a stížnosti k činnosti Komory. Exekutor je povinen platit členské příspěvky, dbát důstojnost a čest exekutorského stavu, včas a řádně oznamovat Komoře změny související s exekutorským úřadem a jeho osobou a plnit další povinnosti vyplývající ze zákona či stavovského předpisu.⁹⁹

Komora je právnická osoba, jejíž příjmy tvoří členské příspěvky, dary a jiné příjmy. Revizní komise kontroluje, zda Komora s těmito prostředky hospodaří dle rozpočtu schváleného sněmem.

Působnost Komory je stanovena v ustanovení § 3 organizačního řádu¹⁰⁰, patří do ní např. ochrana zájmů exekutorů, důstojnosti a cti exekutorského stavu, poskytování součinnosti orgánům státního dohledu vykonávajícími státní dohled nad exekuční a další činností, vyřizování podnětů k výkonu dohledu nad exekutory při výkonu jejich činnosti. Vytváří podmínky pro rozvoj vzdělání exekutorů. Komora se snaží rozvíjet internacionální styky s mezinárodními a evropskými institucemi sdružující exekutory a soudní vykonavatele. Podílí se na přiblížení exekučního práva právu EU. Přijímá návrhy, připomínky a stížnosti exekutorů, dbá na dodržování zásad etického kodexu, aj.

⁹⁹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 566-568.

¹⁰⁰ Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 6. 12. 2001 – organizační řád.

Podle ustanovení § 109 odst. 4 exekučního řádu patří mezi orgány Komory sněm, prezidium, prezident, revizní komise, zkušební komise, kárná komise a kontrolní komise. Vedle těchto orgánů může Komora zřídit i orgány poradní. Členové orgánů Komory jsou voleni na funkční období tři let.

8.1.1 Sněm exekutorů

Postavení sněmu exekutorů je upraveno ustanovením § 110 exekučního řádu. Sněm je nejvyšší orgán Exekutorské komory. Každý exekutor disponuje právem účastnit se na sněmu. Prezidium svolává sněm jednou za dva roky a je povinno ho svolat do dvou měsíců ode dne doručení žádosti o svolání sněmu exekutorů podanou alespoň 1/3 exekutorů, revizní komisí, prezidentem Komory nebo ministrem. Sněm je usnášeníschopný za přítomnosti alespoň nadpoloviční většiny exekutorů zapsaných v seznamu exekutorů. Pokud není schopný usnášení, svolá prezidium do dvou měsíců sněm nový, který je usnášeníschopný při přítomnosti alespoň 1/3 všech exekutorů zapsaných v seznamu exekutorů. Usnesení sněmu je platné pouze se souhlasem většiny přítomných exekutorů zapsaných v seznamu exekutorů.

Ustanovení § 110 odst. 7 exekučního řádu vyjmenovává jednotlivé pravomoci sněmu exekutorů. Mezi nejdůležitější pravomoci sněmu exekutorů patří volba a odvolávání členů prezidia Komory, jejich náhradníků a členů ostatních orgánů Komory. Tyto členové jsou voleni přímou a tajnou volbou z řad exekutorů na funkční období tři let. Sněm může také zrušit nebo změnit usnesení prezidia Komory, přičemž práva, která ze zrušeného usnesení vznikla, nemohou být dotčena. Schvaluje rozpočet a hospodaření Komory, výši ročního členského příspěvku exekutorů, výši náhrady za ztrátu času při výkonu funkcí v orgánech Komory. Také schvaluje stavovské předpisy přijaté prezidiem v případech, které si vyhradí a stanoví postup při vyhlašování a organizaci výběrového řízení.

8.1.2 Prezidium

Prezidium je výkonný a řídicí orgán Komory. Podle § 111 odst. 2 exekučního řádu sestává z pěti exekutorů volených sněmem na funkční období tři let, spolu s členy prezidia je voleno rovněž pět náhradníků. Ti jsou voleni pro případ, že zanikne členství některého člena prezidia, počet členů prezidia se poté doplňuje ze zvolených náhradníků. Ustanovení § 111 odst. 5 exekučního řádu zakazuje

členovi prezidia být současně členem revizní, kárné nebo kontrolní komise. V čele prezidia stojí prezident Komory, zastupovaný viceprezidentem Komory, oba jsou voleni prezidiem z řad jeho členů. Prezidium je může z jejich funkce odvolat. Prezident Komory svolává prezidium zpravidla jednou za měsíc, nejméně však jednou za tři měsíce.

Působnost prezidia je vymezena § 111 odst. 6 exekučního řádu. Prezidium zejména zastupuje, chrání a prosazuje zájmy všech exekutorů. Hospodaří s finančními prostředky Komory a spravuje její majetek. Vede seznamy exekutorů, kandidátů, koncipientů a zástupců exekutorů, provádí v nich zápisy a změny. Svolává sněm exekutorů. Podílí se na tvorbě stavovských předpisů Komory, konkrétně vypracovává návrh organizačního, volebního, zkušebního, kárného, kancelářského řádu, dále vypracovává postup při vyhlašování a organizaci výběrového řízení do uvolněného exekutorského úřadu, vše uvedené musí předložit sněmu ke schválení.

8.1.3 Prezident Komory

Prezident zastupuje Exekutorskou komoru navenek a jedná jejím jménem ve všech věcech. Dále je oprávněn řídit jednání sněmu, svolávat prezidium nejméně jednou za tři měsíce a zároveň jeho jednání řídit. Požádá-li o svolání prezidia alespoň 1/3 členů prezidia nebo revizní komise Komory, je povinen ho svolat do dvaceti dnů. Prezident má právo činit, v době mezi jednotlivými zasedáními prezidia, rozhodnutí v působnosti tohoto orgánu, která nesou odkladu, a opatření a rozhodnutí, které jsou nezbytné pro zajištění řádné činnosti orgánů Komory. Na výzvu předsedy kárného soudu navrhuje deset exekutorů, kteří budou zapsáni do seznamu přisedících kárného soudu, ze kterého budou vylosováni do kárných senátů.¹⁰¹

V případě, že nemůže prezident Komory vykonávat (i dočasně) svoji funkci, zastupuje ho viceprezident, ten je oprávněn jednat jménem Komory ve stejném rozsahu jako prezident. Zastupuje prezidenta v celém rozsahu, kromě věcí,

¹⁰¹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 315.

kteře prezident výslovně vyhradil. Při výkonu zastupování je povinen dodržovat veškeré povinnosti, které prezidentovi ukládají právní a stavovské předpisy.¹⁰²

8.1.4 Komise

8.1.4.1 Revizní komise

Revizní komise má pět členů, včetně předsedy a místopředsedy. Členství v revizní komisi je neslučitelné s členstvím nebo funkcí náhradníka člena v prezidiu a se členstvím v kárné a kontrolní komisi. Hlavní činností revizní komise je přezkoumání hospodaření Komory, přičemž o výsledku hospodaření Komory podává sněmu zprávu. Komise se vyjadřuje k návrhu rozpočtu Komory a schvaluje roční závěrečný účet Komory.¹⁰³

8.1.4.2 Kontrolní komise

Exekuční řád upravuje postavení a pravomoci kontrolní komise v ustanovení § 113a. Kontrolní komise je složena z devíti členů a pěti náhradníků, z jejichž řad se doplňují členové komise v případě, že počet členů klesne. Ze členů kontrolní komise je volen předseda a místopředseda. Člen kontrolní komise nemůže být současně členem prezidia či náhradníkem člena prezidia Komory a členem revizní komise. Kontrolní komise má za úkol připravovat podklady, zpracovávat zprávy a navrhopvat opatření týkající se stížností na exekutory a jeho zaměstnance. S tím souvisí právo komise činit šetření v dotčených exekutorských úřadech. Provádí dohled nad činností exekutorů a vedením jejich exekutorských úřadů. Celkově působí vůči exekutorům preventivně a výchovně.

8.1.4.3 Kárná komise

Kárná komise je složena ze šesti soudců a tří exekutorů. Z řad členů soudců je volen předseda kárné komise, místopředseda je volen z řad všech členů. Členství v kárné komisi je neslučitelné se členstvím v prezidiu, revizní a kontrolní komisi. Kárná komise vede kárné řízení proti kandidátovi a koncipientovi na základě kárné žaloby. Komise rozhoduje v tříčlenných kárných senátech složených z dvou členů z řad soudců a jednoho z řad exekutorů. Předsedou

¹⁰² KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6, str. 586.

¹⁰³ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0, str. 315.

kárného senátu smí být jen soudce. Činnost kárné komise je podrobněji upravena kárným řádem.¹⁰⁴

8.1.4.4 Zkušební komise

Zkušební komise má patnáct členů. Dle ustanovení § 115 exekučního řádu má zkušební komise na starosti exekutorské zkoušky, které se konají před tříčlenným senátem složeným z dvou členů z řad exekutorů a jednoho člena z řad soudců. Činnost zkušební komise je podrobněji upravena zkušebním řádem.

8.1.4.5 Výběrová komise

Podle § 115a odst. 1 exekučního řádu má výběrová komise šest členů, z toho jsou dva z řad exekutorů, dva z řad soudců určených na návrh předsedy krajského soudu, v jehož obvodu se nachází soud, do jehož obvodu má být exekutor jmenován a dva členové jsou vybráni z řad zaměstnanců ministerstva na návrh ministra. Výběrová komise je pověřena vedením výběrového řízení na jmenování do volného exekutorského úřadu. Rozhodnutí komise je přijato pouze, pokud se pro něj vyslovila nadpoloviční většina jejích členů, přičemž při rovnosti hlasů se návrh na jmenování do exekutorského úřadu zamítá dle § 115a odst. 3 exekučního řádu.

¹⁰⁴ HLAVSA, Petr, Radovan DÁVID a Michal KOJAN. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí: poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. Praha: Leges, 2013. Glosátor. ISBN 978-80-87576-54-0, str. 184-185.

9 Postavení soudního exekutora v jiných státech EU

9.1 Postavení soudního exekutora na Slovensku

Slovenská republika zavedla institut soudního exekutora daleko dříve než Česká republika. Soudní exekutoři působí na území Slovenska již od 1. 12. 1995, od tohoto data nabyl účinnosti zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (dále jen Exekučný poriadok). Tento zákon upravuje nejenom postavení exekutora, ale také jeho činnost a samosprávu exekutorů. Exekučný poriadok byl předlohou pro český exekuční řád, který obsahuje téměř totožná ustanovení jako slovenský exekuční řád.

Na rozdíl od České republiky jsou exekuce na Slovensku prováděné výlučně prostřednictvím exekutora. Novelou Exekučného poriadku z. č. 341/2015 Z.z. účinnou od 1. 9. 2005 došlo k odstranění dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí. Výjimku tvoří soudní výkon rozhodnutí ve věcech mladistvých a vymožení soudních pohledávek, přičemž pokud je soud neúspěšný, pověří exekutora k vedení exekuce.¹⁰⁵

9.1.1 Obecná ustanovení

Exekučný poriadok v § 2 stanoví postavení exekutora jako státem určenou a pověřenou osobu k vykonávání nuceného výkonu rozhodnutí, popř. k výkonu jiné činnosti. Exekuční činnost zákon považuje za výkon veřejné moci, při jejímž vykonávání má exekutor postavení veřejného činitele. Postavení exekutora jako subjektu veřejného práva můžeme odvodit např. z usnesení Nejvyššího soudu Slovenské republiky ze dne 1. 1. 2010, č. k. 3 Cdo 58/2009, dle kterého je exekutor nositelem veřejné svrchované moci, oprávněný rozhodovat o právech a povinnostech druhých subjektů (účastníků exekučního řízení), přičemž vztah mezi exekutorem a účastníky řízení je veřejnoprávní.

Ačkoli exekuční činnost vykazuje znaky činnosti soudní, a dle právní teorie je exekuční řízení jedno z druhů občanského soudního řízení, zákon neoznačuje

¹⁰⁵ Exekutorská komora České republiky. *Sborník z Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů*. Brno: PRINTECO, 2010, s.22.

exekutora za soudní osobu, jejíž úkony by se považovaly za úkony soudu.¹⁰⁶ Což je rozdílem od české právní úpravy, která v ustanovení § 28 exekučního řádu přímo stanoví, že se úkony exekutora považují za úkony soudu.

Stejně jako exekutor český, vykonává slovenský exekutor vedle exekuční činnosti tzv. další činnost, která dle ustanovení § 193 Exekučného poriadku zahrnuje sepisování exekutorských zápisů, úschovu peněz, listin a jiných movitých věcí či doručování písemností a provádění úkonů na základě pověření soudu.

9.1.2 Předpoklady pro jmenování

Exekutorem může být jmenován občan Slovenské republiky, splňující požadavky uvedené v § 10 odst. 1 Exekučného poriadku. Musí být plně způsobilý k právním úkonům, mít vysokoškolské právnické vzdělání druhého stupně, být bezúhonný, vykonat alespoň pěti letou právní praxi, z té musí být nejméně tři roky praxe exekuční. Dále musí složit odbornou zkoušku exekutora, přičemž lze za ni uznat již splněnou zkoušku justiční, prokurátorskou, advokátní, notářskou či odbornou zkoušku komerčního právníka. Této osobě nesmí být uloženo disciplinární opatření zbavení výkonu funkce exekutora nebo zbavení funkce jiného právnického povolání jako např. advokáta, notáře, prokurátora či soudce. Uchazeč o jmenování do exekutorského úřadu musí úspěšně absolvovat výběrové řízení. To veřejně vyhlašuje ministr pro územní obvod krajského soudu. Řízení vede pětičlenná porota, jejíž členy jmenuje a odvolává ministr.

Exekutor je oprávněn vykonávat exekuční a další činnost, až po složení slibu do rukou ministra spravedlnosti, uzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční a další činnosti, zároveň musí smlouvu uzavřít i pro případ způsobení škody jeho zaměstnanci při výkonu exekuční a další činnosti. Exekutor také musí do tří měsíců od jeho jmenování do funkce složit na účet Slovenské komory exekutorů (dále jen komora) peněžní jistotu ve výši 3.319,39 euro, určenou na úhradu nákladů spojených se zánikem výkonu jeho funkce. To vše na základě ustanovení § 12 Exekučného poriadku.

¹⁰⁶ Exekutorská komora České republiky. *Sborník z Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů*. Brno: PRINTECO, 2010, s. 22-23.

9.1.3 Postavení soudního exekutora

Jak již bylo uvedeno, exekutor se v Slovenské republice nachází v postavení veřejného činitele, který je státem zmocněn k výkonu soudních rozhodnutí. Otázkou je, zda je také při výkonu své funkce v postavení podnikatele stejně, jako exekutor v České republice. Český právní řád nikde postavení exekutora jako podnikatele nezakotvuje, tato skutečnost vyplývá z (v této práci již zmíněné) judikatury. Postavení slovenského exekutora, jakožto podnikatele, není v zákonné úpravě nikde stanoveno a sami exekutoři tuto skutečnost odmítají. Nicméně ze slovenské judikatury je zřejmé, že se exekutor při rozhodování o náhradě nákladů řízení nachází v postavení podnikatele.

Z usnesení Ústavního soudu Slovenské republiky č. k. II. ÚS 272/2008 ze dne 22. 8. 2008 plyne, že povolání exekutora je povoláním svobodným, neboť je pouze na osobě splňující předpoklady pro jmenování do funkce exekutora, zda se jím nechá jmenovat. Dle soudu vykonává exekutor svoji činnost v podnikatelském režimu, protože ji koná soustavně, za účelem zisku a na vlastní riziko, které představuje situace, kdy majetek povinného nebude stačit na uspokojení oprávněného a nákladů exekuce. *„Možno preto ustáliť, že súdny exekútor vystupuje pri svojej činnosti v postavení podnikateľa.“*

To, že nedojde k uspokojení všech nároku exekutora, nemusí být vždy protiústavní – podle právního názoru Ústavního soudu Slovenské republiky z usnesení č. k. IV. ÚS 297/2010 ze dne 31. 8. 2010. Exekutor nese podnikatelské riziko, které je kompenzované jeho monopolním postavením ve smyslu výkonu exekuce a výhodami, které toto povolání s sebou přináší.

Někteří slovenští exekutoři nesouhlasí s těmito názory, neboť se domnívají, že činnost exekutora nespĺňuje definici podnikání obsaženou v § 2 odst. 1¹⁰⁷ zákona č. 513/1991 Zb., obchodní zákonník. Hlavním cílem podnikatele je dosažení zisku, zatímco hlavním cílem exekutora by měl být výkon soudní moci. Exekutor nemá, na rozdíl od podnikatele, svobodnou volbu při zvolení

¹⁰⁷ „...sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku...“

případů, kterými se bude zabývat, musí vykonávat všechny exekuce, ke kterým ho soud pověří.¹⁰⁸

Myslím si, že v České republice je tato problematika velmi podobná jako na Slovensku. Česká judikatura zakotvuje postavení exekutora jakožto podnikatele, ačkoli se domnívám, že toto postavení by měl mít pouze ve vztahu k činnosti další, nikoli exekuční. Při exekuční činnosti nemá český exekutor též volnost při výběru exekucí a jeho hlavním cílem by mělo být vymožení povinnosti uložené exekučním titulem. Nicméně tím, že nese podnikatelské riziko spočívající v tom, že nemá garantovanou náhradu nákladů řízení, nemůže se zaměřit pouze na výkon exekuční činnosti, neboť samozřejmě k výkonu své funkce potřebuje finanční zajištění. To může vést k narušení jeho nezávislosti a nestrannosti (tímto jsem se v této práci již podrobněji zabývala). Toto lze vztáhnout i na exekutora slovenského.

9.1.3.1 Nezávislost a nestrannost soudního exekutora

Exekutor je povinen vykonávat svou činnost nezávisle a nestranně. Podle § 3 Exekučného poriadku je vázán pouze Ústavou Slovenské republiky, ústavními zákony, mezinárodními smlouvami, zákony, právními předpisy a rozhodnutími soudu vydanými v rámci exekučního řízení.

Podle § 4 Etického kódexu soudního exekutora musí exekutor vůči účastníkům řízení vystupovat nezainteresovaně, nestranně a nezaujatě, nesmí žádného z nich zvýhodňovat nebo diskriminovat. Exekutor nesmí reagovat na žádné podněty účastníků či třetích osob, které by mohly ovlivnit jeho nestrannost a nezávislost.

S nezávislostí a nestranností exekutora zajisté souvisí institut místní příslušnosti. Na Slovensku je místní příslušnost exekutorů spolu s náhodným přidělováním exekucí účinná již od 1. 4. 2017. V České republice k jejímu zavedení zatím nedošlo, ačkoli se o to Komora snaží již delší dobu. Jedná se však o stále diskutované téma.

Místní příslušnost slovenských exekutorů je vymezena v rámci krajů. Příslušný soud, kterým je podle § 49 Exekučného poriadku Okresní soud Bánská Bystrica, vydá dle § 55 Exekučného poriadku pověření k výkonu exekuce exekutorovi

¹⁰⁸ Exekutorská komora České republiky. *Sborník z Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů*. Brno: PRINTECO, 2010, s. 23.

jmenovanému pro územní obvod krajského soudu, ve kterém se nachází trvalý pobyt povinného či sídlo povinné právnické osoby. Soud poté ze seznamu místně příslušných exekutorů vybere exekutora náhodným výběrem pomocí technických a programových prostředků, aby nebylo možné výběr nijak ovlivnit.

Podle prezidenta Slovenské komory exekutorů Miroslava Pallera má zavedení místní příslušnosti převážně pozitivní dopady. Jejím zavedením došlo k zamezení vzniku užších vazeb mezi exekutorem a věřitelem, což jistě přispívá k podpoře nestrannosti exekutora. Místní příslušnost posílila nezávislost exekutora, který se díky přidělované práci může věnovat jednotlivým případům. Z počátku mělo zavedení teritoriality negativní vliv na počet exekucí, který rapidně klesl, neboť větší věřitelé nesouhlasili s novým postupem. Je pochopitelné, že jim volný výběr exekutora vyhovoval více. Nicméně se podle prezidenta komory tito věřitelé začínají pomalu vracet ke spolupráci s exekutory, neboť si uvědomili, že alternativními prostředky své pohledávky nezískají.¹⁰⁹

Myslím si, že by místní příslušnost spolu s náhodným přidělováním exekucí mohla pozitivně ovlivnit nezávislost českého exekutora. V tom smyslu, že by exekutor měl pravidelný přiděl exekucí, nemusel by se zabývat nedostatkem práce spojeným s nedostatkem financí a mohl by se skutečně věnovat v první řadě výkonu exekuční činnosti. Zároveň by byl chráněn před korupcí, které se v tržním prostředí nachází.

9.1.3.2 Neslučitelnost funkcí

Exekutor může v rámci jiné činnosti vykonávat pouze činnost vědeckou, pedagogickou, literární, uměleckou, publicistickou a sportovní. Jeho funkce je však neslučitelná s jiným pracovním poměrem, podnikáním, členstvím ve statutárním či dozorčím orgánu obchodní společnosti nebo družstva nebo s výkonem jiné výdělečné činnosti. Stejně omezení platí i pro českého exekutora. Rozdíl mezi českou a slovenskou právní úpravou v souvislosti s neslučitelností funkce exekutora s jinou činností lze spatřit v § 16 odst. 2 písm. i) Exekučního poriadku. Neboť ustanovení uvádí jako jeden z důvodů zániku funkce exekutora právě výkon výše zmíněné neslučitelné činnosti.

¹⁰⁹ Slovenská komora exekútorov. *Českí poslanci sa u slovenských exekútorov zaujímali o náhodné pridelovanie exekúcií* [online]. 1. 8. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z [www: <https://www.ske.sk/ceski-poslanci-sa-u-slovenskych-exekutorov-zaujimali-o-nahodne-pridelovanie-exekucii/>](https://www.ske.sk/ceski-poslanci-sa-u-slovenskych-exekutorov-zaujimali-o-nahodne-pridelovanie-exekucii/).

9.1.3.3 Povinnost mlčenlivosti

Soudní exekutor je povinen v souvislosti s výkonem své funkce zachovávat mlčenlivost, to platí, jak pro českého, tak pro slovenského exekutora. Exekučný poriadok upravuje povinnost mlčenlivosti v § 30, podle kterého je exekutor povinen zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se v souvislosti s exekucí, další činností a při činnosti v orgánech komory dozvěděl. Tuto povinnost má exekutor i v případě pozastavení, přerušení či zániku jeho funkce. Povinnost mlčenlivosti se vztahuje také na zaměstnance exekutora, i po zániku jejich pracovního poměru. Ministr spravedlnosti může exekutora této povinnosti zbavit. Exekutor není vázán povinností mlčenlivosti v souvislosti s poskytováním součinnosti orgánu činném v trestním řízení, prokuratuře, policii, soudům pro účely soudního řízení, komoře či ministerstvu spravedlnosti a jiným osobám vykonávajícím dohled na exekutory atd.

9.1.4 Exekutorský úřad

Podle ustanovení § 6 odst. 1 Exekučného poriadku exekutorský úřad plní jménem exekutora úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením exekuční činnosti, přičemž činnost úřadu řídí exekutor.

Česká a slovenská právní úprava upravuje rozdílně určení sídla exekutorského úřadu. Dle slovenské právní úpravy si exekutor sám určí sídlo exekutorského úřadu tím, že jej uvede v žádosti o zařazení do výběrového řízení na základě ustanovení § 15 odst. 1 Exekučného poriadku. Zatímco podle české úpravy je sídlem exekutorského úřadu podle ustanovení § 14 odst. 1 exekučního řádu obec, ve které je sídlo okresního soudu, do jehož obvodu byl exekutor jmenován.

Slovenský exekutor si může změnit sídlo exekutorského úřadu pouze v rámci územního obvodu krajského soudu, přičemž toto musí neprodleně oznámit komoře a ministerstvu. Pokud by chtěl přestěhovat sídlo svého úřadu do územního obvodu jiného krajského soudu, musí podat žádost ministerstvu, které je oprávněno si vyžádat stanovisko komory dle § 9 písm. c) Exekučného poriadku.

9.1.4.1 Zaměstnanci soudního exekutora

Zákon umožňuje exekutorovi zaměstnávat zaměstnance, ti mohou být písemně pověřeni k výkonu jednotlivých úkonů v rámci exekuční činnosti. Slovenský

exekutor může zaměstnávat, podle druhé části třetí hlavy Exekučného poriadku, pouze exekutorského koncipienta a další zaměstnance, zatímco česká právní úprava mezi zaměstnance exekutora řadí navíc ještě exekutorského kandidáta a vykonavatele. Exekučný poriadok také upravoval institut exekutorského kandidáta, nicméně došlo k jeho zrušení, a podle § 234 téhož zákona se kandidáti stali exekutorskými koncipienty.

Exekutorský koncipient je osoba zapsaná v seznamu koncipientů. Komora zapíše do tohoto seznamu občana na základě návrhu podaném exekutorem, u kterého je koncipient v pracovním poměru a současně za splnění podmínek stanovených v § 21 odst. 1 Exekučného poriadku. Koncipient musí být občanem Slovenské republiky, plně svéprávný, mít vysokoškolské vzdělání v oboru právo, být bezúhonný a současně zaměstnán v pracovním poměru u exekutora. Koncipient vykonává činnost, ke které byl exekutorem pověřen. Exekutor ho však nesmí dle § 22 odst. 2 Exekučného poriadku pověřit vydáváním vyrozumění o zahájení exekuce, příkazu k zahájení výkonu exekuce a exekučního příkazu. Dále nesmí provádět dražbu a vymáhat nepeněžitě plnění.

Další zaměstnanci provádí jednoduché úkoly v rámci exekučního řízení, přičemž mohou být písemně zmocněni k provedení soupisu movitých věci osoby povinné.

Pracovněprávní poměr zaměstnanců je upraven zákonem č. 311/2001 Z. z., zákonník práce.

9.1.5 Zastupování soudního exekutora

Zastupování exekutora je upraveno směrnicí komory – *Smernica o určení zástupcu, náhradníka, podielu na odmene a vykonaní auditu*. Směrnice stanoví povinnost exekutora, do jednoho měsíce od jeho jmenování, navrhnout komoře svého zástupce. Po této lhůtě je komora oprávněna zástupce určit sama. Zástupce je určen pro případ exekutorovi nemoci, dovolené nebo jiného vážného důvodu, pro který nemůže vykonávat funkci po dobu delší než třicet dnů. Ustanovuje se z exekutorů působících v obvodu stejného krajského soudu, jako zastupovaný exekutor.

Zastupování nastává dnem, kdy se zástupce dozví o nezbytnosti zastoupení a končí po pominutí důvodů zastupování. Během zastupování nesmí zastupovaný exekutor konat exekuční činnost.

9.1.6 Zánik funkce soudního exekutora

Funkce soudního exekutora může dle § 16 Exekučního poriadku zaniknout jeho smrtí, prohlášením za mrtvého nebo odvoláním. Odvolání navrhuje ministrowi spraviedlnosti komora v případě, že exekutor splní jednu z podmínek uvedených v § 16 odst. 2 Exekučního poriadku. Exekutor může být odvolán na základě jeho žádosti, pozbytím občanství Slovenské republiky, zbavením či omezením jeho svéprávnosti. Dále, pokud byl odsouzen za úmyslný trestný čin nebo za trestný čin související s výkonem exekutorské činnosti, uložením disciplinárního opatření ve formě zbavení výkonu funkce exekutora. Exekutor bude odvolán také v případě, že do tří měsíců od jmenování bez závažných důvodů nezačne vykonávat exekuční činnost. Nebo také na základě rozhodnutí soudu, který rozhodl o zdravotní nezpůsobilosti exekutora k výkonu exekutorské činnosti. Slovenská právní úprava uvádí, na rozdíl od české, další dva důvody pro odvolání exekutora. Tím je trvající výkon neslučitelné funkce dle § 4 Exekučního poriadku a nesložení peněžité jistiny na úhradu nákladů spojených se zánikem výkonu funkce exekutora.

Komora určí za exekutora po zániku jeho funkce náhradníka, a to v případě zániku z důvodu smrti, prohlášením za mrtvého či odvoláním exekutora. V případě, že exekutor požádá o odvolání z funkce, může uzavřít dohodu o odevzdání a převzetí exekutorské agendy s jiným exekutorem, který se stane jeho nástupcem. Tuto dohodu musí exekutor předložit komoře spolu s žádostí o jeho odvolání. Podle § 16 odst. 9 Exekučního poriadku se na nástupce přiměřeně použijí ustanovení o náhradníkovi, z toho odvozují, že nástupce stejně jako náhradník neodpovídá za škodu způsobenou exekutorem, jehož funkce zanikla. Institut náhradníka a nástupce český exekuční řád neupravuje.

Se zánikem funkce exekutora je spojen audit účetnictví a exekučního řízení, ten je upraven *Smernicou o určení zástupcu, náhradníka, podielu na odmene a vykonaní auditu*. Podle směrnice vypracovává zprávu o auditu nástupce nebo náhradník. Zpráva obsahuje soupis všech nákladů exekuce v dosud neskončených exekučních řízeních. Vypracovaný soupis musí být odevzdán auditorovi. K úhradě nákladů spojených se zánikem výkonu funkce exekutora slouží jistina, jejíž složení je podmínkou pro výkon exekuční činnosti.

9.1.7 Dohled nad soudním exekutorem

Nad činností komory a exekutorů vykonává státní dohled Ministerstvo spravedlnosti SR, přičemž na jeho požádání spolupůsobí na výkonu státního dohledu nad exekutorem také komora. Podle § 8 odst. 2 Exekučného poriadku vykonává ministerstvo státní dohled nad dodržováním zákonnosti postupů exekutora v konkrétní věci, provádí pravidelné a účelové kontroly exekutorských úřadů a exekučních spisů a hodnotí zprávy komory o činnosti komory a činnosti exekutorů.

Při výkonu dohledu je ministerstvo oprávněno dle § 8 odst. 3 Exekučného poriadku nahlížet do exekučních spisů, listin, evidenčních pomůcek exekutora a dělat si z nich výpisy a kopie. Má právo žádat písemné i ústní vyjádření exekutora k postupu, který je předmětem kontroly a vstupovat do exekutorského úřadu kontrolovaného exekutora. Exekutor je povinen poskytovat ministerstvu náležitou součinnost, přičemž její neposkytnutí bude podle § 8 odst. 8 Exekučného poriadku posuzováno jako disciplinární provinění.

Dohled nad exekutorem provádí také komora. Hlava druhá jedenácté části Exekučného poriadku pojednává o kontrole exekuční činnosti exekutorů, která spočívá ve zjištění, zda exekutor dodržuje obecně závazné předpisy, zda splnil všechna opatření, která mu byla uložena na nápravu nedostatků zjištěných při kontrole či zda náležitě hospodaří s prostředky účastníků exekučního řízení. Z těchto ustanovení dále vyplývá, že kontrolu provádí kontrolní komise složená ze tří exekutorů pověřených prezidiem a jednoho zástupce ministerstva spravedlnosti. Komise je oprávněna vstupovat do budov, vyžadovat po exekutorovi podání vysvětlení, předložení spisů a dokladů. Náklady kontroly exekuční činnosti hradí komora.

9.1.8 Odpovědnost soudního exekutora

9.1.8.1 Kárná odpovědnost

Slovenský exekutor je stejně jako český odpovědný za kárné/disciplinární provinění. Tím je dle § 220 odst. 1 Exekučného poriadku zaviněné porušení povinností při výkonu činnosti exekutora, porušení jiných povinností z tohoto zákona vyplývajících, porušení slibu, chování narušující důstojnost funkce exekutora, pokračování v činnosti neslučující se s funkcí exekutora i přes

předchozí výzvu, nebo také zaviněné jednání exekutora mající za následek průtahy v exekučním či v disciplinárním řízení.

Slovenská právní úprava rozlišuje, též jako česká, disciplinární delikt dle stupně závažnosti na dva druhy – disciplinární provinění a závažné disciplinární provinění. Závažné disciplinární provinění se od disciplinárního provinění liší větší mírou závažnosti a škodlivosti jednání, mírou zavinění či opakujícím se jednáním. Za disciplinární provinění se exekutorovi ukládají podle § 221 odst. 2 a 3 Exekučního poriadku kárná opatření jako je napomenutí, písemné napomenutí, pokuta do výše 330 eur (u závažného provinění až 3.310 eur), případně zbavení výkonu funkce exekutora.

Kárné řízení se zahajuje na návrh, který se podává komoře. Návrh je oprávněn podat ministr spravedlnosti, předseda soudu, prezident komory a předseda kontrolní komise. Návrh může být podán nejpozději ve lhůtě dvou let ode dne, kdy došlo ke kárnému provinění, popř. čtyř let v případě, že se exekutor dopustil jednání, které má za následek průtahy v řízení. Zároveň musí navrhovatel podat návrh v subjektivní lhůtě činící dvanáct měsíců ode dne, kdy se o kárném provinění dozvěděl. V disciplinárním řízení rozhoduje disciplinární komise ve formě tříčlenného disciplinárního senátu. Proti rozhodnutí senátu není možné podat žádný opravný prostředek, exekutor proti němu může podat pouze správní žalobu.¹¹⁰

9.1.8.2 Odpovědnost za škodu

Exekutor odpovídá za škodu způsobenou jím nebo jeho zaměstnancem v souvislosti s výkonem činnosti podle Exekučního poriadku. Exekutor má povinnost mít uzavřenou smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu nejen pro sebe, ale i pro své zaměstnance, a to po celou dobu výkonu jeho exekutorské funkce. Zákon umožňuje, aby se exekutor zprostil odpovědnosti za škodu. Ustanovení § 31 odst. 3 Exekučního poriadku stanoví liberační důvod, kterým je prokázání skutečnosti, že exekutor při výkonu činnosti postupoval s odbornou péčí.

¹¹⁰ ŠAMOVÁ, KAVĚNA a BENČATOVÁ. *Exekutoři ve vybraných zemích* [online]. Praha: Kancelář Poslanecké sněmovny, 2017, str. 16 [cit. 2020-03-08]. Srovnávací studie č. 5.376. ISSN 2533-4131. Dostupné z [www: <https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?lp=1>](https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?lp=1).

Náhradu způsobené škody exekutorem či jeho zaměstnancem hradí pojistitel přímo osobě poškozené. V případě, že ji nebylo možné uspokojit z majetku pojistitele nebo exekutora, přechází odpovědnost za škodu na stát dle § 31 odst. 4 Exekučního poriadku.

Odpovědnost státu za škodu způsobenou exekutorem je upravena zákonem č. 514/2003 Z. z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Dle § 4 odst. 1 písm. a) bodu 3 tohoto zákona je stát odpovědný za škodu způsobenou soudním exekutorem při výkonu exekuční činnosti vykonávané na základě pověření soudu. Stát odpovídá za škodu způsobenou exekutorem při výkonu exekuční činnosti, neboť je považována za výkon státní moci.

9.1.8.3 Trestní odpovědnost

V této práci bylo již zmíněno, že má slovenský exekutor postavení veřejného činitele. Stejně jako v České republice, toto postavení s sebou přináší na straně jedné zvýšenou ochranu a na straně druhé zvýšenou odpovědnost. Ochranu veřejného činitele můžeme spatřit v zákoně č. 300/2005 Z.z., trestný zákon, který v rozmezí ustanovení § 321-325 upravuje trestné činy proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci (např. útok na orgán veřejné moci či útok na veřejného činitele). V ustanovení § 326 a § 327 téhož zákona jsou upraveny trestné činy veřejných činitelů (např. zneužití pravomocí veřejného činitele), které představují zvýšenou odpovědnost veřejných činitelů.

9.1.9 Slovenská komora exekútorov

Slovenská komora exekútorov je samosprávná stavovská organizace sdružující všechny exekutory Slovenské republiky. Jedná se o právnickou osobu sídlící v Bratislavě. Ustanovení § 2 organizačného poriadku Slovenskej komory exekútorov upravuje pravomoci komory. Ta zejména chrání zájmy exekutorů, důstojnost a čest exekutorského stavu. Mezi její další úkoly patří např. dohlížení nad činností exekutorů, vedení seznamu exekutorů a koncipientů, řešení sporů mezi exekutory, řešení stížností na exekutory při výkonu exekuční a další činnosti, vytváření podmínek pro rozvoj vzdělanosti exekutorů. Také spolupůsobí s Ministerstvem spravedlnosti při výkonu státního dohledu nad exekutory.

Orgány komory jsou dle § 212 odst. 5 Exekučného poriadku konference exekutorů (*konferencia exekútorov*), prezidium komory (*prezídium komory*), revizní komise (*revízna komisia*), vzdělávací komise (*vzdělávacia komisia*) a disciplinární komise (*disciplinárna komisia*).

Konference exekutorů je nejvyšší orgán komory složený ze všech exekutorů zapsaných v seznamu exekutorů. Mezi úkoly konference exekutorů patří podle § 213 Exekučného poriadku např. volba a odvolávání členů orgánů komory, schvalování organizačního, disciplinárního a volebního řádu, rušení či měnění rozhodnutí prezidia nebo schvalování ročního členského příspěvku exekutorů na činnost komory.

Prezidium dle § 214 Exekučného poriadku řídí činnost komory, zastupuje, chrání a prosazuje zájmy exekutorů, vykonává kontrolu nad činností exekutorů, jejich zástupců a náhradníků, hospodaří s majetkem komory, schvaluje studijní plán a zkušební řád odborné zkoušky, zároveň volí ze svých řad prezidenta zastupujícího komoru navenek a viceprezidenta zastupujícího prezidenta.

Revizní komise přezkoumává hospodaření komory, schvaluje roční závěrečný účet komory a vyjadřuje se k návrhu rozpočtu komory dle § 216 Exekučného poriadku. Disciplinární komise vede a rozhoduje v disciplinárním řízení. Vzdělávací komise na základě ustanovení § 218 Exekučného poriadku vypracovává návrh studijního plánu, zkušebního řádu, organizuje exekutorské zkoušky, organizuje odbornou výchovu exekutorů, koncipientů a zabezpečuje publikační, studijní, informační a dokumentační činnost komory.

9.2 Postavení soudního exekutora v Německu

Právní úprava soudních exekutorů není jednotná pro celou Spolkovou republiku Německo, každá spolková země má jinou úpravu. Nedomnívám se, že by se od sebe jednotlivé úpravy markantně lišily. Mezi předpisy upravující exekuci na úrovni celého Německa řadíme např. *Zivilprozessordnung*, neboli německý občanský řád (dále jen ZPO) nebo *Gerichtsverfassungsgesetz* – zákon o organizaci a složení soudů či *Beamtenstatusgesetz* – zákon o státních úřednících (dále jen BeamStG). Každá spolková země vydává své právní předpisy a svůj řád soudních vykonavatelů – *Gerichtsvollziehersordnung* (dále jen GVO) blíže upravující postavení exekutorů na zemské úrovni. Pro účely této práce jsem si zvolila čerpat z právních předpisů spolkové republiky Sasko.

9.2.1 Obecná ustanovení

Ve Spolkové republice Německo vyloženě neexistuje institut soudního exekutora, tuto funkci zastává soudní vykonavatel (*Gerichtsvollzieher*). Tento je v postavení státního zaměstnance, který pobírá stanovený plat. Podle § 3 GVO koná soudní vykonavatel svoji funkci osobě, přičemž ji nesmí delegovat na osobu jinou, pokud není výslovně uvedeno v zákoně jinak.

Lze konstatovat, že je v Německu složitější pojetí exekuce, neboť ta není vykonávána pouze jedním subjektem, který by měl postavení jako český soudní exekutor, nýbrž je její výkon rozdělen mezi více exekučních orgánů. Těmi jsou soudní vykonavatel, exekuční soud a soud nalézací. Soudní vykonavatel je příslušný zejména k výkonu movitých exekucí, zatímco exekuční soud provádí příkázání pohledávky či dražby nemovitých věcí, a to prostřednictvím justičního úředníka.¹¹¹ Z ustanovení § 753 odst. 1 ZPO vyplývá, že pokud není exekuce přidělena soudu, provede ji na žádost věřitele soudní vykonavatel.

9.2.2 Podmínky pro výkon funkce

Německá úprava podmínek pro výkon funkce soudního vykonavatele je velmi rozdílná od té české. Česká právní úprava vyžaduje splnění vysokoškolského vzdělání, tříletou exekutorskou praxi, složenou exekutorskou zkoušku a další podmínky, které jsou stanoveny v ustanovení § 9 exekučního řádu. Německá

¹¹¹ JANČUŠKA M. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 01/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014. s. 34. MK ČR E 19153.

právní úprava přímo nevyžaduje, aby měla fyzická osoba vysokoškolské vzdělání, vyžaduje pouze splnění tzv. školení pro soudní vykonavatele. To trvá přibližně osmnáct měsíců (záleží na konkrétní úpravě spolkové země), skládá se z teoretické výuky a praxe u vykonavatele. Školení se mohou účastnit pouze osoby s alespoň dvouletým odborným vzděláním justičního tajemníka, popř. s úspěšně složenou zkouškou justičního úředníka.¹¹²

Soudního vykonavatele jmenuje do funkce ministr spravedlnosti.¹¹³

9.2.3 Postavení soudního vykonavatele

Soudní vykonavatel je zaměstnanec soudu příslušné spolkové země, který za výkon své funkce pobírá plat. Nelze říci, že by se nacházel v postavení podnikatele, jako je tomu tak u českého soudního exekutora podle judikatury ČR. Jisté znaky podnikatele můžeme spatřit při výkonu funkce soudního vykonavatele v oblasti vedení a provozování jeho kanceláře. Neboť její provoz a zaměstnance financuje ze svého platu a podílů na poplatcích (např. v Sasku vykonavateli náleží podíl 15 % z vybraných poplatků).¹¹⁴ Tato skutečnost však nestaví postavení vykonavatele jako podnikatele, lze tedy konstatovat, že je v postavení státního úředníka či justičního zaměstnance.

Z ustanovení § 33 BeamStG vyplývá povinnost soudního vykonavatele konat svoji funkci nezávisle, nestranně, pro obecné blaho, neboť jako státní úředník slouží všem lidem. Při výkonu své činnosti musí dodržovat demokratické zásady a právní řád republiky. Zároveň by se měl zdržet politické činnosti. Dle § 802a odst. 1 ZPO musí soudní vykonavatel jednat tak, aby vymohl peněžité plnění rychle, úspěšně a s co nejnižšími náklady. Při výkonu své funkce musí vystupovat nezávisle, což vyplývá z § 1 GVO, podle kterého nesmí být výkon jeho činnosti ovlivňován ani soudem, který na vykonavatelovi činnosti dohlíží.

Domnívám se, že je nezávislost exekutora (vykonavatele) v Německu zajišťována daleko více než v České republice. Jak již bylo zmíněno, německému vykonavateli náleží za výkon jeho činnosti plat, jehož výše záleží na konkrétní

¹¹² JANČUŠKA M. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 01/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014. s. 35. MK ČR E 19153.

¹¹³ UIHJ. The Judicial Officer in the World [online]. 2015, str. 1 [cit. 2020-03-09]. Dostupné z [www: <http://uihj.com/archive-uihj/en/ressources/21650/84/germany_-_en.pdf>](http://uihj.com/archive-uihj/en/ressources/21650/84/germany_-_en.pdf).

¹¹⁴ JANČUŠKA M. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 01/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014. s. 34-35. MK ČR E 19153.

spolkové zemi, ve které působí. Díky jistému a pravidelnému příjmu, se může vykonavatel naplno věnovat řádnému výkonu své činnosti. Nemusí se, na rozdíl od českého exekutora, obávat, že nebude mít např. dostatek financí na chod svého úřadu. K tomuto napomáhá i skutečnost, že není podnikatelem nesoucí riziko neuhrazení nákladů exekuce. Pravidelný plat má samozřejmě i preventivní vliv na případnou korupci.

9.2.3.1 Místní příslušnost

Zásadní rozdíl mezi Českou republikou a Německem lze spatřit v teritorialitě soudního exekutora. Podle české právní úpravy působí exekutor na území celé ČR, přičemž věřitelé mají právo si sami zvolit exekutora, který povede jejich exekuci. Ten nemůže provedení exekuce odmítnout, až na výjimky uvedené v ustanovení § 30 exekučního řádu.

V Německu je zavedena místní příslušnost soudních vykonavatelů, dle které může vykonavatel působit pouze v obvodu, který mu byl přidělen. Tato skutečnost vyplývá z § 14 odst. 1 GVO, dle kterého je místní příslušnost vykonavatele omezena pouze na okresní soud, ke kterému byl přidělen. Věřitel nedisponuje právem výběru soudního vykonavatele, ten je přidělen k výkonu exekuce podle obvodu okresního osudu, ve kterém působí a podle rozvrhu práce tohoto soudů.

Na druhé straně si věřitel v návrhu na výkon exekuce určuje způsob jejího provedení, který se mu jeví vzhledem k vymáhané pohledávce jako nejvhodnější. Způsob provedení exekuce je důležitý pro určení, zda bude výkon rozhodnutí prováděn soudním vykonavatelem či exekučním soudem (jak bylo již výše zmíněno).¹¹⁵ Podle českého exekučního řádu si věřitel nemůže vybrat způsob provedení exekuce. Myslím si, že je česká úprava vhodnější, neboť exekutor je osoba, která na základě svých znalostí, zkušeností, ale také získané součinnosti ke konkrétnímu případu může nejlépe rozhodnout, který způsob exekuce je nejvhodnější.

9.2.3.2 Neslučitelnost funkcí

Soudní vykonavatel smí vykonávat jinou výdělečnou činnost pouze, pokud nenarušuje řádný výkon funkce vykonavatele a celkově nenarušuje vážnost

¹¹⁵ JANČUŠKA M. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 01/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014. s. 34. MK ČR E 19153.

a důstojnost funkce soudních vykonavatelů a justice. Zároveň je tato činnost podmíněná povolením představeného vykonavatele.¹¹⁶

Vykonavatel nesmí vykonávat např. funkci insolvenčního správce, realitního makléře, nesmí být členem Evropského parlamentu, Spolkového sněmu či radě. Výkon neslučitelných funkcí může být důvodem pro jeho odvolání z funkce.^{117, 118}

9.2.3.3 Povinnost mlčenlivosti

Povinnost zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se vykonavatel dozví při výkonu své funkce je zakotvena v ustanovení § 37 BeamtStG. Podle tohoto ustanovení je ji vykonavatel povinen dodržovat i mimo svoji pracovní dobu, a i po ukončení zaměstnaneckého poměru. Vykonavatel není povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, které je zapotřebí sdělit zaměstnancům, aby byla řádně vykonávána jeho činnost.

Ustanovení § 383 odst. 1 bodu 6 ZPO pojednává o zákazu výslechu některých osob, mezi které patří i soudní vykonavatel. Ten může výpověď odepřít v případě, že by měl výslech probíhat o skutečnostech, na které se vztahuje jeho povinnost mlčenlivosti. Vykonavatele může povinnosti mlčenlivosti zprostit dle § 376 odst. 3 ZPO soud, přičemž pokud je takto zproštěn, nemůže již podle § 385 odst. 2 ZPO výpověď odepřít.

9.2.4 Sídlo a kancelář soudního vykonavatele

Podle ustanovení § 2 GVO je oficiálním sídlem vykonavatele zároveň sídlo soudu, u kterého je zaměstnán.

Každý okresní soud musí mít zřízenou distribuční kancelář, kde jsou přijímány jednotlivé úkoly pro vykonavatele. Kancelář vede seznamy vykonavatelů působících v obvodu okresního soudu a jednotlivé případy jsou vykonavatelům přidělovány tak, že je příslušní pracovníci vkládají do sběrných schránek, kterou jsou vykonavatelé povinni dle § 25 GVO denně vybírat.

¹¹⁶ JANČUŠKA M. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 01/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014. s. 34. MK ČR E 19153.

¹¹⁷ ŠAMOVÁ, KAVĚNA a BENČATOVÁ. *Exekutoři ve vybraných zemích* [online]. Praha: Kancelář Poslanecké sněmovny, 2017, str. 11 [cit. 2020-03-09]. Srovnávací studie č. 5.376. ISSN 2533-4131. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?lp=1>

¹¹⁸ UIHJ. The Judicial Officer in the World [online]. 2015, str. 3-4 [cit. 2020-03-09]. Dostupné z [www: <http://uihj.com/archive-uihj/en/ressources/21650/84/germany_-_en.pdf>](http://uihj.com/archive-uihj/en/ressources/21650/84/germany_-_en.pdf).

Podle ustanovení § 30 GVO může být kancelář soudního vykonavatele umístěna také mimo prostory okresního soudu, měla by se však nacházet poblíž tohoto soudu. Kancelář musí mít náležité označení, ze kterého je zřejmé, že se jedná o kancelář soudního vykonavatele. Zároveň musí být kancelář provozována způsobem, který umožňuje řádný výkon exekucí, přičemž náklady za její provoz a řádné označení nese vykonavatel.

9.2.4.1 Zaměstnanci soudního vykonavatele

Soudní vykonavatel může dle § 33 GVO zaměstnávat administrativní pracovníky. Ti vykonávají pouze běžné kancelářské práce, vykonavatel na ně nemůže delegovat výkon exekučních úkonů. Vykonavatel může podle § 34 GVO zaměstnat pouze osobu plnoletou, svědomitou, spolehlivou, vhodnou na tuto pozici a musí ji také plně seznámit s prací, kterou bude vykonávat. Zároveň je soudní vykonavatel povinen pravidelně dohlížet a sledovat výkon činnosti jeho zaměstnanců, za jejich práci nese odpovědnost. Plat zaměstnanců je vyplácen na náklady vykonavatele.

Německý „exekutor“ nemůže na rozdíl od českého zaměstnávat osoby, které by se podílely přímo na výkonu exekuční činnosti. Těmito osobami jsou podle českého exekučního řádu exekutorský koncipient, exekutorský kandidát a vykonavatel exekutora. Německá právní úprava upravuje postavení tzv. pomocných úředníků soudního vykonavatele, konkrétně v § 81 GVO. Z tohoto ustanovení lze vyvodit, že jsou pomocníci vykonavatele zaměstnáni jako zaměstnanci soudu, u kterého soudní vykonavatel působí. Pomocníkem vykonavatele se může stát pouze osoba, která absolvovala školení soudního vykonavatele, popř. která se tohoto školení účastní, a zároveň má kvalifikaci justičního úředníka. Tyto podmínky jsou pochopitelné, jelikož pomocník vykonavatele provádí exekuční činnost, ke které je ze své funkce oprávněn pouze soudní vykonavatel. Při výkonu své činnosti musí vedle titulu používat dodatek „jako soudní vykonavatel“. Pomocníky jmenuje předseda vyššího krajského soudu.

9.2.5 Zastupování soudního vykonavatele

Zastupování soudního vykonavatele, v případě jeho nepřítomnosti či jiné dočasné neschopnosti vykonávat jeho funkci, je upraveno ustanoveními § 10 a 11 GVO. Předseda okresního soudu vykonavatel, při přidělování obvodu, zároveň jmenuje

stálého zástupce. Stálý zástupce je vybírán z řad soudních vykonavatelů působících u téhož okresního soudu. Má-li však okresní soud pouze jednoho soudního vykonavatele, předseda okresního soudu zvolí jeho stálého zástupce z řad soudních vykonavatelů působících u sousedního okresního soudu, jestliže provádí nad jejich činností dohled. Pokud nikoli, jmenuje stálého zástupce předseda vyššího krajského soudu. Vyžadují-li to podmínky určitého obvodu, může být zvoleno více stálých zástupců pro daný obvod.

9.2.6 Zánik služebního poměru soudního vykonavatele

Jelikož je soudní vykonavatel zaměstnancem soudu, může jeho funkce či služební poměr zaniknout jinými způsoby než funkce soudního exekutora v České republice. Z ustanovení § 6 GVO je patrné, že může být zaměstnanecký poměr vykonavatele ukončen jeho smrtí, propuštěním/odvoláním, uplynutím doby sjednané v pracovní smlouvě, jeho přeložením na jinou pozici, odchodem do důchodu či uložením kárného opatření v podobě odvolání. Ustanovení § 55 GVO stanoví povinnost vykonavatele učinit ještě před ukončením svého zaměstnání účetní závěrku. V případě zániku zaměstnání z důvodu smrti a propuštění je pověřen k vypracování účetní závěrky vhodný úředník soudu.

9.2.7 Dohled nad soudním vykonavatelem

Nad soudním vykonavatelem a jeho činností je vykonáván dohled ze stran různých subjektů. V první řadě nad ním vykonává dohled dohlízející soudce okresního soudu, v jehož obvodu vykonavatel působí. Tento soudce však nemůže nijak zasahovat do činnosti vykonavatele a narušovat jeho nezávislost. Dohlízející soudce provádí kontrolu nad vykonavatelem např. tím způsobem, že podle ustanovení § 72 GVO činí pravidelný čtvrtletní obchodní audit nebo činí alespoň jednou za rok mimořádný a nečekaný obchodní audit soudního vykonavatele podle § 79 odst. 1 GVO.

Z řádu soudních vykonavatelů (GVO) vyplývá, že dohlízející soudce vykonává nejen dohled nad vykonavatelem, ale je v postavení jeho „vedoucího“, ačkoli činnost vykonavatele nijak nevede. Dohlízející soudce jmenuje pro soudního vykonavatele stálého zástupce, mění vykonavateli pracovní dobu. V případě velkého objemu exekučních případů, může nařídít více soudním vykonavatelům, aby se střídali v jednotlivých pracovních dnech v kanceláři,

aby bylo zajištěno, že bude každý pracovní den přítomen v kanceláři alespoň jeden vykonavatel dle ustanovení § 23 GVO.

S dohlížejícím soudcem se na dohledu nad vykonavatelem podílejí tzv. zaměstnanci pro přezkum činnosti soudních vykonavatelů. Ti pravidelně kontrolují, jestli vykonavatel vede řádně svůj úřad, zda správně vede exekuční spisy či zda odvedl státu příslušnou finanční částku, kterou získal z jím vybraných poplatků.¹¹⁹

Na kontrole soudního vykonavatele se podílí také účastníci řízení, kteří mohou podat tzv. námitku, a to zejména z důvodu jejich nesouhlasu s postupem vykonavatele či jeho rozhodnutím. O námitce rozhoduje dozorčí soudce příslušného okresního soudu. Z ustanovení § 766 ZPO je zřejmých několik důvodů pro podání námítky proti soudnímu vykonavateli. Jedná se o námitku proti nákladům řízení účtovaných soudním vykonavatelem, proti vykonavatelovu odmítnutí přijetí exekučního příkazu nebo odmítnutí provedení exekučního úkonu v souladu s exekučním příkazem. Pokud soudce dospěje k závěru, že soudní vykonavatel nedodržel řádný způsob výkonu či postup exekučního řízení, je oprávněn vydat prozatímní příkazy podle ustanovení § 732 odst. 2 ZPO, např. může nařídit, aby byl výkon rozhodnutí dočasně pozastaven do doby, než je vykonavatelem sjednána náprava nežádoucího stavu.

9.2.8 Další činnost soudního vykonavatele

Vedle exekuční činnosti vykonává soudní vykonavatel i činnost další, ta je na rozdíl od další činnosti vykonávané českým soudním exekutorem poněkud užší. Německý soudní vykonavatel je oprávněn, stejně jako český exekutor, doručovat písemnosti a provádět dobrovolné veřejné dražby movitých věcí. Do jeho pravomocí však nepatří poskytování právní pomoci, sepisování soukromých listin, dokumentů či exekutorských zápisů.¹²⁰ Exekuční řád v hlavě šesté umožňuje českému soudnímu exekutorovi, jak sepisování exekutorských zápisů, tak i poskytování právní pomoci, tu však pouze oprávněnému nebo povinnému a v souvislosti s exekuční a další činností.

¹¹⁹ JANČUŠKA M. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 01/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014. s. 34. MK ČR E 19153.

¹²⁰ UIHJ. The Judicial Officer in the World [online]. 2015, str. 2-5 [cit. 2020-03-09]. Dostupné z [www: <http://uilhj.com/archive-uilhj/en/ressources/21650/84/germany_-_en.pdf>](http://www.uilhj.com/archive-uilhj/en/ressources/21650/84/germany_-_en.pdf).

9.2.9 Odpovědnost soudního vykonavatele

9.2.9.1 Kárná odpovědnost

Jelikož je soudní vykonavatel státní zaměstnanec, použijí se na jeho kárnou odpovědnost stejné předpisy jako pro státní zaměstnance. Pro účely této práce bylo čerpáno ze zákona o státních úřednících – *Beamtenstatusgesetz* a ze Saského zákona o kárné odpovědnosti – *Sächsisches Disziplinalgesetze* (dále jen Sächs GVBI).

Podle ustanovení § 17 Sächs GVBI disciplinární řízení zahajuje z moci úřední vedoucí úředník, v případě soudních vykonavatelů se jedná o soudce vykonávající dohled nad soudním vykonavatelem. Dozorčí soudce řízení zahájí, jakmile získá podezření o tom, že vykonavatel spáchal disciplinární delikt. Ustanovení § 18 Sächs GVBI umožňuje vykonavateli podat k rukám dozorčího soudce žádost o zahájení disciplinárního řízení, týkající se jeho osoby, a to s cílem vyvrátit podezření, že spáchal kárný delikt. Kárným deliktem je dle ustanovení § 47 BeamtStG zaviněné porušení povinností vykonavatele, a to i mimo službu, pokud toto jednání narušuje důvěru v postavení soudních vykonavatelů.

Za kárný delikt uloží soudnímu vykonavateli dozorčí soudce kárné opatření. Ustanovení § 5 Sächs GVBI vyjmenovává druhy kárných opatření. Jedná se o písemné napomenutí, pokutu až do výše průměrného měsíčního příjmu vykonavatele, snížení platu až o 1/5 a to maximálně na tři roky, dále přeřazení na nižší úřad s nižším platem, přičemž může být vykonavatel povýšen až po pěti letech od právní moci rozhodnutí o přeřazení, a nakonec nejpřísnější opatření, propuštění ze státní služby.

Ustanovení § 15 Sächs GVBI stanoví lhůty pro uložení jednotlivých kárných opatření. V české právní úpravě toto nenalezneme, ta stanoví pouze objektivní lhůtu tří let a subjektivní lhůtu šesti měsíců pro podání kárné žaloby. Dle saského zákona o kárné odpovědnosti může být vykonavateli uloženo kárné opatření napomenutí do dvou let, pokuta a snížení platu do tří let, přeřazení na nižší úřad do pěti let od spáchání kárného deliktu, přičemž se běh lhůty staví např. na dobu trvání kárného řízení.

Proti rozhodnutí o uložení kárného opatření se lze bránit odporem podle ustanovení § 41 Sächs GVBI. Pokud však opravné řízení neskončí pro soudního

vykonavatele úspěšně, může podat správní žalobu ve správním soudnictví dle ustanovení § 53 Sächs GVBI. Podmínkou pro podání této žaloby je vyčerpání všech opravných prostředků čili podání odporu.

9.2.9.2 Odpovědnost za škodu

Na základě ustanovení § 48 BeamtStG je soudní vykonavatel povinen uhradit škodu, kterou způsobil úmyslně nebo z hrubé nedbalosti, a to porušením svých povinností. Náhradu způsobené škody hradí vykonavatel přímo zaměstnavateli. Jelikož je vykonavatel zaměstnanec soudu, lze usoudit, že musí náhradu zaplatit přímo okresnímu soudu, u kterého působí. V případě, že byla škoda takto způsobena více soudními vykonavateli, odpovídají za ni společně a nerozdílně.

9.2.9.3 Trestní odpovědnost

Z německé trestního zákoníku – *Strafgesetzbuch* vyplývá zvýšená trestní odpovědnost úředních osob. Třicátá část tohoto zákoníku v rozmezí ustanovení § 331-358 se zabývá úředními trestnými činy. Mezi trestné činy, které může soudní vykonavatel při výkonu své úřední činnosti spáchat, řadí trestní zákoník trestný čin přijetí výhody, úplatkářství, poskytnutí výhody, neprovedení úředního úkonu, porušení úředního tajemství aj.

9.2.10 Samospráva soudních vykonavatelů

Každý český soudní exekutor zapsaný v seznamu exekutorů musí být členem Exekutorské komory České republiky, jakožto stavovské samosprávné organizace sdružující všechny exekutory na území ČR. Pro německé soudní vykonavatele neexistuje stavovská organizace sdružující všechny vykonavatele na území Německa, jejíž členství by pro ně bylo povinné.

V každé spolkové zemi působí zemský svaz soudních vykonavatelů (*Landesverbände*), který má postavení spíše zájmové samosprávy. Členství v tomto svazu je pro vykonavatele pouze dobrovolné.¹²¹

Na celostátní úrovni existuje jen Německý svaz soudních vykonavatelů se sídlem v Berlíně (*Deutscher Gerichtsvollzieher Bund e. V.*) (dále jen DGVB), který je zastřešujícím orgánem pro jednotlivé zemské spolky. Podporuje vzdělávání

¹²¹ JANČUŠKA M. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 01/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014. s. 34. MK ČR E 19153.

soudních vykonavatelů, kteří jsou členové jednotlivých zemských spolků soudních vykonavatelů, a zastupuje jejich profesní a sociální zájmy.¹²²

Členové DGVB jsou všechny zemské svazy sdružující soudní vykonavatele. Mezi jeho orgány patří federální kongres (*Bundeskongress*), shromáždění státních zástupců (*Ländervertreterversammlung*), konference předsedů (*Vorsitzendenkonferenz*) a federální výkonná rada (*Bundesvorstand*). Nejvyšším orgánem DGVB je federální kongres, složený z delegátů zemských svazů a ze shromáždění státních zástupců. Jednání federálního kongresu se svolává každé čtyři roky. Shromáždění státních zástupců je složeno z federální výkonné rady a předsedů zemských svazů nebo jejich zástupců. Konference předsedů je také složena z federální výkonné rady a předsedů zemských svazů nebo jejich zástupců. Federální výkonná rada je volena federálním kongresem na funkční období čtyř let a je složena z federálního předsedy, náměstka federálního předsedy, federálního ředitele a federálního pokladníka.¹²³

¹²² www.dgvb.de/portrait-des-dgvb/

¹²³ www.dgvb.de/portrait-des-dgvb/

10 Závěr

Cílem diplomové práce bylo popsat postavení soudního exekutora v České republice a následně ho porovnat se zeměmi EU, konkrétně se Slovenskem a Německem.

Soudní exekutor je fyzická osoba pověřená exekutorským úřadem, na kterou stát přenesl část svých mocenských pravomocí. Můžeme tedy říci, že je soudní exekutor nositelem veřejné moci. Na straně druhé je však judikaturou považován za podnikatele, nesoucí v souvislosti s výkonem své funkce podnikatelské riziko.

Z hlediska nezávislosti a nestrannosti soudního exekutora je však zapotřebí určit, zda je považován spíše za orgán veřejné moci nebo spíše za podnikatele. Dle mého názoru by v souvislosti s výkonem exekuční činnosti neměl být exekutor považován za podnikatele, neboť jeho hlavním cílem je především vymožení povinnosti uložené exekučním titulem, nikoliv zisk. Zároveň soudní exekutor nemůže odmítnout pověření soudu k výkonu exekuce na rozdíl od podnikatele, který si svoji podnikatelskou činnost volí sám podle rizik s ní spojených. Proto se domnívám, že není spravedlivé po soudním exekutorovi požadovat, aby nesl náklady neúspěšné exekuce. Pokud porovnáme jiná právní povolání, je zřejmé, že stát podporuje nezávislost, zejména ekonomickou, právnických povolání jako je insolvenční správce či notář daleko více než nezávislost soudního exekutora. Notář ani insolvenční správce nemusí nést riziko nezaplacení nákladů řízení, neboť mají státem zaručenou jejich úhradu. Stát by měl úhradu nákladů neúspěšných exekucí zaručit také soudnímu exekutorovi.

Diplomová práce se také zabývá problematikou místní příslušnosti. Od zavedení teritoriality lze, dle mého názoru, očekávat přínosy nejen pro soudní exekutory, ale také pro věřitele. Spravedlivé a rovnoměrné rozložení exekučního nápadu mezi soudní exekutory by mělo mít pozitivní vliv na kvalitu a odbornost poskytovaných služeb exekutorem. Samotné vymáhání povinností by mohlo být rychlejší a efektivnější, neboť bude mít soudní exekutor, díky zaručenému přidělu práce, více času a prostoru k zaměření se na vylepšení postupů při exekuci. Zavedení místní příslušnosti představuje důležitý krok v boji proti korupci a klientelismu, neboť jejím zavedením dojde k odstranění vztahu soudního exekutora k oprávněnému. To vše povede k posílení nezávislosti a nestrannosti soudního exekutora.

Česká a slovenská právní úprava institutu soudních exekutorů si je, až na nějaké odlišnosti, velmi podobná. Odlišnosti můžeme spatřit např. ve dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí, která byla na Slovensku zrušena, dále v tom, že slovenská právní úprava zřídila instituty náhradníka a nástupce, které jsou pro českou úpravu cizí. Dalším rozdílem je, že se úkony slovenského exekutora nepovažují za úkony soudu. Velmi zásadní rozdíl je zavedení místní příslušnosti soudních exekutorů na Slovensku. Přestože byla zpočátku vnímána negativně, dnes má, dle názoru prezidenta Slovenské komory exekutorů, převážně pozitivní dopady.

Postavení soudního exekutora v Německu je značně rozdílné od postavení českého soudního exekutora. V Německu neexistuje vyloženě institut soudního exekutora, nýbrž je zde soudní vykonavatel, který má za úkol domoci se výkonu exekučních titulů jako český soudní exekutor. Zásadním rozdílem je skutečnost, že je německý soudní vykonavatel v postavení státního zaměstnance pobírajícího za svou činnost plat. V postavení podnikatele se nachází pouze zčásti při zajišťování provozu jeho kanceláře. Jeho ekonomická nezávislost je zajištěna platem a také podílem na poplatcích. Stejně jako na Slovensku, je v Německu zavedena místní příslušnost soudních vykonavatelů, kteří mohou působit pouze v obvodu, který jim byl přidělen. Další rozdíl je spatřován např. v tom, že německý soudní vykonavatel nemusí mít vysokoškolské vzdělání, ale musí úspěšně splnit školení pro soudní vykonavatele.

Ačkoliv je soudní exekutor spatřován v očích veřejnosti většinou negativně, dle mého názoru přináší zavedení tohoto institutu spíše pozitiva. V porovnání s vymahatelností exekučních titulů soudy, je exekuce vedená soudním exekutorem daleko efektivnější, rychlejší a úspěšnější. Domnívám se, že by stát měl toto právnické povolání více podporovat, aby nakonec nedošlo ke snižování počtu soudních exekutorů, a s tím i ke snížení šance věřitelů na vymožení své pohledávky.

Resumé

The topic of this thesis is the position of a court distrainer in the Czech republic and in the other countries of the European Union.

The thesis is divided into two parts. The first part consists of chapters two to eight and describes the position of the court distrainer in the Czech Republic. The second part consists of chapter nine and deals with the position of the court distrainer in Slovakia and Germany.

The second chapter briefly maps the historical development of the institute of the court distrainer from Roman law, through the provincial and municipal law, through the order of execution from 1896, to the year 2001. In this year was passed Act No. 120/2001 Coll., on court distrainers and execution activities (Rules of Distraining), which was introduced in the Czech Republic by the institute of a court executor.

The third chapter describes the conditions that a person must fulfill in order to be appointed as court distrainer.

The most important content of the first part of this thesis is in the fourth chapter, which describes the position of the court distrainer in the Czech Republic. Court distrainer is a public authority to which the state transferred a part of its authorities, and at the same time is an entrepreneur performing distraining and other activities for consideration. This chapter discusses the independence and impartiality of the court distrainer, including a comparison with the independence and impartiality of the judge and lawyer. The author also deals with the issue of territorial jurisdiction, which has a considerable influence on the independence of the court distrainer. Subsequently, the author deals with the incompatibility of functions and duties of confidentiality. The chapter also deals with the distrainment office, representation of the court distrainer and ways of extinction of the court distrainer. The conclusion of the chapter focuses on supervision of the court distrainer.

The fifth and sixth chapters deal with the execution and other activities of the court distrainer including remuneration for this activity.

A responsibility of the court distrainer comprise the content of the seventh chapter. The author divides responsibility into disciplinary liability, damage liability and criminal liability.

The eighth chapter is devoted to the autonomy of the court distrainers, where the author describes the authorities of the Chamber of the court distrainers of the Czech Republic.

The second part of the thesis, which includes the ninth chapter, deals with the position of the court distrainer in the countries of the European Union – specifically in Slovakia and Germany.

The position of the court distrainer in Slovakia is very similar to the position of the court distrainer in the Czech Republic. The Czech Rules of Distraining (Act No. 120/2001 Coll.) was in many ways inspired by the Slovak Rules of Distraining (Act. No.233/1995 Coll.). The Slovak legislation differs from the Czech legislation for example by the fact that the institute of territorial jurisdiction is introduced in Slovakia or that the acts of the Slovak executor are not considered to be acts of a court, as is in the case of the court distrainer in the Czech republic.

A German court distrainer differs in many ways from the Czech court distrainer. The German court distrainer is a civil servant who receives a salary for his activity and is not considered as an entrepreneur as is in the case of the Czech court distrainer. In Germany is established the institute of territorial jurisdiction and the court distrainers can only carry out enforcement activities in the assigned district.

The author deals with the comparison of Czech and foreign legal regulations in the last chapter of this thesis.

Seznam použité literatury

Odborná literatura

BÍLEK, Petr. *Notářský řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C. H. Beck, 2018. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-689-0.

GRYGAR, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích: včetně tzv. generátoru náhodného přidělování a GDPR: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-162-2.

HLAVSA, Petr, Radovan DÁVID a Michal KOJAN. *Exekuční řád a zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí: poznámkové vydání s judikaturou podle stavu k 1. září 2013*. Praha: Leges, 2013. Glosátor. ISBN 978-80-87576-54-0.

KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-476-6.

LAVICKÝ, Petr. *Civilní proces*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Praktický komentář. ISBN 978-80-7478-988-5.

MACKOVÁ, Alena. *Zákon o zvláštních řízeních soudních: komentář s důvodovou zprávou a judikaturou*. Praha: Leges, 2016. Komentátor. ISBN 978-80-7502-122-9.

PELIKÁN, Martin. *Shrnutí předpisů o advokacii*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-664-9.

SCHELLE, Karel a Jiří BÍLÝ. *Dějiny českého soudnictví*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-959-6.

SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-768-2.

VOJTEK, Petr. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-670-8.

WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-427-0.

ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právní učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-714-6.

Články v časopisech

FLAM J. Nezávislost soudního exekutora a jeho odměna. *Komorní listy*, 02/2016. Praha: Exekutorská komora ČR, 2015. MK ČR E 19153.

JANČUŠKA M. Němečtí vykonavatelé prosazují výkon rozhodnutí z „jedné ruky“. *Komorní listy*, 01/2014. Praha: Exekutorská komora ČR, 2014. s. 33-35. MK ČR E 19153.

České právní předpisy

zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel)

zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů

zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů

zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů

zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí

zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)

vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů

vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů

Zahraniční právní předpisy

zákon č. 513/1991 Zb., obchodní zákoník. Dostupné z [www: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/1991-513>](http://www.zakonypreludi.sk/zz/1991-513).

zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Dostupné z [www: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/1995-233>](http://www.zakonypreludi.sk/zz/1995-233).

zákon č. 514/2003 Z. z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Dostupné z [www: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2003-514>](http://www.zakonypreludi.sk/zz/2003-514).

zákon č. 300/2005 Z.z., trestný zákon. Dostupné z [www: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>](http://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300).

Gerichtsvollzieherordnung (GVO). Dostupné z [www: <https://www.landesrecht.sachsen-anhalt.de/bsst/document/VVST-VVST000010277>](http://www.landesrecht.sachsen-anhalt.de/bsst/document/VVST-VVST000010277).

Gesetz zur Regelung des Statusrechts der Beamtinnen und Beamten in den Ländern (Beamtenstatusgesetz – BeamStG). Dostupné z [www: <http://www.gesetze-im-internet.de/beamstg/BeamStG.pdf>](http://www.gesetze-im-internet.de/beamstg/BeamStG.pdf).

Gesetz zur Regelung des Statusrechts der Beamtinnen und Beamten in den Ländern (Beamtenstatusgesetz – BeamStG). Dostupné z [www: <http://www.gesetze-im-internet.de/beamstg/BeamStG.pdf>](http://www.gesetze-im-internet.de/beamstg/BeamStG.pdf).

Sächsisches Disziplinalgesetz (Sächs GVBl). Dostupné z [www: <https://www.revosax.sachsen.de/vorschrift/9315-SaechsDG>](https://www.revosax.sachsen.de/vorschrift/9315-SaechsDG).

Strafgesetzbuch (StGB). Dostupné z [www: <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/BJNR001270871.html>](https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/BJNR001270871.html).

Zivilprozessordnung (ZPO). Dostupné z [www: <http://www.gesetze-im-internet.de/zpo/BJNR005330950.html#BJNR005330950BJNG075202301>](http://www.gesetze-im-internet.de/zpo/BJNR005330950.html#BJNR005330950BJNG075202301).

Stavovské předpisy Exekutorské komory České republiky

Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 17. července 2001 (Změna: 17. prosince 2002, Změna: 15. dubna 2005, Změna: 11. června 2010, Změna: 16. února 2012, Změna: 23. května 2013) - Zkušební řád

Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 6. prosince 2001 (Změna: 15. dubna 2005 Změna: 11. června 2010 Změna: 14. listopadu 2013 Změna: 26. března 2014) - Organizační řád

Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 23. května 2002 (Změna: 15. dubna 2005, Změna: 11. června 2010, Změna: 23. května 2013) - Kárný řád

Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky, ze dne 23. května 2002, (Změna:15. dubna 2005 Změna: 11. června 2010, Změna: 14. listopadu 2013) - Kancelářský řád

Stavovský předpis prezidia Exekutorské komory ČR ze dne 10. srpna 2004, kterým se stanoví pravidla pro zabezpečení služebních průkazů soudních exekutorů, exekutorských kandidátů, exekutorských koncipientů a dalších zaměstnanců soudního exekutora před ztrátou a zneužitím

Usnesení Sněmu Exekutorské komory České republiky ze dne 28. února 2006, kterým byl přijat v souladu s ustanovením § 110 odst. 7 písm. l) Exekučního řádu stavovský předpis, kterým se stanoví – Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů

Stavovské předpisy Slovenskej komory exekútorov

Etický kódex súdneho exekutora. Dostupné z [www: <http://ske.sk/downloads/dokumenty/Etický_kodex.pdf>](http://ske.sk/downloads/dokumenty/Etický_kodex.pdf)

Smernica o určení zástupcu, náhradníka, podielu na odmene a vykonaní auditu. Dostupné z [www: <http://ske.sk/downloads/dokumenty/Smernica_o_urceni_zastupcu.pdf>](http://ske.sk/downloads/dokumenty/Smernica_o_urceni_zastupcu.pdf)

Organizačný poriadok Slovenskej komory exekútorov. Dostupné z [www: <http://ske.sk/downloads/dokumenty/Organizacny_poriadok.pdf>](http://ske.sk/downloads/dokumenty/Organizacny_poriadok.pdf)

Judikatura

Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. III. ÚS 1226/08 ze dne 9. 10. 2008.

Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 33/11 ze dne 3. 5. 2012.

Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. III. ÚS 2516/14 ze dne 22. 1. 2015.

Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. IV. ÚS 378/16 ze dne 6. 9. 2016.

Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 14/17 ze dne 14. 8. 2018.

Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. IV. ÚS 191/18 ze dne 28. 5. 2019.

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR, sp. zn. 15 Kse 4/2013 ze dne 3. 7. 2014.

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR, sp. zn. 14 Kse 1/2017 ze dne 4. 9. 2017.

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR, sp. zn. 15 Kse 4/2018-44 ze dne 12. 11. 2019.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 28 Cdo 2441/2010 ze dne 8. 6. 2011.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 28 Cdp 399/2012 ze dne 2. 5. 2012.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 30 Cdo 4051/2011 ze dne 31. 10. 2012.

Usnesení Ústavního soudu ČR, sp. zn. II. ÚS 150/04 ze dne 31. 8. 2004.

Usnesení Ústavního soudu Slovenské republiky, č. k. II. ÚS 272/2008 ze dne 22. 8. 2008.

Usnesení Nejvyššího soudu Slovenské republiky, č. k. 3 Cdo 58/2009 ze dne 1. 1. 2010.

Usnesení Ústavního soudu Slovenské republiky, č. k. IV. ÚS 297/2010 ze dne 31. 8. 2010.

Ostatní zdroje

Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 120/2001 Sb., sněmovní tisk č. 725/0. Dostupné z www: < <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=3&ct=725&ct1=0>>.

Exekuce v Česku a Evropě [online]. Dostupné z www: <<https://www.cesivpravu.cz/exekuce-v-cesku-a-evrope>>.

Exekutorská komora České republiky. *Sborník z Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů*. Brno: PRINTECO, 2010.

Oficiální webové stránky Německého svazu vykonavatelů – Deutscher Gerichtsvollzieher Bund e.V. Dostupné z www: <<http://www.dgvb.de/portrait-des-dgvb/>>.

Sdělení představenstva České advokátní komory k otázce výkonu činností neslučitelných s výkonem advokacie (Věstník ČAK č. 3/1997). Dostupné z [www: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=10073>](http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=10073).

Slovenská komora exekútorov. *Českí poslanci sa u slovenských exekútorov zaujímali o náhodné pridelovanie exekúcií* [online]. 1. 8. 2019 [cit. 2020-03-05]. Dostupné z [www: <http://www.ske.sk/ceski-poslanci-sa-u-slovenskych-exekutorov-zaujimali-o-nahodne-pridelovanie-exekucii/>](http://www.ske.sk/ceski-poslanci-sa-u-slovenskych-exekutorov-zaujimali-o-nahodne-pridelovanie-exekucii/).

STANĚK, Pavel. KOMENTÁŘ: Milion a jeden důvod, proč teritorialita exekutorů postrádá smysl. *Lidovky.cz* [online]. 1. července 2019 [cit. 2020-02-21]. Dostupné z [www: <http://ldvk.cz/Gmh>](http://ldvk.cz/Gmh).

Stanovisko Nejvyššího soudu SSR ze dne 23.11.1983, č.j. Cpj 10/83, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 3/1984.

ŠAMOVÁ, KAVĚNA a BENČATOVÁ. *Exekutoři ve vybraných zemích* [online]. Praha: Kancelář Poslanecké sněmovny, 2017, str. 16 [cit. 2020-03-08]. Srovnávací studie č. 5.376. ISSN 2533-4131. Dostupné z [www: <https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?lp=1>](https://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?lp=1).

ŠRÁMEK, Dušan. Zklamání pro exekutory: ÚS ponechal v platnosti vyhlášku o tarifu. *Česká justice* [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z [www: <https://www.ceska-justice.cz/2018/08/us-ponechal-platnosti-vyhlasku-jez-snizila-prijmy-exekuto>](https://www.ceska-justice.cz/2018/08/us-ponechal-platnosti-vyhlasku-jez-snizila-prijmy-exekuto).

UIHJ. The Judicial Officer in the World [online]. 2015. Dostupné z [www: <http://uihj.com/archive-uihj/en/ressources/21650/84/germany_-_en.pdf>](http://uihj.com/archive-uihj/en/ressources/21650/84/germany_-_en.pdf).